

สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคม เพื่อการจัดการเรียน
การสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

นางสาวฟาติฮะห์ ไทยสนิท

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2559

The State, Problems and Guidelines for Development of Social Media
Usage for Instructional Management of Teachers in Schools under
Narathiwat Primary Education Service Area Office 1

Miss Farteehah Thaisanit

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2016

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

ชื่อและนามสกุล นางสาวฟาติฮะห์ ไทยสนิท

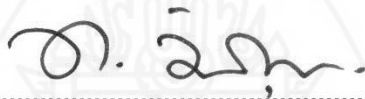
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
ผู้ศึกษา นางสาวฟาติฮะห์ ไทยสนิท รหัสนักศึกษ 2582700221
ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ทำการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 333 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า (1) สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยครูมีเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม คือ ใช้เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน ประเภทของสื่อสังคมที่ใช้คือ สื่อสังคมประเภทแบ่งปัน และการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน ครูใช้สื่อสังคมที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง (2) ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการจัดหาสื่อสังคม ครูมีปัญหาจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอ เวลาที่ใช้ในการเตรียมพร้อมของสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันกับสื่อการสอนไม่เพียงพอ ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้จากสื่อสังคม และสื่อสังคมที่ครูเลือกใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน และ (3) แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยครูต้องการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนที่มีประสิทธิภาพการทำงานสูง เพื่อใช้สำหรับค้นหาข้อมูลหรือสื่อสังคม ครูต้องการให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ภายในห้องเรียนที่ต้องใช้งานร่วมกับสื่อสังคมเป็นระยะๆ ครูต้องการความรู้ความเข้าใจหลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอน และครูควรเลือกสื่อสังคมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

คำสำคัญ สภาพ ปัญหา แนวทางการพัฒนา การใช้สื่อสังคม การจัดการเรียนการสอน ประถมศึกษา

Independent Study title: The State, Problems and Guidelines for Development of Social Media Usage for Instructional Management of Teachers in Schools under Narathiwat Primary Education Service Area Office 1

Author: Miss Fatimah ThaiSanit; **ID:** 2582700221;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Associate Professor;

Academic year: 2016

Abstract

The objective of this study was to investigate the state, problems and guidelines for development of social media usage for instructional management of teachers in schools under Narathiwat Primary Education Service Area Office 1.

The research sample consisted of 333 primary school teachers under Narathiwat Primary Education Service Area Office 1, who were teaching in the first semester of the 2017 academic year, obtained by simple random sampling. The employed research instrument was a questionnaire on the state, problems and guidelines for development of social media usage for instructional management of teachers in schools under Narathiwat Primary Education Service Area Office 1. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings showed that the overall rating mean for the state, problems and guidelines for development of social media usage for instructional management of teachers in schools under Narathiwat Primary Education Service Area Office 1 was at the high level. When specific aspects were considered, it was found that (1) the overall state of social media usage for instructional management of the teachers was rated at the high level which could be elaborated as follows: the teachers' goal for social media usage was to create diversified instructional media; the type of social media to be used was the social media for sharing; and in acquisition of aids and social media for instruction, the teachers used audio social media with animation; (2) the overall problems of social media usage of the teachers was rated at the moderate level which could be elaborated as follows: in acquisition of social media, they had the problem of insufficiency of the computers to be used in provision of social media service; the problem of not enough time for readiness preparation of the media and accessories; the problem of the lack of English language skills in seeking information from the social media; and the problem of the social media selected by the teachers being not appropriate for the students' learning; and (3) the overall guideline for development of social media usage for instructional management of the teachers was rated at the high level which could be elaborated as follows: the teachers needed computers, tablets or smart phones that had high work performance efficiency to be used in searching for information or social media; the teachers needed to have the personnel to periodically check the conditions of audio-visual aids in the classroom to be used with the social media; the teachers needed knowledge and understanding on the principle of how the social media work for instructional management; and the teachers should select the social media that were appropriate for learning of students in each class level.

Keywords: State, Problem, Guideline for development, Social media usage, Instructional management, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย กรรมการสอบการศึกษา ค้นคว้าอิสระนี้ที่ได้เสนอแนะในการปรับปรุงงานให้เสร็จสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.คณิตา นิจจรัสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัฒน์ สองเมือง ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอบพระคุณผู้บริหาร และคณะครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดาผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

ฟาติฮะห์ ไทยสนิท

สิงหาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	7
ขอบเขตของการศึกษา	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
สื่อสังคม	11
การจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา	26
ครู	36
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551	46
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	77
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม	79
ตอนที่ 3 สภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียน การสอนของครู	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู.....	87
ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู.....	91
ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	95
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปการวิจัย	99
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	112
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	113
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	128
ง ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม	141
ประวัติผู้ศึกษา	144

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลจำนวนกลุ่มโรงเรียนจำแนกรายอำเภอ ปีการศึกษา 2560.....	63
ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียน ปีการศึกษา 2560.....	63
ตารางที่ 2.3 แสดงข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2560.....	64
ตารางที่ 2.4 แสดงข้อมูลจำนวนนักเรียน จำแนกรายชั้น/เพศ และห้องเรียน ปีการศึกษา 2560.....	65
ตารางที่ 2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	77
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม.....	80
ตารางที่ 4.3 สภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	84
ตารางที่ 4.4 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม.....	85
ตารางที่ 4.5 ด้านประเภทของสื่อสังคม.....	86
ตารางที่ 4.6 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน.....	86
ตารางที่ 4.7 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	87
ตารางที่ 4.8 ด้านการจัดหาสื่อสังคม.....	88
ตารางที่ 4.9 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม.....	89
ตารางที่ 4.10 ด้านตัวครู.....	90
ตารางที่ 4.11 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ.....	90
ตารางที่ 4.12 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	91
ตารางที่ 4.13 ด้านการจัดหาสื่อสังคม.....	92
ตารางที่ 4.14 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม.....	93
ตารางที่ 4.15 ด้านเทคนิค/วิธีการ.....	94
ตารางที่ 4.16 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ.....	95

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตมนุษย์และสังคมให้มีคุณภาพมีความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คนไทยได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาค้นให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2551, น. 6-7) ธรรมชาติให้มนุษย์มีความเป็นเอ็กต์บุคคล และมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนให้เต็มศักยภาพตามความต้องการขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ของตน การเรียนรู้แบบนี้ถือว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการศึกษตลอดชีวิตขึ้น (ชนัท ธาตุทอง, 2554, น. 11)

ในยุคปัจจุบันโลกเป็นยุคไร้พรมแดน คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทมากมายหลากหลายมิติในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การซื้อขายในโลกออนไลน์ ความเจริญก้าวหน้าและการเติบโตอย่างก้าวกระโดดด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) และเทคโนโลยีการสื่อสาร ได้เปลี่ยนวิถีทางการดำเนินชีวิต การดำเนินธุรกิจ และการสื่อสารของมนุษย์ในสังคมไปอย่างมาก งานวิจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารบ่งชี้ว่า สื่อที่ได้รับความนิยมในแต่ละช่วงเวลาจะมีอิทธิพลต่อความคิดของคนด้วย โดยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดกรอบความคิดและความเข้าใจในการมองโลกรอบๆ ตัวเราด้วย (Eid and Ward, 2009 อ้างถึงใน วิยะดา รุธิมัมชฌิมา, 2554, น. 150-151)

โลกในอนาคต เป็นที่ยอมรับกันว่า คอมพิวเตอร์จะมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้วิธีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมแห่งการเรียนรู้จึงเป็นทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ซึ่งในอนาคตงานต่างๆ จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน และการเรียนรู้ว่าจะเรียนอย่างไรจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างและเตรียมเยาวชนสำหรับโลกที่ต้องพึ่งพาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (บุปผชาติ ทัพทภิรณ ,2551 ,น. 59) ดังนั้น ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงมีความสำคัญ

ต่อการดำเนินชีวิตและการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน ที่เต็มไปด้วยสารสนเทศและเทคโนโลยี ให้พร้อมก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดความเป็นนวัตกรรมใหม่ทางสังคมที่เรียกว่าชุมชนออนไลน์ (Online Community) หรือชุมชนเสมือน (Virtual Community) หรือเครือข่ายสังคม (Social Network) โดยผ่านโปรแกรมสื่อสังคม (Social Media) เป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคมในโลกออนไลน์ การแพร่กระจายของสื่อก็ทำได้ง่ายขึ้น โดยเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา (Content Sharing) เป็นแบบการสนทนาที่สามารถมีผู้เข้าร่วมได้หลายๆ คน สื่อสังคมเป็นช่องทางสำหรับการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถสร้างสรรค์เนื้อหาได้ด้วยตนเอง เครือข่ายสังคมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบันคือ เฟซบุ๊ก (Facebook) พบว่าร้อยละ 96 ใช้เครือข่ายสังคม ซึ่งเครือข่ายสังคมกลายเป็นกิจกรรมอันดับหนึ่ง เฟซบุ๊กมีผู้ใช้ถึง 200 ล้านคน หากเฟซบุ๊กเป็นประเทศจะเป็นประเทศที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของโลก (วิยะดา จิตติมชฌิมา, 2554, น. 151)

ในปัจจุบัน มีผู้ใช้สื่อสังคมในการสื่อสาร หรือเขียนเล่า เนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพและวิดีโอ ที่ผู้ใช้เขียนผลิตขึ้นเอง หรือพบเจอจากสิ่งอื่นๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตน ผ่านทางเว็บไซต์เครือข่ายสังคมที่ให้บริการบนโลกอินเทอร์เน็ต ที่ปัจจุบันมีผู้ใช้มากมายทั่วโลก นอกจากนี้ยังสามารถเข้าถึงได้ตลอด 24 ชั่วโมง (ฤดี หลิมไพโรจน์, 2554) ใช้การลงทุนต่ำ ทำให้ผู้ลงทุนจากสื่อเดิมผลิตสื่อด้านโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารหันมาให้ความสำคัญกับการสื่อสารผ่านสื่อสังคมมากขึ้น บริษัท ไอบีเอ็ม (IBM) ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ของโลกด้านคอมพิวเตอร์ ได้ให้ความสำคัญต่อการใช้สื่อสังคม ด้วยการให้พนักงานเขียนบล็อก (Blog) ของตนเอง เพื่อเล่าประสบการณ์ทำงาน และเรื่องราวที่ต้องการแบ่งปัน รวมทั้งเชื่อมโยงไปยังกลุ่มลูกค้าของบริษัท เช่น การพูดคุยผ่านทวิตเตอร์ และการใช้วิดีโอจากยูทูบ (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554)

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้บทบาทของผู้เรียนและรูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือผู้เรียนต้องคิดเอง ทำเอง วิเคราะห์เอง โดยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะเอื้อประโยชน์ให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนก้าวทันโลกแห่งเทคโนโลยีและสังคมแห่งการเรียนรู้ หลักการที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ดังที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเปรียบเสมือนกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การจัดการเรียนรู้ที่ถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545, น. 15) และความเชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ทุกเวลา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, น. 12) ซึ่งต้องอาศัยแนวทางการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจำเป็นต้องอาศัยหลักการ รูปแบบการเรียน การสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนที่หลากหลายเข้าไปช่วย (ทีศนา แคมมณี, 2550, คำนำ)

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันนับได้ว่า สื่อสังคมเริ่มเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษา เพิ่มมากขึ้นและกำลังถูกพัฒนาอย่างรวดเร็ว และครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำสื่อสังคมไปใช้ ประโยชน์เพื่อประยุกต์ใช้ประกอบการเรียนการสอนกับนักเรียน เสริมการเรียนรู้และเปิดกว้าง จินตนาการของนักเรียน เพื่อการใช้สื่อสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน ถูกต้องถูกวิธี และนำไปสู่การใช้ ประโยชน์อย่างสูงสุด เพื่อเข้าใจลักษณะทางธรรมชาติ และการแบ่งประเภทของสื่อสังคม ทำให้ผู้ใช้ สามารถพัฒนาตนเองในการใช้สื่อให้เหมาะสมและถูกต้องต่อการนำไปใช้ประกอบการเรียน การสอนให้กับนักเรียน และยังเกิดการเผยแพร่ความรู้ที่จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสื่อสังคม และยังสามารถนำไปพัฒนาด้านการสื่อสารของสังคมไทยให้ทั่วถึงครอบคลุมและรวดเร็วต่อไป

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

1.1.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการเรียนการสอน กล่าวคือ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้ เป็นมนุษย์ที่มีความ สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นใน การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะ พื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดย มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 3) นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญใน การขับเคลื่อน พัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการ อะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกัน คุณภาพ การศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่ง รวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อ ประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนานักเรียนให้ มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านครู กล่าวคือ ครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาต้องมึ การพัฒนาตนเองในด้านความสามารถในการสอนของครูในระดับประถมศึกษา ต้องปรับเปลี่ยน วิธีการสอนให้เกิดความน่าสนใจ มีการใช้สื่อการสอนสมัยใหม่ในการถ่ายทอดเนื้อหาเพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ด้านบุคลิกของครูควรมีบุคลิกภาพที่ดี ที่เป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนมากขึ้น และด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู ควรมีคุณธรรมและจริยธรรม เพราะสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ครูใช้ความรู้ที่มีอยู่ไปในทางที่สร้างสรรค์ และสามารถนำไปเป็นบทบาทตัวอย่างกับนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในชั้นเรียนได้

1.1.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน

กล่าวคือ การสื่อสารปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด จึงทำให้เกิดการติดต่อถึงกัน แบ่งปันกันของสื่อสังคมต่างๆ ดังนั้นครูต้องใช้จุดเด่นนี้ในการนำสื่อสังคมมาประกอบใช้กับการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ใหม่ที่กว้างขึ้น เรียนรู้ได้มากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ครูมีสื่อการสอนที่หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการสอนสำหรับนักเรียนในแต่ละระดับชั้นต่อไปด้วย

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2.1 **สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการเรียนการสอน** กล่าวคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปัจจุบันนั้นครูมีคู่มือของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการและของสำนักพิมพ์ต่างๆ ให้ครูได้เลือกใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูต้องเลือกใช้คู่มือครูให้สอดคล้องกับหนังสือเรียนของนักเรียน ซึ่งในคู่มือครูจะประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน การประเมินผล แหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะในเรื่องของสื่อการสอนได้กำหนดสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการนำมาใช้ได้เหมาะสม

1.2.2 **สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านครู** กล่าวคือ ด้วยจำนวนบุคลากรครูที่เกษียณอายุสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ต้องมีการบรรจุครูใหม่ ซึ่งทุกปีที่มีการบรรจุต้องมีการดำเนินงาน สอนงานใหม่ เริ่มต้นงานใหม่ ทำให้บางครั้งการจัดการเรียนการสอนยังขาดประสิทธิภาพและคุณภาพเท่าที่ควร อีกทั้งจำนวนครูที่รอเกษียณอายุก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้หรือการพัฒนาการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ

1.2.3 **สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน** กล่าวคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้สื่อสังคมยังทำได้ไม่เต็มที่ เพราะสื่อสังคมบางประเภทครูอาจยังไม่คุ้นเคยหรือไม่รู้จัก ทำให้การใช้งานเพื่อนำมาประกอบสื่อการสอนยังไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

1.3.1 **สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอน** กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ยังขาดความน่าสนใจ สอนไม่ตรงตามตัวชี้วัด แผนการสอนที่ใช้ไม่เหมาะกับนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง

1.3.2 **สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านครู** กล่าวคือ ด้านความสามารถในการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ขาดความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติม ส่วนด้านบุคลิกของครูยังไม่มีแรงจูงใจที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียน

มากขึ้น และส่วนด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู ควรให้คุณธรรมและจริยธรรมสอดแทรกกับการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในชั้นเรียนได้

1.3.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน

กล่าวคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้สื่อสังคมยังทำได้ไม่เต็มที่ เพราะสื่อสังคมบางประเภทครูอาจยังไม่คุ้นเคยหรือไม่รู้จัก ทำให้การใช้งานเพื่อนำมาประกอบสื่อการสอนยังไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

1.4.1 ความพยายามในการแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ให้ความสำคัญการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ไม่ที่จะเป็นการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดมความคิดเพื่อให้ได้แนวทางหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การจัดสรรคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เต็มศักยภาพ การจัดตั้งห้องคอมพิวเตอร์เพื่อส่งเสริมให้ครูได้หาข้อมูลเนื้อหาการเรียนการสอนเพิ่มเติมใช้ประกอบเป็นสื่อการสอนให้นักเรียนได้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น

ในส่วนของความพยายามในการแก้ไขปัญหาจากงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงปี พ.ศ.2556 – 2557 จำนวน 4 เรื่องที่นำมาใช้เป็นแนวทางวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ (1) อัจฉรา นางแย้ม (2556) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมทวิตเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีรายละเอียดดังนี้ เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี และภูมิภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมทวิตเตอร์ด้านช่วงเวลาที่ใช้ทวิตเตอร์ จำนวนข้อความในแต่ละวัน ที่นำข้อความของผู้อื่นมาทวิตต่อ จำนวนข้อความในแต่ละวัน ที่ตอบกลับข้อความของผู้อื่น สถานที่ใช้ทวิตเตอร์ และเหตุในการใช้ทวิตเตอร์ (2) ภัทวรรณ สังข์สกุล (2557) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนการสอนของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดแต่ละด้าน คือ (1) ด้านวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมของครู คือ การสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน (2) ด้านประโยชน์ของการใช้สื่อสังคมของครูคือ สื่อสังคมมีเนื้อหาสร้างสรรค์ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (3) ด้านวิธีการเตรียมสื่อสังคมของครูคือ การ

วางแผน/จัดหาช่องทางการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนการสอนของครู (4) ด้านการประเมิน การใช้สื่อสังคมของครูคือ การประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน และ (5) ด้านประเภทของสื่อสังคมคือ ประเภทยูทูป และ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการดูแล/บำรุงรักษาในการใช้สื่อสังคมของครู โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การตรวจเช็ค สภาพอุปกรณ์สื่อก่อนการใช้

(3) ฌรัฐฤกตา นรชาญ (2557) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและความต้องการสื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า (1) สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนมีการใช้สื่อสังคมเพื่อช่วยในการเรียนรู้ด้วยตนเองและใช้ทำรายงานส่งอาจารย์โดยใช้ข้อมูลที่สืบค้นได้จากสื่อสังคม ใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการและใช้เพื่อหาข้อมูลทั่วไปทางเวปไซต์เวป (2) ความต้องการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนมีความต้องการให้จัดอบรมภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานเพื่อเสริมทักษะการใช้สื่อสังคม การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาระบบงาน การใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงสื่อสังคมในโรงเรียน คำแนะนำจากครูในการแก้ไขปัญหาการใช้สื่อสังคม ต้องการใช้สื่อสังคมเพื่อดูละครและภาพยนตร์ และต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กในการเข้าใช้บริการสื่อสังคม และ (3) ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนมีปัญหาด้านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตล่าช้า ข้อมูลที่มีประโยชน์ผ่านเครือข่ายสังคมมักดาวน์โหลดไม่ได้ และการดูทีวีออนไลน์ ภาพกระตุก ภาพไม่ชัด

(4) พลกฤษณ์ ชิดชอบ (2557) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อสังคมของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า (1) การใช้สื่อสังคมของบุคลากร พบว่า มีการเปิดรับรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เฟซบุ๊ก ยูทูป และไลน์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ คอมพิวเตอร์ประเภทตั้งโต๊ะและพกพา โดยมีการเปิดรับสื่อทุกวันเป็นเวลาน้อยกว่า 30 นาที (2) ประเด็นการสื่อสารในสื่อสังคม พบว่า มีการใช้สื่อสังคมในส่วนของข้อมูลองค์กรเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อมูลทะเบียน งานวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานในหน่วยงานและนักศึกษาที่ติดต่อกัน และมีการใช้สื่อสังคมในส่วนของข้อมูลทั่วไปเพื่อค้นคว้าความรู้ ด้านอาหาร การท่องเที่ยว และสุขภาพ (3) ความพึงพอใจจากการใช้งานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ความสะดวก ความรวดเร็ว ความถูกต้อง และการติดต่อสื่อสาร (4) บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งสายงาน และสังกัดคณะที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ (5) บุคลากรได้เสนอแนวทางการใช้สื่อสังคม โดยควรกำหนดในระดับนโยบาย ให้บุคลากรมีความรู้และมีพื้นฐานการใช้สื่อสังคมอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการใช้งานภายในองค์กรและการใช้งานทั่วไป

จากงานวิจัยที่ผ่านมาสรุปได้ว่า การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ทั้งหมดใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเน้นการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมและแนวทางในการแก้ปัญหาในการใช้สื่อสังคม

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ปัญหา

จากความเป็นมาและความสำคัญ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จะเห็นได้ว่าการใช้สื่อการสอนของครู มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ยกย่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น สนองตอบความต้องการการเรียนรู้ของนักเรียน เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้กับนักเรียนมากขึ้น นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน การดำเนินการแก้ไขปัญหามาเป็นการดำเนินการแก้ไขเฉพาะหน้า ยังไม่ได้มีการสำรวจข้อมูลการใช้สื่อสังคมและการแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ ไปใช้ในการวางแผน สนับสนุน และส่งเสริม ในการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ให้มีประสิทธิภาพกับนักเรียนและครูอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 2.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู
- 2.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู
- 2.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1,814 คน

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระในการวิจัย ได้แก่ (1) สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ครอบคลุม เป้าหมายในการใช้สื่อสังคม ประเภทของสื่อสังคม การจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน (2) ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ครอบคลุม ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านตัวครูในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน และปัญหาด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน และวิธีการในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน และ (3) แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ครอบคลุม ด้านการจัดหาสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านเทคนิคหรือวิธีการในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

3.4 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3.5 ระยะเวลาในการทำวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 สื่อสังคม หมายถึง สื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันในเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User-Generate Content: UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง

4.2 สภาพการใช้สื่อสังคม หมายถึง สภาพและประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ครอบคลุม ด้านเป้าหมายในการใช้สื่อสังคม ประเภทของสื่อสังคม การจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน

4.3 ปัญหาการใช้สื่อสังคม หมายถึง อุปสรรคด้านการจัดหาสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครอบคลุมด้านกระบวนการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านตัวครูในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน และปัญหาด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

4.4 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคม หมายถึง วิธีการปฏิบัติเพื่อให้การใช้สื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครอบคลุมด้านการจัดหาสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านเทคนิคหรือวิธีการในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

4.5 การจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียน เน้นการให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การสอน ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ คุณลักษณะหรือค่านิยม และจริยธรรมของนักเรียน

4.6 ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

4.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบกำกับ ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนและร่วมบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีส่วนร่วมและการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตท้องที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอยางชุมน้อย อำเภอวาปีปทุม อำเภอศรีสาคร และมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 149 โรงเรียน

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลสภาพ ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

5.2 ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียน การสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (1) สื่อสังคม (2) การจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา (3) ครู (4) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สื่อสังคม

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคม ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) ความหมายของสื่อสังคม (2) ประเภทของสื่อสังคม (3) อุปสรรคการเข้าถึงสื่อสังคม (4) ข้อดีและ ข้อเสียของสื่อสังคม และ (5) การประยุกต์ใช้สื่อสังคมในการเรียนการสอน

1.1 ความหมายของสื่อสังคม

นักวิชาการ กล่าวถึงความหมายของสื่อสังคมไว้ดังนี้

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2558, ออนไลน์) กล่าวว่า สื่อสังคมคือ สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปัน สาร ซึ่งอยู่ในรูปแบบต่างๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่ง สารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออกเป็นประเภทต่างๆ ที่ใช้กัน บ่อยๆ คือ บล็อก (Blogging) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่าย สังคม (Social Network) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing)

อรวรรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง (2558, ออนไลน์) กล่าวว่า สื่อสังคม หมายถึง สื่อดิจิทัล หรือซอฟต์แวร์ที่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของระบบเว็บหรือเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตที่เป็นเครื่องมือในการ ปฏิบัติการทางสังคม ที่มีผู้สื่อสารจัดทำขึ้น โดยที่ผู้เขียนจัดทำขึ้นเองหรือพบเจอสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องราวต่างๆ เหตุการณ์ บทความ ประสบการณ์ รูปภาพ วิดีโอและเพลง แล้วนำมาแบ่งปันเนื้อหา ข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์และพูดคุยให้ผู้ใช้ในโลกออนไลน์ในเครือข่ายของตนได้รับรู้ ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง กับคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพรวมถึงการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

วิลเลียมสันและแอนดี้ (Williamson and Andy, 2013, P.9) กล่าวว่า สื่อสังคม (Social Media) เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่เรียกว่า เว็บ 2.0 (Web 2.0) คือ เครื่องมือต่างๆ ที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหา และสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ หรือการสื่อสารของหน่วยงานราชการ ตลอดจนองค์กรต่างๆ

โดยสรุป สื่อออนไลน์เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารแบบสองทางผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสื่อทางเลือกรูปแบบใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการติดต่อสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้ตลอดเวลา

1.2 ประเภทของสื่อสังคม

นักวิชาการและหน่วยงาน กล่าวถึงประเภทของสื่อสังคมไว้ดังนี้

สภานิติบัญญัติ (2558, ออนไลน์) ได้แบ่งประเภทของสื่อสังคม ไว้ซึ่งมีความหลากหลายได้ 7 ประเภท ดังนี้

1. การเขียนบทความ (Webblog) เป็นระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS) รูปแบบหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเขียนบทความที่เรียกว่า โพสต์ (Post) และทำการเผยแพร่ได้โดยง่าย เป็นการเปิดโอกาสให้คนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวด้วยการเขียนได้อย่างเสรี ซึ่งอาจจะถูกนำมาใช้ได้ในรูปแบบ คือ (1) บล็อกการโพสต์ข้อความสั้นๆ ไม่เกิน 140 ตัวอักษรและสามารถที่จะส่งข้อความสั้นๆ ไปยังโทรศัพท์มือถือได้ (2) บล็อกที่เขียนมาจากบล็อกเกอร์อิสระ ที่มีความสามารถเขียนเรื่องที่ตนถนัดและมีผู้ติดตามจำนวนมาก ซึ่งบล็อกในรูปแบบหลังนี้ปัจจุบันนักการตลาดนิยมให้บล็อกเกอร์ได้เข้ามาทดลองใช้สินค้า (Testimonial) แทนการใช้ดารารหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงมาเป็นพรีเซ็นเตอร์

2. แหล่งข้อมูลหรือความรู้ (Data/Knowledge) เป็นเว็บที่รวบรวมข้อมูล ความรู้ในเรื่องต่างๆ ในลักษณะเนื้อหาอิสระ ทั้งวิชาการ ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ สินค้า หรือบริการ โดยมุ่งเน้นให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ เหล่านั้นเป็นผู้เข้ามาเขียนหรือแนะนำไว้ ส่วนใหญ่มักเป็นนักวิชาการ นักวิชาชีพ หรือ ผู้เชี่ยวชาญ ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น วิกิพีเดีย ที่เป็นสารานุกรมออนไลน์หลายภาษา, กูเกิลเอิร์ธ เว็บดูแผนที่ได้ทุกมุมโลกให้ความรู้ทางภูมิศาสตร์, การท่องเที่ยวเดินทาง, การจราจร หรือ ที่พัก, ดิจ หรือ ดิจซีฟอว์เรเวอร์ออนไลน์ (DiggZy Favorites Online) เป็นเว็บทำหน้าที่เก็บ URL ของเว็บไซต์ที่ชื่นชอบไว้ดูภายหลัง เป็นต้น

3. ประเภทเกมส์ออนไลน์ (Online Games) เป็นเว็บที่นิยมมากเพราะเป็นแหล่งรวบรวมเกมส์ไว้มากมาย จะมีลักษณะเป็นวิดีโอเกมส์ที่เล่นบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเกมส์ออนไลน์นี้ ผู้เล่นสามารถที่จะสนทนา เล่น แลกเปลี่ยนไอเทมในเกมส์กับบุคคล

อื่นๆ ในเกมส์ได้ และสาเหตุที่มีผู้นิยมมาก เนื่องจากผู้เล่นได้เข้าสังคมจึงรู้สึกสนุกที่จะมีเพื่อนเล่นเกมไปด้วยกันมากกว่าการเล่นคนเดียว อีกทั้ง มีกราฟิกที่สวยงามและมีกิจกรรมต่างๆ เพิ่ม เช่น อารูธ เครื่องแต่งตัวใหม่ๆ ที่สำคัญสามารถที่จะเล่นกับเพื่อนๆ แบบออนไลน์ได้ทันที เช่น เซคินไลฟ์ (SecondLife), ออดิชั่น (Audition), แร็กนารอค (Ragnarok), ปังย่า (Pangya) เป็นต้น

4. ประเภทชุมชนออนไลน์ (Community) เป็นเว็บที่เน้นการหาเพื่อนใหม่หรือการตามหาเพื่อนเก่าที่ไม่ได้เจอกันนาน การสร้างโปรไฟล์ของตนเองโดยการใส่รูปภาพ, กราฟิกที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของเรา (Identity) ให้เพื่อนที่อยู่ในเครือข่ายได้รู้จักเรามากยิ่งขึ้น และยังมีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรื่องราว ถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกัน เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), ไลน์ (Line), อินสตราแกรม (Instagram), ทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นต้น

5. ประเภทฝากรูปภาพ (Photo Management) เป็นเว็บที่เน้นฝากเฉพาะรูปภาพ (Photo) โดยไม่เปลืองฮาร์ดดิสก์ส่วนตัว โดยการอัพโหลดรูปภาพจากกล้องถ่ายรูปหรือโทรศัพท์มือถือไปเก็บไว้บนเว็บ ซึ่งสามารถแชร์ภาพหรือซื้อขายภาพกันได้อย่างง่ายดาย เช่น ฟลิก (Flickr), โฟโต้ชอปเอ็กซ์เพรส (Photoshop Express), โฟโต้บัคเก็ต (Photobucket) เป็นต้น

6. ประเภทสื่อ (Media) เว็บที่ใช้ฝากหรือแบ่งปัน (Sharing) ไฟล์ประเภท มัลติมีเดีย เช่น คลิปวิดีโอ ภาพยนตร์ เพลง ฯลฯ โดยใช้วิธีเดียวกันแบบเว็บฝากภาพ แต่เว็บนี้เน้นเฉพาะไฟล์ที่เป็นมัลติมีเดีย เช่น ยูทูบ (YouTube), ไอมีม (Imeem), บีโบ (Bebo), ยาฮูวิดีโอ (Yahoo Video), ยูสตรีมดอททีวี (Ustream.tv) เป็นต้น

7. ประเภทซื้อ-ขาย (Business/Commerce) เป็นเว็บที่ทำธุรกิจออนไลน์ที่เน้นการซื้อขายสินค้า หรือบริการต่างๆ ผ่านเว็บไซต์ (e-Commerce) เช่น การซื้อ-ขายรถยนต์ หนังสือ หรือที่พักอาศัย ซึ่งเป็นเว็บที่ได้รับความนิยมมาก เช่น อเมซอน (Amazon), อีเบย์ (eBay), ตลาด (Tarad), ประมูล (Pramool) ฯลฯ แต่เว็บไซต์ประเภทนี้ยังไม่ถือว่าเป็นเครือข่ายสังคมที่แท้จริง เนื่องจากไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการแชร์ข้อมูลกันได้หลากหลายนอกจากเน้นการสั่งซื้อและแนะนำสินค้าเป็นส่วนใหญ่

นาวิก นาเสียง (2558, ออนไลน์) การใช้สื่อสังคมที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ภาพ เสียง วิดีโอ ข้อความ เป็นต้น จึงได้มีการประเภทของสื่อสังคมออกเป็นหลายประเภทดังนี้

1. ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ (Publish) ที่มีเว็บไซต์เช่น วิกิพีเดีย, บล็อกเกอร์
2. ประเภทสื่อแลกเปลี่ยน (Share) ที่มีเว็บไซต์เช่น ยูทูบ, ฟลิก, สไลด์แชร์
3. ประเภทสื่อสนทนา (Discuss) ที่มีเว็บไซต์เช่น เอ็มเอสเอ็น, สไกป์, กูเกิลทอล์ก
4. ประเภทเครือข่ายสังคม (Social Network) ที่มีเว็บไซต์ เช่น เฟซบุ๊ก, ลิงค์อิน, กู

เกิลพลัส

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2558, ออนไลน์) ได้แบ่งประเภทของสื่อสังคม (Social Media) ไว้ดังนี้

1. บล็อก (Blog) ถือเป็นระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System: CMS) รูปแบบหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเขียนบทความเรียกว่า “โพสต์” และทำการเผยแพร่ได้โดยง่ายไม่ยุ่งยากในการที่จะต้องมานั่งเรียนรู้ถึงภาษา HTML หรือโปรแกรมทำเว็บไซต์ ทั้งนี้การเรียงของเนื้อหาจะเรียงจากเนื้อหาที่ใหม่สุดก่อน จากนั้นก็ลดหลั่นลงไปตามลำดับของเวลา (Chronological Order) การเกิดของบล็อก เปิดโอกาสให้ใครๆ ที่มีความสามารถในด้านต่างๆ สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวด้วยการเขียนได้อย่างเสรี ไม่มีขีดจำกัดเรื่องเทคนิคอย่างไรในอดีตอีกต่อไปทำให้เกิดบล็อกขึ้นมาจำนวนมากมาย และเพิ่มเนื้อหาให้กับโลกออนไลน์ได้เป็นจำนวนมากมาศกาลอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน นอกจากนี้เครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะของสังคม คือการเปิดให้ได้เข้ามาแสดงความคิดเห็น

2. ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblog) เป็นรูปแบบหนึ่งของบล็อกที่จำกัดขนาดของการโพสต์แต่ละครั้งไว้ที่ 140 ตัวอักษร โดยแรกเริ่มเดิมที ผู้ออกแบบทวิตเตอร์ต้องการให้ผู้ใช้เขียนเรื่องราวว่าคุณกำลังทำอะไรอยู่ในขณะนี้ (What are you doing?) แต่กิจกรรมต่างๆ กลับนำทวิตเตอร์ไปใช้ในทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างการบอกต่อ เพิ่มยอดขาย สร้างแบรนด์หรือเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า ทั้งนี้เรายังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์บทความใหม่ๆ บนบล็อกของเราได้ด้วย ทวิตเตอร์นั้นเป็นที่นิยมขึ้น มากอย่างรวดเร็ว จนทำให้เว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมต่างๆ เพิ่มลูกเล่นที่ให้ผู้ใช้งานสามารถบอกได้ว่าตอนนี้กำลังทำอะไรกันอยู่นั้นก็คือ การนำไมโครบล็อกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งด้วย

3. เครือข่ายสังคม (Social Network) เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงเรากับเพื่อนๆ จนกลายเป็นสังคม โดยผู้ใช้จะเริ่มต้นสร้างตัวตนของตนเองขึ้นในส่วนของโปรไฟล์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว (Info), รูป (Photo), การจดบันทึก (Note) หรือการใส่วิดีโอ (Video) และอื่นๆ นอกจากนี้เครือข่ายยังมีเครื่องมือสำคัญในการสร้างจำนวนเพื่อนให้มากขึ้น

4. มีเดียแชร์ริง (Media Sharring) เป็นเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้เราสามารถอัปโหลดรูปหรือวิดีโอเพื่อแบ่งปันให้กับครอบครัว เพื่อนๆ หรือแม้กระทั่งเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน นักการตลาด ณ ปัจจุบันไม่จำเป็นต้องทุ่มทุนในการสร้างหนังโฆษณาที่มีต้นทุนสูง เราอาจจะใช้กล้องดิจิทัลราคาถูกลงๆ ถ่ายทอดความคิดเป็นรูปแบบวิดีโอ จากนั้นนำขึ้นไปสู่เว็บไซต์มีเดียแชร์ริงอย่างยูทูป หากความคิดของเราเป็นที่ชื่นชอบ ก็ทำให้เกิดการบอกต่ออย่างแพร่หลาย หรือกรณีหากกิจการคุณขายสินค้าที่เน้นดีไซน์ที่สวยงาม ก็อาจจะถ่ายรูปแล้วนำขึ้นไปสู่เว็บไซต์อย่างฟลิค เพื่อให้ลูกค้าได้ชมหรืออาจจะใช้เป็นเครื่องมือในการนำชมโรงงาน หรือบรรยากาศในการทำงานของกิจการ เป็นต้น หรือ

อย่างกรณีของมัลติพลาที่คนไทยนิยมนำรูปภาพที่ตนเองถ่ายมาแสดงฝีมือเหมือนเป็นแกลลอรี่ส่วนตัว ทำให้ผู้ว่าจ้างได้เห็นฝีมือก่อนที่จะทำการจ้าง

5. โซเชียลนิวส์และบุ๊กมาร์กิง (Social News and Bookmarking) เป็นเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไปยังบทความหรือเนื้อหาในอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้เป็นผู้ส่งและเปิดโอกาสให้คะแนนและทำการโหวตได้ เป็นเสมือนมหาชนช่วยกันกรองว่าบทความหรือเนื้อหาใดนั้นเป็นที่น่าสนใจที่สุด ในส่วนของโซเชียลนิวส์และบุ๊กมาร์กิงนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้คุณสามารถทำการบุ๊กมาร์กเนื้อหาหรือเว็บไซต์ที่ชื่นชอบ โดยไม่ขึ้นอยู่กับคอมพิวเตอร์เครื่องใดเครื่องหนึ่ง แต่สามารถทำผ่านออนไลน์

6. ออนไลน์ฟอรัม (Online Forums) ถือเป็นรูปแบบของสื่อสังคมที่เก่าแก่ที่สุด เป็นเสมือนสถานที่ที่ให้ผู้คนเข้ามาพูดคุยในหัวข้อที่พวกเขาสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องเพลง หนังสือ การเมือง กีฬา สุขภาพ หนังสือ การลงทุน และอื่นๆ อีกมากมาย ได้ทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แสดงข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนถึงการแนะนำสินค้าหรือบริการต่างๆ นักการตลาดควรสนใจเนื้อหาที่พูดคุยในหัวข้อเหล่านี้ เพราะบางครั้งอาจจะเป็นคำวิจารณ์เกี่ยวกับตัวสินค้าและบริการของเรา ซึ่งเราเองสามารถเข้าไปทำความเข้าใจ แก้ไขปัญหา ตลอดจนใช้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า เว็บไซต์ประเภทหัวข้อ อาจจะเป็นเว็บไซต์ที่เปิดให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยเฉพาะ หรืออาจจะเป็นส่วนหนึ่งในเว็บไซต์เนื้อหาต่างๆ

วนิชา แก้วสุข (2557, น. 9-11) เครือข่ายสังคมที่ให้บริการตามเว็บไซต์สามารถแบ่งขอบเขตตามการใช้งานโดยดูที่วัตถุประสงค์หลักของการเข้าใช้งาน และคุณลักษณะของเว็บไซต์ที่มีร่วมกัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของการเข้าใช้งานมีเป้าหมายในการใช้งานไปในทางเดียวกัน มีการแบ่งประเภทของเครือข่ายสังคมออกตามวัตถุประสงค์ของการเข้าใช้งาน ได้ 7 ประเภท

1. สร้างและประกาศตัวตน (Identity Network) เครือข่ายสังคมประเภทนี้ใช้สำหรับให้ผู้เข้าใช้งานได้มีพื้นที่ในการสร้างตัวตนขึ้นมาบนเว็บไซต์และสามารถที่จะเผยแพร่เรื่องราวของตนผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยลักษณะของการเผยแพร่อาจจะเป็นรูปภาพ วิดีโอ การเขียนข้อความลงในบล็อก อีกทั้งยังเป็นเว็บที่เน้นการหาเพื่อนใหม่ หรือการค้นหาเพื่อนเก่าที่ขาดการติดต่อ การเขียนบทความได้อย่างเสรี ซึ่งอาจจะถูกนำมาใช้ได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

1.1 บล็อก (Blog) เป็นชื่อเรียกสั้นๆ ของเว็บบล็อกซึ่งมาจากคำว่า “Web” รวมกับคำว่า “Log” ที่เป็นเสมือนบันทึกหรือรายละเอียดข้อมูลที่เก็บไว้ ดังนั้นบล็อกจึงเป็น โปรแกรมประยุกต์บนเว็บไซต์ที่ใช้เก็บบันทึกเรื่องราว หรือเนื้อหาที่เขียนไว้โดยเจ้าของเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ โดยทั่วไปจะมีผู้ที่ทำหน้าที่หลักที่เรียกว่า “Blogger” เขียนบันทึกหรือเล่า เหตุการณ์ที่อยากให้คนอื่นได้รับรู้หรือเป็นการเสนอมุมมองและแนวความคิดของตนเองใส่เข้าไปใน บล็อกนั้น

1.2 ไมโครบล็อก (Micro Blog) เครือข่ายสังคมประเภทนี้มีลักษณะเด่นโดยการให้ผู้ใช้โพสต์ข้อความจำนวนสั้นๆ ผ่านเว็บผู้ให้บริการและสามารถกำหนดให้ส่งข้อความนั้นๆ ไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ เช่น ทวิตเตอร์

2. สร้างและประกาศผลงาน (Creative Network) เครือข่ายสังคมประเภทนี้เป็นสังคมสำหรับผู้ใช้ที่ต้องการแสดงออกและนำเสนอผลงานของตัวเอง สามารถแสดงผลงานได้จากทั่วทุกมุมโลก จึงมีเว็บไซต์ที่ให้บริการพื้นที่เสมือนเป็นแกลเลอรีที่ใช้จัดโชว์ผลงานของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็น วิดีโอ รูปภาพ เพลง อีกทั้งยังมีจุดประสงค์หลักเพื่อแชร์เนื้อหาระหว่างผู้ใช้เว็บไซต์ที่ใช้ฝากหรือแบ่งปัน โดยใช้วิธีเดียวกันแบบเว็บฝากภาพ แต่เว็บนี้เน้นเฉพาะไฟล์ที่เป็นมัลติมีเดีย ซึ่งผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมประเภทนี้ได้แก่ ยูทูป (YouTube), ฟลิก (Flickr), มัลติพลา (Multiply), โฟโต้บัคเก็ต (Photobucket) และ สไลด์แชร์ (Slideshare) เป็นต้น

3. ความชอบในสิ่งเดียวกัน (Passion Network) เป็นเครือข่ายสังคมที่ทำหน้าที่เก็บในสิ่งที่ชอบไว้บนเครือข่าย เป็นการสร้างที่คั่นหนังสือออนไลน์ (Online Bookmarking) มีแนวคิดเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเก็บหน้าเว็บเพจที่คั่นไว้ในเครื่องคนเดียวก็นำมาเก็บไว้บนเว็บไซต์ได้ เพื่อแบ่งปันให้กับคนที่มีความชอบในเรื่องเดียวกัน สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการเข้าไปหาข้อมูลได้และนอกจากนี้ยังสามารถโหวตเพื่อให้คะแนนกับที่คั่นหนังสือออนไลน์ที่ผู้ใช้คิดว่ามีประโยชน์และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งผู้ให้บริการเครือข่ายสังคม ได้แก่ ดิจ (Digg), ซิก (Zickr), นิง (Ning), แคช (Catch) และ เรดดิท (Reddit) เป็นต้น

4. เวทีทำงานร่วมกัน (Collaboration Network) เป็นเครือข่ายสังคมที่ต้องการความคิด ความรู้และการต่อยอดจากผู้ใช้ที่เป็นผู้มีความรู้เพื่อให้ความรู้ที่ได้ออกมามีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเกิดการพัฒนาในที่สุด ซึ่งหากลองมองจากแรงจูงใจที่เกิดขึ้นแล้ว คนที่เข้ามาในสังคมนี้น่าจะเป็นคนที่มีความภูมิใจที่ได้เผยแพร่สิ่งที่ตนเองรู้และทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เพื่อรวบรวมข้อมูลความรู้ในเรื่องต่างๆ ในลักษณะเนื้อหาทั้งวิชาการ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์สินค้า หรือบริการ โดยส่วนใหญ่มักเป็นนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมในลักษณะเวทีทำงานร่วมกัน เช่น วิกิพีเดีย, กูเกิลเอิร์ธ และกูเกิลแม็ป เป็นต้น

5. ประสบการณ์เสมือนจริง (Virtual Reality) เครือข่ายสังคมประเภทนี้มีลักษณะเป็นเกมออนไลน์ (Online Games) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่นิยมมากเพราะเป็นแหล่งรวบรวมเกมไว้มากมาย มีลักษณะเป็นวิดีโอเกมที่ใช้ผู้เล่นสามารถเล่นบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เกมออนไลน์นี้มีลักษณะเป็นเกม 3 มิติที่ผู้ใช้นำเสนอตัวตนตามบทบาทในเกม ผู้เล่นสามารถติดต่อปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่นคนอื่นๆ ได้เสมือนอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง สร้างความรู้สึกสนุกเหมือนได้มีสังคมของผู้เล่นที่ชอบในแบบเดียวกัน อีกทั้งยังมีกราฟิกที่สวยงามดึงดูดความสนใจและมีกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เล่นรู้สึกบันเทิง เช่น เซเคินไลฟ์

(Second Life), ออดิชั่น (Audition), แร้คนารอค (Ragnarok), ปังยา (Pangya) และเวิร์ลออฟวอร์คราฟ (World of Warcraft) เป็นต้น

6. เครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพ (Professional Network) เป็นเครือข่าย สังคม เพื่อการทำงาน โดยจะเป็นการนำประโยชน์จากเครือข่ายสังคมมาใช้ในการเผยแพร่ประวัติผลงานของตนเองและสร้างเครือข่ายเข้ากับผู้อื่น นอกจากนี้ บริษัทที่ต้องการคนมาร่วมงานสามารถเข้ามาหาจากประวัติของผู้ใช้ที่อยู่ในเครือข่ายสังคมนี้ได้ ผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมประเภทนี้ได้แก่ ลิงค์อิน (Linkedin) เป็นต้น

7. เครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้ (Peer to Peer: P2P) เป็นเครือข่ายสังคม แห่งการเชื่อมต่อกันระหว่างเครื่องผู้ใช้ด้วยกันเองโดยตรง จึงทำให้เกิดการสื่อสารหรือแบ่งปันข้อมูล ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และตรงถึงผู้ใช้ทันทีซึ่งผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมประเภทนี้ได้แก่ สไกป์ (Skype) และบิททอเรนท (BitTorrent) เป็นต้น

กรุงเทพฯธุรกิจ (2558, ออนไลน์) ได้แบ่งประเภทเครือข่ายสังคม (Social Network) ไว้ 6 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทเผยแพร่ตัวตน (Dentity Network) เว็บไซต์เหล่านี้ใช้สำหรับนำเสนอตัวตน และเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ต สามารถเขียนบล็อก สร้างอัลบั้มรูปของตัวเอง สร้างกลุ่มเพื่อน และสร้างเครือข่ายขึ้นมา เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), ไฮไฟว์ (Hi 5), มายสเปซ (My Space) เป็นต้น

2. ประเภทเผยแพร่ผลงาน (Creative Network) เราสามารถใช้เว็บไซต์เหล่านี้ในการนำเสนอผลงานของตัวเองได้อย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะเป็นวีดิทัศน์ รูปภาพ หรือเสียงเพลง เช่น ยูทูบ (YouTube), ยาฮูวิดีโอ (Yahoo VDO), กูเกิลวิดีโอ (Google VDO), ฟลิก (Flickr), มัลติพลาย (Multiply) เป็นต้น

3. ประเภทความสนใจตรงกัน (Interested Network) มีลักษณะของเว็บไซต์ที่มีการรวมกันของสมาชิก ซึ่งมีความสนใจที่ตรงกันหรือสนใจในเรื่องเดียวกัน

4. ประเภทร่วมกันทำงาน (Collaboration Network) มีลักษณะของเว็บไซต์ที่มีการทำงานร่วมกันหรือมีการใช้ข้อมูลร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น

4.1 วิกีพีเดีย เป็นสารานุกรมที่อนุญาตให้ใครก็ได้เข้ามา สามารถช่วยกันเขียน และแก้ไขบทความต่างๆ ได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดเป็นสารานุกรมออนไลน์ขนาดใหญ่ที่รวบรวมความรู้ ข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ไว้มากมายและมีภาษาไทยด้วย

4.2 กูเกิลแม็พ ปัจจุบันสร้างแผนที่ของตัวเอง หรือแชร์แผนที่ให้คนอื่นได้จึงทำให้มีสถานที่สำคัญหรือสถานที่ต่างๆ ถูกปักหมุดเอาไว้พร้อมกับข้อมูลของสถานที่นั้นๆ พร้อมทั้งแสดงผลจากการค้นหาได้อีกด้วย

5. ประเภท Peer to Peer (P2P) เป็นการเชื่อมต่อระหว่างเครื่องผู้ใช้กับเครื่องลูกข่ายโดยตรง โปรแกรมสไกป์ (Skype) จึงได้นำหลักการนำมาใช้โปรแกรมสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต และมีบิททอเรนท (BitTorrent) เกิดขึ้นมาเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการแบ่งปันไฟล์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

6. ประเภทโลกเสมือน (Gaming/Virtual Reality) โลกเสมือนในที่นี้ คือ เกมออนไลน์ที่สามารถสร้างตัวละครโดยสมมติให้เป็นตัวเองขึ้นมาและได้มีการใช้ชีวิตอยู่ในเกมอย่างในชุมชนเสมือน (Virtual Community) สามารถซื้อขาย ที่ดิน และหารายได้จากการทำกิจกรรมต่างๆ ได้

โดยสรุป ประเภทของสื่อสังคมตามลักษณะของการใช้งาน ได้แก่ (1) เว็บบล็อก หรือเรียกสั้นๆ ว่า "บล็อก" (2) เครือข่ายทางสังคมในระบบอินเทอร์เน็ต (3) ไมโครบล็อกกิง และไมโครแชร์ริง หรือที่เรียกว่า "บล็อกจิว" (4) ออนไลน์วิดีโอ (5) โฟโต้แชร์ริง (6) วิกี เป็นเว็บไซต์แหล่งข้อมูลหรือความรู้ (7) วิชัวร์เวิร์ล (8) คราวซอสซิงส์ (9) โฟสแคส (10) ดิสคัส/รีวิว/ออฟินเนียน โดยรวมจะเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูล อาจจะแสดงตัวตนและความคิดเห็นส่วนตัวต่อสาธารณะ รวมไปถึงประเภทเกม และเป็นแหล่งให้ความบันเทิง

1.3 อุปกรณ์เครื่องมือทางสื่อสังคม

คงเดช กี่สุขพันธ์ (2558, ออนไลน์) ได้เขียนบทความในเว็บไซต์ไอที 24 ชั่วโมง สรุปได้ว่าอุปกรณ์พกพาหรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่าโมบายดีไว (Mobile Device) นั้นอยู่ในความนิยมอย่างมาก ทั้งนี้เพราะด้วยความสามารถของอุปกรณ์พกพาเหล่านี้มีมากมายหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นการใช้งานเอกสารการท่องอินเทอร์เน็ต การสื่อสารหรือแม้แต่เพื่อความบันเทิงส่วนตัวซึ่งอุปกรณ์เครื่องมือแต่ละชนิดมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันดังนี้

1. สมาร์ทโฟน เป็นโทรศัพท์ที่พกง่ายใช้สะดวกมีจุดเด่นคือ ขนาดเล็กน้ำหนักเบาทำให้พกพาได้สะดวก สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ต การเช็คอีเมลล์และใช้งานบริการโซเชียลมีเดียต่างๆ เช่น เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ หรือเล่นเกมและไฟล์มัลติมีเดียต่างๆ เพื่อความบันเทิงส่วนตัวได้อย่างง่ายดาย และสามารถติดตัวไปได้ทุกที่ซึ่งทำได้ง่ายกว่าอุปกรณ์พกพาชนิดอื่นๆ นอกจากนี้ผู้ใช้งานยังสามารถขยายเพิ่มขีดความสามารถของสมาร์ทโฟนได้ด้วยแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ดาวน์โหลดได้ฟรีหรือซื้อได้จาก แอปสโตร์ (App Store) หรือมาร์เก็ต (Market) สำหรับข้อจำกัดของสมาร์ทโฟน คือหน้าจอมีขนาดเล็กโดยมีขนาดตั้งแต่ 2.8 นิ้ว จนถึง 4.3 นิ้ว ดังนั้นจึงไม่เหมาะกับการใช้งานในการอ่านหรือทำงานแบบจริงจังเหมือนกับอุปกรณ์พกพาอื่นๆ เช่น แท็บเล็ต เน็ตบุ๊ก หรือโน้ตบุ๊ก

2. แท็บเล็ต เป็นอุปกรณ์ขนาดใหญ่สามารถพกพาได้ใช้งานได้หลากหลายฟังก์ชันการทำงานของแท็บเล็ตในปัจจุบันคล้ายคลึงกับสมาร์ทโฟนมาก โดยเฉพาะแท็บเล็ตที่ใช้ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ซึ่งส่วนใหญ่สามารถใช้งานในลักษณะของโทรศัพท์ได้ด้วยแต่ด้วยขนาด

ของหน้าจอแสดงผลที่ใหญ่ขึ้นคือตั้งแต่ 7 นิ้ว จนถึง 10.1 นิ้วทำให้การใช้งานสามารถทำได้หลากหลายขึ้นและหน้าจอของแท็บเล็ตเหล่านี้มักจะมีความสะดวกที่สูงกว่าสมาร์ตโฟนทั่วไป แอปพลิเคชันต่างๆ สำหรับอุปกรณ์ประเภทแท็บเล็ตถูกออกแบบมาให้มีอินเทอร์เน็ตที่ใช้ประโยชน์จากหน้าจอที่ใหญ่และมีความละเอียดสูงกว่า เช่น อีเมล เป็นต้น ด้วยความสามารถของแอปพลิเคชันต่างๆ ในปัจจุบัน การท่องอินเทอร์เน็ต เปิดไฟล์มัลติมีเดีย เล่นเกม หรือแม้แต่ทำงานเอกสารออฟฟิศต่างๆ ก็สามารถทำได้ แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องของการไม่มีคีย์บอร์ดจริงๆ สำหรับการใช้งาน แต่ในบางรุ่นบางยี่ห้อสามารถซื้อคีย์บอร์ดเสริมที่เชื่อมต่อผ่านบลูทูธมาใช้ได้ แต่ก็เท่ากับต้องพกอุปกรณ์เพิ่มขึ้นนั่นเอง

3. เน็ตบุ๊ก มีน้ำหนักไม่มากนักทำงานได้หลากหลายป้อนข้อมูลง่าย เน็ตบุ๊กเป็นโมบายดีไว (Mobile Device) ที่มีขนาดหน้าจอตั้งแต่ 8.9 นิ้ว จนถึง 10.1 นิ้ว โน้ตบุ๊กสำหรับผู้ที่ต้องการประสิทธิภาพเต็มรูปแบบ อุปกรณ์ประเภทโมบายดีไว (Mobile Device) คือโน้ตบุ๊ก ซึ่งเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้ประสิทธิภาพได้เทียบเท่าเครื่องพีซีมากที่สุดด้วยขนาดจอภาพตั้งแต่ 11.6 นิ้ว จนถึง 22 นิ้วและใช้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ จึงทำให้การใช้งานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการท่องอินเทอร์เน็ต การใช้งานมัลติมีเดีย การเล่นเกมและอื่นๆ สามารถทำได้เต็มรูปแบบ ด้านสเปกฮาร์ดแวร์ของโน้ตบุ๊กนั้นหากเป็นระดับไฮเอนด์ (High-end) ก็จะเทียบเท่ากับเครื่องพีซี ดังนั้นจึงมีประสิทธิภาพในการประมวลผลแต่มีข้อจำกัดในเรื่องขนาดของตัวเครื่องที่ใหญ่หนัก (มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับขนาดของจอภาพด้วย) และแบตเตอรี่ที่อยู่ได้ไม่นานมาก

โดยสรุป อุปกรณ์เครื่องมือที่ช่วยในการเข้าถึงเครือข่ายสังคมนั้นมีคุณสมบัติแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมในการใช้งานที่หลากหลาย เช่น สมาร์ตโฟน แท็บเล็ต เน็ตบุ๊ก เป็นต้น โดยต้องคำนึงถึงระบบปฏิบัติการภายในอุปกรณ์เหล่านี้ด้วยว่าจะรองรับการทำงานของผู้ใช้ได้มากน้อยอย่างไร

1.4 ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคม

จิระพงษ์ โพพันธ์ (2558, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ข้อดีของสื่อสังคม

1. แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกัน
2. เป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อมเพราะเราสามารถเสนอและแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ หรือตั้งคำถามในเรื่องต่างๆ เพื่อให้บุคคลอื่นที่สนใจหรือมีคำตอบได้ช่วยกันตอบ
3. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารกับคนอื่น สะดวกและรวดเร็ว
4. เป็นสื่อในการนำเสนอผลงานของตนเอง เช่น งานเขียน รูปภาพ วิดีโอต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้ามารับชมและแสดงความคิดเห็น

5. ใช้เป็นสื่อในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือบริการลูกค้าสำหรับบริษัทและองค์กรต่างๆ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้ลูกค้า

6. ช่วยสร้างผลงานและรายได้ให้แก่ผู้ใช้งาน เกิดการจ้างงานแบบใหม่ๆ ขึ้น

7. คลายเครียดได้สำหรับผู้ที่ใช้ที่ต้องการหาเพื่อนคุยเล่นสนุกๆ

8. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสู่เพื่อนได้

ข้อเสียของสื่อสังคม

1. เว็บไซต์ให้บริการบางแห่งอาจจะเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป หากผู้ใช้บริการไม่ระมัดระวังในการกรอกข้อมูล อาจถูกผู้ไม่หวังดีนำมาใช้ในทางเสียหาย หรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้

2. เป็นสื่อสังคมที่กว้าง หากผู้ใช้รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจารณญาณ อาจโดนหลอกลวงผ่านอินเทอร์เน็ต หรือการนัดเจอกันเพื่อจุดประสงค์ร้าย ตามที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์

3. เป็นช่องทางในการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ ขโมยผลงาน หรือถูกแอบอ้างเพราะ บริการเครือข่ายสังคมเป็นสื่อในการเผยแพร่ผลงาน รูปภาพต่างๆ ของเราให้บุคคลอื่นได้ดูและแสดงความคิดเห็น

4. ข้อมูลที่ต้องกรอกเพื่อสมัครสมาชิกและแสดงบนเว็บไซต์ในรูปแบบ เครือข่ายสังคม ยากแก่การตรวจสอบว่าจริงหรือไม่ ดังนั้นอาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่กำหนดอายุการสมัครสมาชิก หรือการถูกหลอกโดยบุคคลที่ไม่มีตัวตนได้

5. ผู้ใช้ที่เล่นเครือข่ายสังคมและอยู่กับหน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานอาจสายตาเสียได้หรือบางคนอาจตาบอดได้

6. ถ้าผู้ใช้หมกมุ่นมากเกินไป อาจทำให้เสียการเรียนหรือผลการเรียนตกต่ำลงได้

7. จะทำให้เสียเวลาถ้าผู้ใช้ใช้อย่างไร้ประโยชน์

โดยสรุป ข้อดีของสื่อสังคม อาจจะใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลหรือองค์กร สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ให้นำเสนอผลงานของตนต่อสาธารณะให้มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้ยังใช้เป็นสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่มีความทันสมัย และยังช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดได้ แล้วแต่ผู้ใช้งานจะเลือกใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนเอง สำหรับข้อเสียคืออาจทำให้ถูกละเมิดสิทธิส่วนตัว เสียสุขภาพและทำให้ผลการเรียนต่ำ

1.5 การประยุกต์ใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนการสอน

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา กล่าวถึงการประยุกต์ใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน (2558, ออนไลน์) กล่าวว่าในปัจจุบันทางด้านกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมายให้สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนดำเนินการจัดอบรมเพื่อกระตุ้นให้ครูไทย พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนรู้ โดยเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและผลักดันให้ครูสามารถนำเครื่องมือออนไลน์ที่มีอยู่บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดเป็นเครือข่ายและเกิดความร่วมมือระหว่างครูกับครู นักเรียนกับครู และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่อง เวลา สถานที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบไม่มีที่สิ้นสุด

ระดมพล ช่วยชูชาติ (2558, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การออกแบบระบบบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการข้อมูลการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ต้องอาศัยซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเข้าใช้บทเรียนและการออกจากบทเรียนของนักเรียน ครูและนักเรียนติดต่อสื่อสารกันได้ โดยผ่านทางเครื่องมือการสื่อสารที่มีในระบบ เช่น ห้องสนทนา กระดานถามตอบและไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

สำหรับผู้ใช้งานในระบบบริการจัดการเรียนรู้ หรือ Learning Management System: LMS สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหารระบบ (Administrator) ทำหน้าที่ติดตั้งระบบ LMS และจัดการหลักสูตร (Course Management) โดยกำหนดหมวดวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำเนื้อหาวิชาที่สร้างไว้แล้ว บรรจุไว้ตามกำหนดหมวดวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากนี้ผู้บริหารระบบเป็นผู้ตรวจสอบคุณสมบัติและกำหนดสิทธิ์ของผู้ใช้ ได้แก่ การอนุมัติการเป็นครู การลบชื่อผู้ใช้จากระบบ การตรวจสอบการเข้ามาของบทเรียน การดูแลความปลอดภัยของฐานข้อมูล และการกำหนดคุณสมบัติของแฟ้มและไฟล์เดอร์ในระบบเพื่อป้องกันข้อมูลเกิดความเสียหายในภายหลัง

2. กลุ่มครูและผู้สร้างเนื้อหา (Teacher and Content Developer) ที่ทำหน้าที่จัดการบทเรียน (Content Management) โดยครูใช้เครื่องมือช่วยสร้างบทเรียนในรูปแบบข้อความภาพและเสียงบรรยาย การจัดการบทเรียนประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ

- 2.1 การจัดทำบทเรียน โดยครูจัดทำเนื้อหาบทเรียนและนำเข้าสู่ระบบ ในการจัดทำเนื้อหาบทเรียนสามารถทำได้ 2 แบบคือ แบบเฉพาะตัวอักษร (Plain Text) และแบบ Html ส่วนมากจะใช้แบบ Html ในการสร้างเนื้อหา เนื่องจากสามารถนำภาพ ภาพเคลื่อนไหว การใช้สีตารางข้อมูลและแฟ้มภาพยนตร์มาใช้เพื่อช่วยให้บทเรียนน่าสนใจและเร้าใจนักเรียนได้มาก

- 2.2 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนปฏิบัติหลังจากการเรียนในเนื้อหาบทเรียน หรือ กำหนดให้ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ตามที่ครูกำหนด

2.3 ส่วนประกอบบทเรียน เป็นส่วนที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่มีในบทเรียน ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน, อภิธานศัพท์ และระบบการสื่อสาร

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันประกอบไปด้วยแบบฝึกหัด, แบบทดสอบและแบบสอบถามนักเรียน

นอกจากครูทำหน้าที่จัดการบทเรียนแล้ว ยังจะต้องจัดการเรียนรู้ในระบบ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการนำบทเรียนไปใช้จัดการเรียนการสอน ได้แก่

1. การเสนอบทเรียน เป็นการแนะนำบทเรียนที่ประกอบด้วยคำแนะนำและวิธีการเรียน, ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง, แบบทดสอบก่อนเรียน, บทเรียน, แบบทดสอบหลังเรียน, อภิธานศัพท์ และอื่นๆ ตามความจำเป็น

2. การรับสมัครและอนุมัติสิทธิ์ของนักเรียน เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องอนุมัติสิทธิ์ให้นักเรียนที่สมัครเป็นสมาชิกแล้ว สามารถเข้าใช้บทเรียนได้ตามเวลาที่กำหนด

3. การติดต่อสื่อสารและติดตามการเรียน เป็นการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในระบบ ได้แก่ การสนทนาผ่านเครือข่าย (Chat), การซักถามหรือแจ้งข่าวผ่านกระดานข่าว (Webboard) และการส่งงานผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

3. กลุ่มนักเรียน (Student) นักเรียนเมื่อจะเข้าใช้บทเรียน จะต้องสมัครสมาชิกและรอให้ครูอนุมัติสิทธิ์การเข้าเรียน โดยนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนดไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการสมัครสมาชิก จนได้ชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password), วิธีการเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ทั้งนี้ ครูอาจจะจัดทำและแจกคู่มือหรือแผนกิจกรรมให้กับนักเรียน

จาร์วจัน ชาฟีอีย์ (2558, ออนไลน์) กล่าวถึงการนำเครือข่ายสังคมมาสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมก่อให้เกิดผลสำคัญในหลากหลายลักษณะเช่นกัน เช่น

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากบรรยากาศของเครือข่ายสังคมเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารผ่านภายในมิติความสัมพันธ์ของคนในเครือข่ายด้วยเหตุนี้เมื่อทั้งครูและนักเรียนเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ภายในระบบเครือข่ายสังคมก็จะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมจริงในทิศทางที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจริง นอกจากนี้ลักษณะการนำเสนอข้อมูล สถานภาพที่เป็นปัจจุบัน ทำให้ครูสามารถติดตามพฤติกรรมและประสานข้อมูลได้อย่างทันที่

2. การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวาง การตั้งประเด็นแลกเปลี่ยน ข้อสงสัยต่างๆ ผ่านเครือข่ายสังคมทำได้อย่างทันที่ และเป็นเครื่องมือสำหรับครูในการกระตุ้นนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันครูสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและนักเรียนสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจและความถนัด การนำเครือข่ายสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของเว็บบล็อกเป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งครูและนักเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมการบันทึกและการอ่าน การเผยแพร่ผ่านเครือข่ายสังคมส่วนใหญ่ผ่านรูปแบบของข้อเขียนในหลายลักษณะ เช่น ข้อความสั้นในระบบทวิตเตอร์ข้อความปานกลางของเว็บไซต์ เฟซบุ๊กหรือข้อความยาวๆ ของระบบเว็บบล็อก

ด้วยเหตุนี้ครูควรมีแนวปฏิบัติสำคัญเพื่อให้การใช้เครือข่ายสังคมมีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ควรศึกษาธรรมชาติของระบบเครือข่ายสังคมที่จะนำมาใช้อย่างชัดเจน
2. ควรศึกษาความพร้อมของนักเรียนในการใช้เครือข่ายสังคม
3. เป็นต้นแบบที่ดีในการใช้เครือข่ายสังคม
4. ติดตามพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด
5. สร้างเครือข่ายครูและผู้ปกครองเพื่อประสิทธิภาพของการดูแลนักเรียนในเครือข่ายสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (2558, ออนไลน์) กล่าวถึงแนวทางการใช้สื่อสังคมในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้ยูทูปกับการเรียนการสอน

ยูทูป (YouTube) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการแลกเปลี่ยนภาพวิดีโอระหว่างผู้ใช้ที่มีการให้บริการฟรีไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นข้อดีของเว็บไซต์ ทำให้มีผู้ใช้บริการจำนวนมาก เพื่อการโปรโมทสินค้า ความบันเทิง และรวมถึงใช้ในการศึกษาและจัดการเรียนการสอน

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ยูทูป (YouTube) ได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ถือว่าเป็นเครื่องมืออีกตัวที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านครู มีการนำยูทูป (YouTube) มาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน หรือมีการบันทึกวิดีโอการสอนเนื้อหาที่ตนเองได้รับผิดชอบและอัปโหลดในเว็บไซต์ยูทูป (YouTube) เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา ในการเรียนการสอนเมื่อครูนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้จะทำให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อที่มีการเคลื่อนไหว มีเสียงหรืออื่นๆ ที่นอกเหนือจากการบรรยาย สำคัญกว่านั้นการใช้ยูทูป (YouTube) เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน จะส่งผลดีต่อนักเรียน คือนักเรียนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ในวันและเวลาใดก็ได้ตามที่ต้องการ

ด้านนักเรียน นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ผ่านทางยูทูป (YouTube) ได้ตลอดเวลา ไม่เพียงทางด้านการศึกษาเท่านั้น ยูทูป (YouTube) ยังมีวิดีโอที่น่าสนใจอีกมากมาย เช่น

เทคนิคการถักผ้าพันคอ การร้อยมาลัย และยังมีเทคนิควิธีการต่างๆที่น่าสนใจอีกมากมาย อาจมีการแลกเปลี่ยนวิดีโอหรืองานต่างๆ ที่จัดทำในรูปแบบวิดีโอระหว่างเพื่อนด้วยกัน ยูทูป (YouTube) จึงนับเป็นอีกหนึ่งเว็บไซต์ที่ดีที่ช่วยส่งเสริม พัฒนาครูและนักเรียน ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของคุณในการจัดการเรียนรู้ ในยุคปฏิรูปการศึกษาและก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ต่อไป

2. ประโยชน์ของ ยูทูปสำหรับโรงเรียน (YouTube for Schools)

2.1. กว้างขวางครอบคลุม ยูทูปสำหรับโรงเรียนเปิดโอกาสให้โรงเรียนต่างๆ เข้าถึงวิดีโอเพื่อการศึกษาฟรีนับแสนรายการจากยูทูปอیدیยู (YouTube EDU) วิดีโอเหล่านี้มาจากองค์กรที่มีชื่อเสียงต่างๆ เช่น สเตนฟอร์ด (Stanford), พีบีเอส (PBS) และ ทีอีดี (TED) รวมทั้งจากพันธมิตรที่กำลังได้รับความนิยมของยูทูป ซึ่งมียอดผู้ชมนับล้านๆ คน

2.2. ปรับแก้ได้สามารถกำหนดค่าเนื้อหาที่ดูได้ในโรงเรียน โรงเรียนทั้งหมดและได้รับสิทธิ์เข้าถึงเนื้อหายูทูปอیدیยู (YouTube EDU) ทั้งหมด แต่ครูผู้ดูแลระบบอาจสร้างเพลย์ลิสต์วิดีโอที่ดูได้เฉพาะในเครือข่ายของโรงเรียนเท่านั้นได้เช่นกัน

2.3. เหมาะสำหรับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูสามารถลงชื่อเข้าใช้และดูวิดีโอใดๆ ก็ได้ แต่นักเรียนจะสามารถลงชื่อเข้าใช้และจะดูได้เฉพาะวิดีโอยูทูปอیدیยู (YouTube EDU) และวิดีโอที่โรงเรียนได้เพิ่มเข้าไปเท่านั้น ความคิดเห็นและวิดีโอที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกปิดใช้งานและการค้นหาจะจำกัดเฉพาะวิดีโอยูทูปอیدیยู (YouTube EDU) เท่านั้น

2.4. เป็นมิตรกับครู YouTube.com/Teachers มีเพลย์ลิสต์วิดีโอแนะนำร้อยรายการที่ได้มาตรฐานการศึกษาทั่วไปและจัดระเบียบตามหัวเรื่องและระดับชั้น เพลย์ลิสต์วิดีโอเหล่านี้สร้างขึ้นโดยครูเพื่อเพื่อนครูด้วยกัน ดังนั้นครูจึงมีเวลาในการสอนมากขึ้นและใช้เวลาค้นหาน้อยลง

3. ทวิตเตอร์กับการเรียนการสอน

จากการจัดอันดับของเครื่องมือสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการเรียนการสอนพบว่า ทวิตเตอร์เป็นเครื่องมืออันดับหนึ่งในปี พ.ศ.2552 ด้วยเหตุผลดังนี้

3.1. ทวิตเตอร์ทำให้ข่าวสารและข้อมูลแพร่กระจายไปสู่คนหมู่มากได้อย่างรวดเร็ว

3.2. ทวิตเตอร์ช่วยทำให้ การให้ข้อมูลและรับข้อมูลได้อย่างรวดเร็วรวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนการสนทนาความคิดเห็นกับผู้อื่นที่มีความสนใจได้ดี

3.3. ข้อความในทวิตเตอร์สั้นทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่ยาวเกินความจำเป็น

3.4. มีแอปพลิเคชันที่ทำให้การเข้าถึงทวิตเตอร์และการเผยแพร่ข้อมูลที่ ทวิตเตอร์ง่ายขึ้น เช่น กูเกิลโครม (Google Chrome), ไฟร์ฟอก (Firefox) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทำให้หัวข้อฟีดไปแสดงที่บัญชีทวิตเตอร์โดยอัตโนมัติ

4. เฟซบุ๊กกับการเรียนรู้

เฟซบุ๊ก เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ที่ยังคงเฟื่องฟูและได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้สถานศึกษาต่างๆ นำเฟซบุ๊กไปประยุกต์ใช้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแบ่งปันข้อมูลด้านวิชาการในการเรียนการสอนรวมถึงการส่งเสริม ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูกับครู ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

เฟซบุ๊ก เป็นเว็บไซต์หนึ่งที่ทำให้บริการทางด้านเครือข่ายสังคม เฟซบุ๊กมีผู้ใช้ประจำ 500 ล้านบัญชี ผู้ใช้สามารถสร้างข้อมูลส่วนตัวเพิ่มรายชื่อผู้ใช้อื่นในฐานะเพื่อนและแลกเปลี่ยน ข้อความรวมถึงได้รับแจ้งโดยทันทีเมื่อปรับปรุงข้อมูลส่วนตัว นอกจากนี้ผู้ใ้ยังสามารถร่วมกลุ่ม ความสนใจส่วนตัวจัดระบบตามสถานที่ทำงาน โรงเรียน มหาวิทยาลัยหรืออื่นๆ เว็บไซต์เฟซบุ๊กมี ผู้ใช้บริการมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลก การได้รับความนิยมของเฟซบุ๊กเนื่องมาจากผู้ใช้งาน สามารถใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือร่วมทำกิจกรรมกับผู้ใช้งานท่านอื่นได้ เช่น การเขียนข้อความเล่าเรื่อง ความรู้สึก แสดงความคิดเห็นเรื่องที่สนใจ โปสต์รูปภาพ โปสต์คลิปวิดีโอ แชทพูดคุย เล่นเกมที่ สามารถชวนผู้ใช้งานอื่นมาเล่นร่วมกันได้ รวมไปถึงทำกิจกรรมผ่านแอปพลิเคชันที่มีอยู่อย่างมากมาย ซึ่งแอปพลิเคชันดังกล่าวได้ถูกพัฒนาเข้ามาเพิ่มเติมอยู่เรื่อยๆ โดยแอปพลิเคชันยังแบ่งออกเป็นหลาย หมวดหมู่ เช่น เพื่อความบันเทิงหรือเชิงธุรกิจ ด้วยเหตุนี้เฟซบุ๊กจึงได้รับความนิยมไปทั่วโลก

เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

1. การพัฒนาด้านภาษาซึ่งครูและนักเรียนจำเป็นต้องใช้เฟซบุ๊กในการ ติดต่อสื่อสารและแสดงความเห็นต่างๆ เกี่ยวกับวิชาที่เรียนบนเฟซบุ๊ก ทั้งนี้การใช้เฟซบุ๊กเป็นประจำ ในการเขียนและอ่านข้อความต่างๆ จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการเขียน การสะกดคำ และการใช้ ไวยากรณ์ที่ถูกต้อง

2. การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับครู ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนในการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมกัน รวมถึงสนับสนุนให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่างๆ มากยิ่งขึ้น

3. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเฟซบุ๊กเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนผู้ใดผู้หนึ่งจะต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับนักเรียนผู้อื่นเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการฝึก ทักษะการเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตาม

4. เพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งการใช้เฟซบุ๊กในการ เรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ

โดยสรุป การประยุกต์ใช้สื่อสังคมกับการเรียนการสอนนั้น เป็นการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หรือบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นการกระตุ้นการศึกษาค้นคว้า

และยังเป็นการส่งเสริมการอ่าน การจดบันทึก สำหรับสื่อสังคมที่นิยมใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ทวิตเตอร์ ยูทูป และเฟซบุ๊ก เพราะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและทันสมัย ทั้งนี้การประยุกต์ใช้สื่อสังคมในการเรียนการสอนนี้ครูควรชี้แนะด้านจริยธรรมร่วมด้วย

2. การจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) ความหมายของการเรียนการสอน (2) องค์ประกอบการสอน และ (3) พฤติกรรมการสอน

2.1 ความหมายของการเรียนการสอน

นักวิชาการ กล่าวถึงความหมายของการเรียนการสอนไว้ดังนี้

การสอน คือ การจัดประสบการณ์หรือสภาพการณ์ที่ครูสร้างสัมพันธ์กับนักเรียน ในอันที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จินตนา สุขมาก (2536, น. 4) กล่าวว่า การสอนคือการทำให้ความรู้และทักษะเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างดีที่สุดเป็นการวัดประสบการณ์ชีวิตให้กับนักเรียน

สุพิน บุญชูวงษ์ (2536, น. 3) กล่าวว่า การสอนคือการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 2) กล่าวว่า การสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของครู

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2558, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนร่วมมือดำเนินกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติโดยมีการวางแผนจัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน ลักษณะของการเรียนการสอนมีดังนี้

1. การเรียนการสอนคำนึงถึงการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่า
2. การเรียนการสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติอย่างมีขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการมากกว่าการสอน
3. การเรียนการสอนกว้างกว่าการสอนเพราะครอบคลุมปฏิสัมพันธ์มากกว่าระหว่างบุคคลต่อบุคคล เช่น บุคคลกับสื่อ อุปกรณ์ สถานที่ต่างๆ มากกว่าครูกับนักเรียน
4. การเรียนการสอนจัดขึ้นโดยตั้งใจให้เกิดสถานการณ์ แต่การสอนเกิดขึ้นได้ทุกเวลาและสถานที่

โดยสรุป การสอน คือเป็นการถ่ายทอดทั้งความรู้ ความรู้สึก จัดกิจกรรมให้นักเรียน เกิดทักษะชีวิต สอดแทรกคุณธรรมโดยมุ่งให้นักเรียนเกิดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี และเป็นกระบวนการการจัดประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนนำทักษะเหล่านั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และยังเกิดเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้

2.2 องค์ประกอบของการสอน

นักวิชาการ กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนไว้ดังนี้

สุพิน บุญชูวงษ์ (2536, น. 4 - 5) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนไว้ 3 ประการ ได้แก่ ครู นักเรียนและสิ่งที่จะสอน สรุปได้ดังนี้

1. ครูถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

2. นักเรียนหรือนักเรียน นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับครู ความสำเร็จในการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของนักเรียน ครูจึงควรเป็นผู้แนะแนวแนะนำและจัดมวลงประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

3. สิ่งที่จะสอน ได้แก่เนื้อหาวิชาต่างๆ ครูต้องจัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน น่าสนใจเหมาะสมกับวัยระดับชั้นและสภาพแวดล้อมต่างๆ ของการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 8) กล่าวว่าองค์ประกอบของการสอนมีทั้งองค์ประกอบรวมและองค์ประกอบย่อย องค์ประกอบรวมเป็นส่วนสร้างให้เกิดการสอน ส่วนองค์ประกอบย่อยเป็นส่วนเสริมให้การสอนมีความสมบูรณ์มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่นักเรียน

โดยสรุป องค์ประกอบของการสอนมีทั้งที่เป็นองค์ประกอบรวมและองค์ประกอบย่อย โดยครู นักเรียน และเนื้อหาวิชาล้วนแล้วแต่เป็นองค์ประกอบของการสอนทั้งสิ้น ซึ่งแต่ละองค์ประกอบนี้ย่อมมีบทบาทที่แตกต่างกัน อาจจะกล่าวได้ว่า ครู นักเรียน หลักสูตร วิธีการสอน วัตถุประสงค์ของการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลเป็นองค์ประกอบของการสอนที่ทำให้การเรียนการสอนในวิชานั้นๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 พฤติกรรมการสอน

นักวิชาการ กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนไว้ดังนี้

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2540, น. 5) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนที่ดีของครู ต้องมีการประยุกต์เทคนิค วิธีการสอนให้เข้ากับการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชั้นเรียน ยึดหลักที่มีอยู่ในหลักสูตร หลักการคือเชื่อมโยงการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ประสบการณ์จริง และความหลากหลายของนักเรียน ผลักดันให้เกิดความสนใจเพื่อศักยภาพที่ดีขึ้นต่อนักเรียน เพื่อเน้น

ให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้วย่อมเกิดคุณภาพการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้น ทั้งคุณภาพทางวิชาการ ความสนใจใฝ่เรียนที่เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541, น. 8) ได้อธิบายพฤติกรรมการสอนของครูไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน

1.1 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ มีการเตรียมการสอนโดยการศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ วิเคราะห์เนื้อหาวิชาในหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้เข้าใจถ่องแท้ ว่าหลักสูตรต้องการอะไร แคไหน และทำไมต้องทำเช่นนั้น ศึกษาหาความรู้ที่หลากหลาย มีการวางแผนการสอนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบนักเรียนเป็นสำคัญ มีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับนักเรียน เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ติดต่อแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สถานที่หรือสื่อทัศน วัสดุต่างๆ ทั้งครูต้องร่วมมือทำงานกันเป็นทีม เพื่อวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันอย่างมีความหมาย และบูรณาการการเรียนรู้แต่ละวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกันเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับชีวิตจริง

1.2 ครูจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การที่ครูจะต้องเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และวางแผนเพื่อช่วยให้นักเรียนพบจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของตนเองและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม กระตุ้นนักเรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ห้องเรียนหรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น อาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะ เก้าอี้ในลักษณะใหม่ เสริมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการสนับสนุนเสริมแรงและกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมทำงานกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ เป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนเรียนอย่างทั่วถึง ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี รู้ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร สนใจและถนัดเรื่องใด ต้องการอะไร ทำอย่างไร จึงจะกระตุ้นให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน ก้าวทันความรู้และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ มีความเข้าใจในการจัดหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษาเป็นรายบุคคล ครูต้องรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและปรับวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจำเป็นที่ครูจะต้องใช้ประสบการณ์และทักษะความชำนาญ

ในการช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ และสร้างโอกาสให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลายและต่อเนื่อง ครูจะต้องอดทนต่อนักเรียนที่ไม่เฉลียวฉลาดและไม่สามารถทำอะไรๆ ได้เหมือนกับนักเรียนคนอื่นๆ

2.2 ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ครูต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกโดยการจัดกิจกรรมที่ดีตามแผนที่ได้เตรียมไว้ อาจมีการปรับปรุงแผนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสถานการณ์จริง ดูแลให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ สาระการเรียนรู้ที่สมดุลและเหมาะสมกับวัย ความถนัดและความสนใจของนักเรียน และความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ผลการเรียนรู้จากสาระการเรียนรู้และกระบวนการจะต้องทำให้นักเรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียนกิจกรรมการเรียนรู้เป็นโครงสร้างยืดหยุ่นหลากหลาย การเรียนของนักเรียนแบบองค์รวม ให้ความสำคัญทั้งความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถในการพัฒนาอารมณ์หรือฮิวริสติกและสามารถปรับยืดหยุ่นได้อย่างเหมาะสม

กระบวนการเรียนรู้ที่มาจากนักเรียนจะมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ไม่ใช่คุณภาพของการจำแต่เป็นศักยภาพของความใส่ใจและแรงผลักดันของแต่ละบุคคล อารมณ์พื้นฐานของนักเรียนจะพัฒนาไปสู่คุณธรรมและจริยธรรม

2.3 ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ครูจะต้องมีการวางแผนการเรียนการสอนและการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนสร้างความรู้ ซึ่งมีแนวความเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยอาศัยโครงสร้างภายในตนเองกับการเรียนรู้ข้อมูลต่างๆ รอบตัวนักเรียนจะส่งผลต่อคุณภาพและประสบการณ์ทางสมองของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญาของประสบการณ์การเรียนรู้ สร้างโอกาสให้นักเรียนค้นพบตนเองและให้มีการแลกเปลี่ยนทั้งความคิดเห็นและวิธีการแก้ปัญหาครูต้องเรียนรู้ที่จะกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนได้ไปถึงศักยภาพสูงสุดของเขา ครูมีบทบาทช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะและนิสัยการเรียนรู้อย่างอิสระ ให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง อยากรู้อยากเห็นและปรารถนาที่เรียนรู้ ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดและแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมกับความสามารถและความหมายต่อตนเอง กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดมีระเบียบวิธีคิดอย่างถูกต้องเป็นเหตุเป็นผลและแสวงหาแนวทางในการปฏิบัติของตนเอง (Self-Directed Approach) ด้วยการกำหนดงานหรือใช้วิธีเปิดกว้างให้นักเรียนมีอิสระในการคิด แทนการทำงานตามคำสั่ง เพื่อสนองความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกันไปของนักเรียน ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกสิ่งที่ต้องการ

เรียนด้วยตนเอง โดยเน้นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติฝึกทักษะต่างๆ ที่สำคัญจำเป็นครบถ้วนไม่ว่าจะเป็นทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา

2.4 ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน มีการสนับสนุนเสริมแรงและกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่มแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ระดมความคิด พิสูจน์ปัญหาาร่วมกัน ด้านการสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยนั้น โดยมีส่วนร่วมของนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและผลการเรียนรู้ของนักเรียนและอาจจะให้ข้อมูลเนื้อหาเพิ่มเติมแก่นักเรียนตามความเหมาะสม ตรวจสอบผลงานการทำงานตามกิจกรรมของนักเรียนเพื่อความถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนรวมทั้งประเด็นที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

3. ด้านการใช้สื่อการสอน

3.1 ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบการเรียนรู้ ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาความสามารถทางการคิดของนักเรียน จัดหาเวลา บุคลากร เพื่อพัฒนาการคิดของนักเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสื่อการสอนต่างๆ รวมทั้งบทเรียนที่ได้มีผู้พัฒนาและจัดทำไว้แล้ว เช่น โปรแกรมเน้นการแก้ปัญหาประกอบด้วย ขั้นตอนการแก้ปัญหา 5 ขั้นตอน ตามแนวคิดวิธีทางวิธีทางวิทยาศาสตร์ หรือใช้การสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้การสอนนั้นเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและค้นพบการเรียนรู้ไปในตัว ครูสามารถนำรูปแบบการสอนต่างๆ ที่เน้นกระบวนการคิดมาช่วยในการพัฒนา นักเรียนได้ทั้งในด้านเนื้อหาสาระและการคิดไปพร้อมๆ กัน พยายามปลูกกระตุ้นสมองของนักเรียนให้มีการเคลื่อนไหว มีการใช้ความคิดในลักษณะต่างๆ ให้มากในการเรียนเนื้อหาวิชาต่างๆ โดยใช้ความคิดและเกณฑ์ต่างๆ ที่นักเรียนและคณะได้พยายามวิเคราะห์ให้เห็นเป็นรูปธรรมและใช้เทคนิควิธีการที่มีอยู่อย่างหลากหลายในการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นสมองของนักเรียนให้สามารถทำงานในลักษณะต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนรวมทั้งเป็นผู้มีเหตุผล มีความคิดวิจารณ์ญาณในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้ตามคามหวังหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถค้นพบการเรียนรู้ใหม่ๆ ได้ด้วยตนเอง

3.2 ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ครูต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่นักเรียน ทั้งในรูปแบบสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่นักเรียนสามารถ

เลือกศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่างๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน จึงควรเป็นสถานที่ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งค้นคว้าที่เป็นระบบ สะดวก ง่ายต่อการเลือกใช้ ทั้งในส่วนที่เป็นเอกสาร เป็นสถานที่สะอาด สงบ มีสื่อหลากหลาย นำเข้าไปใช้บริการ ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนด้วย ซึ่งครูมีการสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสือ อุปกรณ์หรือสิ่งต่างๆ ไว้สำหรับนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้หรือการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งในและนอกเวลาเรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของนักเรียนจนนักเรียนสามารถนำผลจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกันให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด ครูต้องเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ใหม่ วัสดุและใช้เครื่องมือค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้ รวมถึงสามารถนำโปรแกรมการศึกษาต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

3.3 ครูฝึกฝนกิจกรรมมารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ครูต้องเป็นผู้ชี้แนะ นำเสนอหรือสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนเป็นแบบอย่างในการคิดการทำ (Role Modeling) ครูมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก การกระทำของครูจะอยู่ในสายตาของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะเลียนแบบครูโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น หากครูต้องการให้นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไร ครูควรนำสิ่งเหล่านี้มาผสมไว้ในตัวครูขณะทำการสอนด้วย คือเป็นตัวแบบอย่างที่ดี ด้านการประพฤติตนเหมาะสม มีกิจกรรมมารยาทที่เหมาะสม ดังนี้ ครูต้องฝึกฝนกิจกรรมมารยาทตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และค่านิยมอันควรแก่นักเรียนตามวิถีวัฒนธรรมไทยโดยอาจสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาและบทเรียนต่างๆ ให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าความเป็นไทย เชื่อมมั่นในระบอบประชาธิปไตย รู้คุณค่าชื่นชมและรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ รู้คุณค่าในความเป็นไทยและภูมิใจที่เกิดในผืนแผ่นดินไทย

4. ด้านการวัดและประเมินผล

4.1 ครูจะต้องรู้จักใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง จัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่สอดแทรกอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน ระหว่างการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียน และเพื่อให้นักเรียนทราบผลการเรียนของตนเองเป็นระยะๆ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา/ภาคเรียน จะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดว่า นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดไว้ ในการวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับวุฒิภาวะ และกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2543 ซึ่งสามารถกำหนดเป็นพฤติกรรมการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูได้ 9 ด้าน ดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 11)

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 บัญญัติว่า “การจัดการ ศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่านักเรียนมี ความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 12) โดยการจัดการศึกษาประกอบด้วย 2 กระบวนการหลัก คือกระบวนการเรียนรู้กับกระบวนการสอน โดยทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้เป็น กระบวนการที่สำคัญที่สุด

กรมวิชาการ (2539, น. 1) ให้นิยามว่าการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึงการสอนที่มุ่งกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ ของนักเรียนครูจึงต้องพิจารณาจัดวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนเพื่อให้การสอนซ่อมเสริมที่จัด ขึ้นสามารถพัฒนานักเรียนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด (สมเกียรติ ศรีสกุล, 2539, น. 91 – 92)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 28) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในมาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยมีตัวบ่งชี้ดังนี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการ เรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผล การประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการ ปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองจนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยครูมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้ อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนโดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญด้วยแนวทางจากปฏิบัติอย่างชาญฉลาด ด้วยความรักและหวังดี ต่อนักเรียน

ด้านที่ 2 การแสวงหาความรู้คติวิเคราะห์สร้างองค์ความรู้และวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2539 – 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2538, น. 5 – 9) ในส่วนของการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาในข้อ 3 ที่ได้มีมาตรการให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั่วถึง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีโดยในทุกๆ 2 ปี ต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ทั้งการอบรมของกระทรวงศึกษาธิการและหรือกรมต้นสังกัดและการอบรมของสถาบันอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีวุฒิรองรับตลอดจนการอบรมทางไกล การเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ซึ่งถือเป็นผลการปฏิบัติงานส่วนหนึ่งของครูด้วย

สมบูรณ์ โปธิยะ (2537, น. 15 – 16) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมในฐานะผู้รับผิดชอบในการพัฒนาครูว่า ครูต้องมีทักษะมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ต้องเข้าใจหลักการจุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตรอย่างถ่องแท้เปิดโอกาสให้ครูได้พบกับเพื่อนร่วมงานจากที่ต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการปฏิบัติงาน ตลอดจนการได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญอีกทั้งควรให้ครูได้รับการอบรมประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดเนื้อหาสาระของการอบรมให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของชาติและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

ด้านที่ 3 การจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางความสนใจ ความถนัด ความต้องการของนักเรียนและชุมชน ในการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงนั้น

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2542, น. 141 – 146) ได้เสนอแนวทางในการวางแผนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางไว้ว่าบทบาทหน้าที่ของครูต้องปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการเตรียมการสอนครูต้องศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจด้วยการศึกษาหาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย จากนั้นวางแผนการสอนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนให้ชัดเจน วิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนก่อนเข้าสู่การเรียนการสอน วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอดเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่ หรือ สื่อทัศนวัสดุต่างๆ เพื่อสร้างบรรยากาศกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียนรู้และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ตลอดจนสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ประเมินกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนและจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อนักเรียนที่มีความแตกต่างกันตามพฤติกรรมการเรียนรู้และความสามารถของแต่ละคน รวมทั้งเหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในขณะทำกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้น ครูสามารถให้คำแนะนำความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของนักเรียนและให้ข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมตลอดจนเก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

กรมวิชาการ (2538, น. 293) กล่าวว่าครูต้องเตรียมความพร้อมก่อนสอนด้วยการศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมแหล่งข้อมูล จัดทำแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนต่างๆ และเตรียมการวัดผลและประเมินผล ครูต้องสร้างและกระตุ้นความสนใจมีบทบาทเป็นเพียงพี่เลี้ยงผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกหรือจัดเตรียมสภาพให้นักเรียนได้มีโอกาสเกิดการเรียนรู้และแสดงบทบาทเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2542, น. 32 – 33) กล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีการบัญญัติในหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาตรา 63 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ส่วนตัวและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์วิทยุโทรคมนาคมและการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ด้านที่ 4 การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอนแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง

สำหรับการใช้สื่อการเรียนการสอนอาจใช้ได้หลายลักษณะตามโอกาสที่เหมาะสมดังที่

คำหมาน คนโค (2543, น. 97 – 125) ได้กล่าวว่า ครูต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร เครื่องฉายภาพ เครื่องพิมพ์สำเนาคอมพิวเตอร์ โปรแกรมต่างๆ เช่น การพิมพ์ กราฟฟิก พาวเวอร์พอยท์ อินเทอร์เน็ต อีเมล เป็นต้น เริ่มจากเทคโนโลยีที่มีอยู่ในโรงเรียนหรือเรียนรู้ตามสถานฝึกอบรม

ด้านที่ 5 การมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้กระบวนการคิดวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม และทักษะกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2543, น. 10 – 53) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authenticity Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ยึดยึดความรู้เนื้อหาสาระให้กับนักเรียน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยนักเรียนสร้างความรู้เชิงความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง

มนัส บุรพา (2545, น. 6) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการทำงานร่วมกับชุมชนไว้ว่า ครูต้องมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เมื่อมีปัญหาควรประสานกับพ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ขอความร่วมมือจากเครือข่ายการเรียนรู้

เกรียงไกร นันทาทอง (2543, น. 68 – 70) กล่าวถึง การฝึกวิธีการเรียนรู้ในวัยเด็กทำได้โดยการฝึกความจำกระบวนการคิดต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาปัญญา ได้แก่ การควบคุมความสนใจ สิ่งแวดล้อม บุคคล ข่าวสารและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความพึงพอใจที่ได้เรียนรู้ ได้ค้นพบสิ่ง

ต่างๆ มีการเรียนรู้ที่ผสมผสานประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น พัฒนาทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ มีค่านิยมในการตัดสินใจ สามารถติดต่อสื่อสารสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

ด้านที่ 6 การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง บุคคล องค์กร สถาบันในท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้วยการประเมินผลตามสภาพจริง

กรมวิชาการ (2538, น. 3 – 13) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการวัดคุณลักษณะของสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลโดยไม่จำกัดวิธี เช่น วิธีการทดสอบ วิธีสังเกต สัมภาษณ์ ใช้มาตรฐานประเมินค่าหรือวิธีอื่นๆ ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ต้องการจะวัดได้ ส่วนการประเมินผล (Evaluation) เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าการวัดผลซึ่ง หมายถึงกระบวนการพิจารณาตัดสินใจในข้อที่ได้จากการวัด ว่าเป็นที่ต้องประสงค์หรือมีค่านิยมถูกต้องหรือไม่เพียงไร การประเมินผลจำเป็นต้องมีเป้าหมายหรือเกณฑ์ไว้ก่อนแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลนั้นมาประเมินในทิศทางตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงไร

ด้านที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

เลขาธิการคุรุสภา (2539, น. 47) จรรยาบรรณวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนดไว้ 9 ประการดังนี้

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

2. ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์

3. ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจา และจิตใจ

4. ครูต้องไม่ทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจอารมณ์ และสังคมของศิษย์

5. ครูต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากลูกศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและไม่ใช้ให้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองโดยมิชอบ

6. ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพด้านบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจสังคมและการเมืองอยู่เสมอ

7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์

9. ครูพึงประสงค์ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

ด้านที่ 9 ประชาสัมพันธ์รูปแบบการสอนของสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2538, น. 53) ในการประชาสัมพันธ์รูปแบบการสอนของสถานศึกษานั้น ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น จะช่วยให้มีความพอใจความสุขในการทำงาน มีเจตคติทางบวกต่อเพื่อนร่วมงานและต่องาน มีทักษะในการสื่อสาร มีการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจกัน มีน้ำใจต่อกัน เอื้อเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้อภัยกัน ซึ่งเป็นทักษะทางสังคมที่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมมือกัน ระหว่างเพื่อนร่วมงานเพื่อช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โดยสรุป พฤติกรรมการสอน หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ที่ครูปฏิบัติมากน้อยตามการรับรู้ของนักเรียนเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถกำหนดเป็นพฤติกรรมการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูได้ 9 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านที่ 2 การแสวงหาความรู้คิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้และวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ด้านที่ 4 การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอนแหล่งการเรียนรู้ ด้านที่ 5 การมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านที่ 6 การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง บุคคล องค์กร สถาบันในท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้วยการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และ ด้านที่ 9 ประชาสัมพันธ์รูปแบบการสอนของสถานศึกษา

3. ครู

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับครู ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) ความหมายของครู (2) บทบาทของครู และ (3) แนวทางการพัฒนาครู

3.1 ความหมายของครู

นักวิชาการ กล่าวถึงความหมายของครูไว้ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2535, น. 7) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า “ครู” คือบุชณียบุคคล ครูคือพรหมของศิษย์คือกัลยาณมิตรผู้ชี้แนวทางช่วยเหลือเกื้อกูล ครูควรเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจที่หนักยิ่งใหญ่มากและมีคุณค่ามหาศาลต่อสังคมด้วยการสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเพื่อไปสร้างครอบครัวสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้บอกความหมายของครูไว้ว่า ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ โดยมีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี สันสกฤต ว่า ครู หมายถึง หนัก ส่วนคำว่า อาจารย์ หมายถึง ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ หรือคำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคล เพื่อแสดงความเคารพ ยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง มาจากภาษาบาลี สันสกฤตว่า อาจารย์ โดยคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควรประพฤติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 4 ไว้ว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลัก ทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้ง ของรัฐและเอกชน

พระเทพวิสุทธิเมธี (อ๋างถึง ชรินทร์ ทองเสมอ, 2550, น. 214) ได้กล่าวถึงความหมายและความเป็นมาของครูว่า ในสมัยโบราณคำนี้ในประเทศอินเดียเป็นคำที่สูงมาก เป็นผู้เปิด ประตูทางวิญญาน แล้วนำทางให้วิญญานไปสู่คุณธรรมเบื้องสูงเป็นที่เรื่องทางจิตใจโดยเฉพาะไม่ได้ หมายถึงเรื่องวัตถุหรือมารยาทหรือแม้แต่อาชีพ ครูนั่นมักจะทำหน้าที่เป็นบุโรหิตของพระราชา หรือ อีสระชนซึ่งมีอำนาจวาสนา มีหน้าที่การงานอันใหญ่หลวง แต่เดี๋ยวนี้ครูได้กลายเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ อย่างหนึ่ง

โดยสรุป ครูหมายถึงบุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางการสอน ผู้ถ่ายทอด ความรู้ให้แก่ศิษย์ สั่งสอนศิษย์และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมีจรรยาบรรณตามท้องครวิชาชีพครูกำหนดไว้

3.2 บทบาทของครู

นักวิชาการ กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ดังนี้

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2541, น.2) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครูว่า “การเป็นครูนั่นไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการเพื่อที่จะสอนนักเรียนเท่านั้นแต่ครูยังต้อง เป็นผู้ช่วยนักเรียนให้พัฒนาทางด้านสติปัญญาบุคลิกภาพอารมณ์และสังคมด้วย ดังนั้นครูต้องเป็นผู้ที่ ให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนเพื่อนักเรียนจะได้มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจครูพร้อมที่จะเข้าพบครูเวลาที่มี ปัญหา นอกจากนี้ครูต้องเป็นต้นฉบับที่ดีแก่นักเรียน”

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2542, น. 23 – 28) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญ ของครูไว้กว้างๆ 4 ด้านคือ

1. บทบาทและความสำคัญต่อการสร้างเยาวชนโดยครูต้องมีบทบาทดังนี้

1.1 ครูต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นพี่เลี้ยงของเด็ก

1.2 ครูควรเป็นทั้งนักสังคมสงเคราะห์นักจิตวิทยาเมื่อเด็กมีปัญหาจะสามารถ ช่วยเหลือและแก้ไขได้

1.3 ครูจะต้องเป็นผู้ประสานระหว่างครอบครัวชุมชนกับโรงเรียนเพื่อจะได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กได้

1.4 ครูต้องเป็นผู้เสียสละอุทิศเวลาทั้งร่างกายแรงใจและสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือเด็ก

1.5 ครูต้องทราบและไม่เพิกเฉยต่อสิทธิเด็กและให้การคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม

2. บทบาทและความสำคัญของครูในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ครูจะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับประเทศชาติในทุกระดับดังนี้

2.1 ทรัพยากรมนุษย์ระดับแรงงานและแรงงานกึ่งฝีมือ ครูต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับนี้ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไปนี้

2.1.1 เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ

2.1.2 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ

2.1.3 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2.2 ทรัพยากรมนุษย์ระดับช่างฝีมือหรือระดับช่างเทคนิค

2.3 พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับวิชาชีพ

3. บทบาทและความสำคัญของครูในการรักษาชาติมีการเสนอวัฒนธรรมไทยให้ครูนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติ 12 ประการ คือ

3.1 สถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ครูให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติ

3.2 วิธีครอบครัวและชุมชนครูสั่งสอนให้ตระหนักและเห็นเล็งเห็นความสำคัญของครอบครัวและชุมชนให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ในการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและชุมชน

3.3 ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทยครูสั่งสอนให้ตระหนักว่าขนบธรรมเนียมและประเพณีไทยเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าซึ่งมีความสัมพันธ์กับความเชื่อและค่านิยมเป็นสื่อเสริมสร้างความสามัคคีในสังคมโดยให้นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและแก่นแท้ของขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ถูกต้อง

3.4 ภาษาไทยครูสั่งสอนให้ตระหนักว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ที่มีความสำคัญของชาติ มีคุณค่าน่าภาคภูมิใจ ภาษาเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเป็นชาติอารยะ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของภาษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือสืบทอดวัฒนธรรม

3.5 ระเบียบวินัย ครูสั่งสอนให้ตระหนักว่าความมีระเบียบวินัยของคนในสังคมนั้นเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านการควบคุมตนเองครูช่วยปลูกฝังจิตสำนึกและส่งเสริมให้ปฏิบัติให้มีระเบียบวินัยที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

3.6 ค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรม ครูต้องสั่งสอนให้ตระหนักว่าค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวทางสังคม ที่สำคัญการปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคมเช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส การขอบคุณ และการขอโทษ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การประหยัดและออม การขยัน รักความยุติธรรม และรักสงบ เห็นอกเห็นใจผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนการเสียสละเพื่อส่วนรวมค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมเหล่านี้นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3.7 วิธีชีวิตและภูมิปัญญาไทยครูสั่งสอนให้ตระหนักว่า คนไทยนั้นสามารถใช้ปัญญาแก้ปัญหาการดำรงชีวิตอย่างประสานสัมพันธ์กับธรรมชาติ ครูส่งเสริมให้นักเรียนภูมิใจในการนำภูมิปัญญาไทยมาผสมผสานเพื่อพัฒนาแนวทางในการดำเนินชีวิต

3.8 การแต่งกายแบบไทย ครูสั่งสอนให้ตระหนักว่า การแต่งกายแบบไทยนั้นเป็นการบ่งบอกถึงความเป็นไทย ครูส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะประหยัดสอดคล้องกับวิถีไทย

3.9 ศิลปกรรมแบบไทย ครูสั่งสอนให้ตระหนักว่าศิลปกรรมเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรมในด้านความงามและความซาบซึ้งที่เป็นรูปธรรมครูส่งเสริมให้รู้จักการอนุรักษ์การสร้างสรรคและให้ความเข้าใจในคุณค่าหรือซาบซึ้งในศิลปกรรมไทย

3.10 วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว ครูสั่งสอนให้ตระหนักว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งจูงใจการท่องเที่ยวที่สำคัญประการหนึ่งการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3.11 เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพครูส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดจนมารยาทในการท่องเที่ยว

3.12 วัฒนธรรมกับการพัฒนา ครูสั่งสอนให้ตระหนักว่าพื้นฐานการพัฒนาชาติบ้านเมืองที่สำคัญคือการพัฒนาคนการพัฒนาจิตใจคนเป็นการพัฒนาที่ต้องใช้มิติทางวัฒนธรรมอันเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืนการพัฒนาโดยใช้พื้นฐานทางวัฒนธรรมเป็นการพัฒนาที่มีคุณภาพระหว่างความก้าวหน้ากับการอนุรักษ์

4. บทบาทและความสำคัญของครูในการเยียวยาสังคมในโลกที่สับสนวุ่นวายปัจจุบันนี้มีบุคคลจำนวนมากที่ต้องเผชิญผลกระทบที่ตนไม่ได้เป็นผู้ก่อเช่นเด็กพิการเด็กเหล่านี้เป็นผลผลิตของสังคมซึ่งครูจะต้องช่วยเหลือพวกเขาให้ช่วยเหลือตนเองได้และไม่เป็นภาระของสังคมต่อไปครูจะได้ชื่อว่าเป็นผู้เยียวยาสังคม (อุทัย มงคลสิน, 2545, น. 49)

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 24 - 26) ได้ให้บทบาทของครูไว้ดังนี้

1. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ตามความต้องการและความสนใจของนักเรียนและชุมชน

2. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ให้บุคลากร องค์กรและสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง มีวิธีการเรียนรู้ และมีทักษะแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง
5. มีการทำวิจัยในชั้นเรียน
6. ประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นการประเมินควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอนและประเมินจากการปฏิบัติจริง

7. ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอน เช่น สร้างความเข้าใจแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดแสดงผลงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2543, น. 142 – 143) เสนอแนะว่าบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการเป็นตัวกลางของการมีมนุษย์สัมพันธ์ (The Teacher as a Mediator of Human Relations) ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่การที่ครูได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างนักเรียนแต่ละคน และระหว่างกลุ่มนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกพัฒนาแบบฉบับของการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มกระตุ้นให้เกิดการสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่ดีในหมู่นักเรียน ชี้แนะนำเสนอหรือสร้างค่านิยมที่ถูกต้องดีงามเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียนซึ่งจะช่วยให้เกิดความอบอุ่นการยอมรับนับถือโดยการเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลเป็นประชาธิปไตย

สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดสภาพการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ด้วยการใช้สื่อหรือเครื่องมือเพื่อเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ ก็เพื่ออำนวยความสะดวกทางการศึกษาโดยเฉพาะห้องเรียนและอุปกรณ์
2. วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนแต่ละคน โดยเน้นที่สนใจอยากรู้ อยากเรียนของนักเรียน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ
3. พัฒนาตนเอง (Self Development) เพื่อหาวิสัยทัศน์ (Vision) ทางการศึกษาที่กว้างไกล ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อการศึกษา เข้ารับการประชุมอบรมสัมมนา หรือพูดคุยสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการำกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่ เช่น Computer ทั้งที่เป็น Hardware และ Software, CD-ROM, การเรียนการสอนทางไกล (Telecommunication), สถานการณ์จำลอง (Simulation), การสาธิตและการทดลอง (Demonstration and Laboratory) และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ละมีวิจาร์ณญาณในการสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อผลที่จะเกิดกับนักเรียนโดยตรง

4. การเปลี่ยนจากครูมาเป็นผู้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้รู้จักการเรียนรู้วิธีที่จะเรียน (Learn How To Learn) โดยเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะแหล่งข้อมูล และประสานแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ (Learning Resources) และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนพบกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้ ในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม

5. ให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ทั้งด้านความคิด จิตใจ การแสดงออกในกรอบของความถูกต้อง และให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักการเก็บรวบรวมข้อมูล สืบค้น สัมภาษณ์ และนำเสนอด้วยการรายงานอภิปราย อีกทั้งการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ควรส่งเสริมกระบวนการคิด กระบวนการแก้ไขปัญหา และกระบวนการแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียนในรูปแบบต่างๆ

6. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ไม่ยึดติดอยู่กับวิธีใดวิธีหนึ่ง เพราะไม่มีวิธีการสอนวิธีเดียววิธีใดที่ดีที่สุดในโลก ดังนั้นควรพิจารณารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับเรื่องราว เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และสถานการณ์ที่เหมาะสม

7. เป็นผู้ประเมิน (Evaluator) โดยครูและนักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างกฎเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่างๆ ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าของนักเรียน (Formation Evaluation) และให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ศิริภัสสร เปรี้ยวแผ่พร (2558, ออนไลน์) กล่าวถึงบทบาทของครู - อาจารย์กับการเรียนการสอนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่

1. เป็นผู้จัดการ (Manager) ครู - อาจารย์จะเป็นผู้กำหนดบทบาทให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรม แบ่งกลุ่ม หรือจับคู่ เป็นผู้มอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดชอบแก่นักเรียนทุกคน จัดการให้ทุกคนได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถความสนใจของตน

2. เป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม (An Active Participant) เข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มจริง พร้อมทั้งให้ความคิดและความเห็นหรือเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

3. เป็นผู้ช่วยเหลือและแหล่งวิทยาการ (Helper and Resource) คอยให้คำตอบเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการ เพราะการให้ข้อมูลหรือความรู้ในขณะที่นักเรียนต้องการจะช่วยทำให้การเรียนรู้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น

4. เป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์หรือให้คำแนะนำที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

5. เป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) คอยตรวจสอบงานที่นักเรียนผลิตขึ้นมา ก่อนที่จะส่งต่อไปให้นักเรียนคนอื่นๆ โดยเฉพาะความถูกต้อง

บทบาทของครูกับการใช้บริการอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน การที่จะใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ การเป็นผู้รับและผู้ให้สารสนเทศและข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้จะต้องมีจิตวิญญาณในการเลือกสรรสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตมาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2541, น. 56 - 66) ครูมีบทบาทในการนำความรู้จากอินเทอร์เน็ตมาประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

1. บทบาทด้านการแสวงหาและแลกเปลี่ยนแหล่งความรู้ ครูมีหน้าที่ในการวางแผนกำหนดแนวทาง ต้องจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้เรื่องการวางแผน หลักสำคัญในการแสวงหาและแลกเปลี่ยนความรู้ ดังนี้

1.1 กำหนดว่าแนวทางการเรียนการสอนที่มีอยู่

1.2 กำหนดสื่อการเรียนการสอนที่ต้องการศึกษาและพิจารณา

1.3 ทำรายชื่อของสถานศึกษา ชื่อผู้จัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเทคนิคต่างๆในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.4 หาข้อมูลให้ได้มากที่สุดเกี่ยวกับการดำเนินการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนที่ร่วมอยู่ในโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทยหรือกลุ่มโรงเรียนเดียวกันเพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนในกลุ่มโรงเรียน

2. บทบาทของผู้แนะนำแหล่งความรู้แก่นักเรียนครูเป็นผู้ที่สามารถแนะนำแหล่งความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ ทั่วโลกสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนพร้อมทั้งจัดระเบียบและเผยแพร่ให้นักเรียนได้ทราบ

3. บทบาทสำคัญในการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ได้มาซึ่งแผนการเรียนการสอนโครงการหรือกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูควรมีการติดต่อเชื่อมโยงการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกันโดยการพยายามนำข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ได้เปรียบต่างๆ ของอินเทอร์เน็ตที่สื่อการศึกษาอื่นๆ ไม่สามารถทำได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. บทบาทของพี่เลี้ยงครูช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองและรักที่จะค้นคว้าในสิ่งที่ตนเองสนใจและที่สำคัญคือให้แนะนำแนวทางในการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

5. บทบาทในการออกแบบการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งนอกจากจะไม่ต้องเสียเวลาในการเสาะแสวงหาความรู้หรือสื่อการศึกษาต่างๆแล้วยังได้มาซึ่งสื่อที่ตรงกับความต้องการด้วย

โดยสรุป บทบาทของครูมีมากมายหลากหลายทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การจัดหาสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยต้องผ่านการเตรียมตัว วางแผน ออกแบบการสอนทั้งภายในห้องเรียน และบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยครูต้องสอดแทรกด้านคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพครูอีกด้วย

3.3 แนวทางการพัฒนาครู

นักวิชาการ กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาครูไว้ดังนี้

สุริยา ช้องเสนาะ (2560, ออนไลน์) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาครูไทย ดังนี้

1. การผลิตครู

1.1 ปฏิรูประบบการผลิตครู สถาบันที่ผลิตครูควรผลิตครูในสาขาที่สถาบันนั้นมีความเชี่ยวชาญ มีศักยภาพและความพร้อมของสถาบัน เพราะจะทำให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่สอน

1.2 ผสมผสานบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตครู เพื่อบ่มเพาะความเป็นครูทักษะการสอน เนื่องจากการผลิตครูในปัจจุบันยังค่อนข้างแยกส่วนระหว่างการสอนทฤษฎีและปฏิบัติ อีกทั้งไม่มีการสอนการวิเคราะห์หลักสูตร ดังนั้น จึงทำให้ครูขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการประยุกต์การสอนให้เข้ากับนักเรียนและบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

1.3 วางแผนพัฒนาครูอย่างครบวงจร ปรับอัตราเงินเดือนให้เท่ากับวิชาชีพชั้นสูงยกระดับมาตรฐานครูเพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนเก่งเข้ามาเรียนครู แต่ก็ต้องมีการคัดเลือกที่เข้มข้นเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพ

2. การพัฒนาครู

2.1 เร่งพัฒนาคุณภาพครูเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาวิธีการสอน และปรับการจัดการเรียนการสอน เช่น การฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยวิธีการต่าง ๆ สร้างเครือข่ายครูประจำการ พัฒนาระบบครูพี่เลี้ยง เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องคุณภาพครู

2.2 ปรับปรุงระบบการขึ้นบัญชีครูและจัดส่งครูไปประจำการตามโรงเรียน และสถานศึกษา ตามความเชี่ยวชาญ ปัจจุบันครูบางคนสอนในวิชาที่ตนไม่ได้เชี่ยวชาญ เนื่องจากระบบการสอบครูจะมีการขึ้นบัญชีไว้เมื่อโรงเรียนใดมีการขาดแคลน ทางส่วนกลางจะจัดส่งครูที่ขึ้นบัญชีไว้ไปสอน ทำให้ครูที่ไปสอนไม่ได้สอนตามความเชี่ยวชาญเฉพาะของตน

2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่จบสาขาอื่นที่มีใช้สาขาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์สามารถเป็นครูได้ เนื่องจากผลตอบแทนครูต่ำเมื่อเทียบกับภาระงาน จึงไม่สามารถดึงดูดคนเก่งให้มาประกอบอาชีพครูได้ อีกทั้งค่านิยมหรือการให้ความสำคัญกับอาชีพครูลดน้อยลง ทำให้เกิดความขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ และครูที่มีความเชี่ยวชาญในบางสาขา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548, น. 17-19) นอกเหนือจากจรรยาบรรณที่ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางหลักสำหรับวิชาชีพครูแล้ว และเพื่อให้สอดคล้องกับการมีใบประกอบวิชาชีพครู ทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงผลที่จะเกิดกับนักเรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อนักเรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน แบบกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่นักเรียนเป็นหลัก

3. การมุ่งพัฒนานักเรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถของครู ที่จะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน ปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

4. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง การคิดค้น การประดิษฐ์ ผลิตเลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

6. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวนักเรียนตลอดไป

7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนานักเรียน ที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัยและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

7.1 ปัญหาความต้องการของนักเรียนที่ต้องการได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนานักเรียน

7.2 เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนา

7.3 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับนักเรียน

7.4 ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

8. การปฏิบัติตนเป็นอย่างดี หมายถึง การแสดงออกการประพฤติปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพโดยทั่วไป การแต่งกาย กิริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้นักเรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

9. การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การมีความตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

10. การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

11. การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพ สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

12. การสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของนักเรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนานักเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแค้นแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุกๆ โอกาส มองเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ผลของความก้าวหน้าของนักเรียน

โดยสรุป ครูจะต้องยึดจรรยาบรรณควบคู่ไปกับแนวทางการพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพทั้ง 12 มาตรฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางหลักในการประกอบวิชาชีพครู โดยการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงผลที่จะเกิดกับนักเรียน มุ่งพัฒนานักเรียน พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้ เกิดผลพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร รายงาน

ผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้อย่างมีระบบ ปฏิบัติตนเป็นอย่างดีดี ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาและสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) วิสัยทัศน์ (2) หลักการ (3) จุดมุ่งหมาย (4) สมรรถนะสำคัญของนักเรียน (5) มาตรฐานการเรียนรู้ (6) สื่อการเรียนรู้และ (7) สาระการเรียนรู้

4.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

โดยสรุป หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานมีวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ และคุณธรรม ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นนักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

4.2 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ทักษะเจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย โดยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

โดยสรุป หลักการที่สำคัญของหลักสูตรแกนกลาง ประกอบด้วย (1) เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ (2) เพื่อประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ (3) เพื่อสนองการกระจายอำนาจ (4) มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่น (5) เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และ (6) สำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย

4.3 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

โดยสรุป จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร มีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีความรักชาติ มีจิตสำนึกอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

4.4 สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

4.4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร โดยมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วย

หลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดที่เป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4.4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและการใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

โดยสรุป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้ (1) ความสามารถในการสื่อสาร (2) ความสามารถในการคิด (3) ความสามารถในการแก้ปัญหา (4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ (5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

4.5 มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนานักเรียนให้เกิดความสมดุลต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุ-ปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้นักเรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่นักเรียนพึงปฏิบัติได้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษา ว่าสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

โดยสรุป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้นักเรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังนี้ (1) ภาษาไทย (2) คณิตศาสตร์ (3) วิทยาศาสตร์ (4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (5) สุขศึกษาและพลศึกษา (6) ศิลปะ (7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ (8) ภาษาต่างประเทศ

4.6 สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนและครูสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีประสิทธิภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว เพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยสถานศึกษาควรจัดให้ได้อย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น ชุมชน สังคม โลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน เสริมความรู้ให้ครู รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมีความเหมาะสมมีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6. จัดให้มีการกำกับติดตามประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆและสม่ำเสมอในการจัดการเลือกใช้และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้นักเรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

โดยสรุป สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้ (1) จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ (2) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน (3) เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (4) ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ (5) ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และ (6) จัดให้มีการกำกับติดตามประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้

4.7 สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้นักเรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังนี้

1. ภาษาไทย : ความรู้ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

2. คณิตศาสตร์ : การนำความรู้ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตและศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

3. วิทยาศาสตร์ : การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และจิตวิทยาศาสตร์

4. ภาษาต่างประเทศ : ความรู้ ทักษะ เจตคติและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

5. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดีศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย

6. การงานอาชีพและเทคโนโลยี : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี

7. ศิลปะ : ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่มจินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าทางศิลปะ

8. สุขศึกษาและพลศึกษา : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธีและทักษะในการดำเนินชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้วคำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธีการเขียน สื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิจัยและเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดูและการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลการพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทแห่งหนึ่งของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ทำไมต้องเรียนคณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบมีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบช่วยให้คาดการณ์วางแผนตัดสินใจแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เรียนรู้อะไรในคณิตศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มุ่งให้เยาวชนทุกคนได้เรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ โดยกำหนดสาระหลักที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคนดังนี้

1. จำนวนและการดำเนินการ ความคิดรวบยอด และความรู้สึกเชิงจำนวนระบบจำนวนจริงสมบัติเกี่ยวกับจำนวนจริง การดำเนินการของจำนวน อัตราส่วน ร้อยละ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

2. การวัดความยาว ระยะทาง น้ำหนัก พื้นที่ ปริมาตรและความจุ เงินและเวลา หน่วยวัดระบบต่างๆ การคาดคะเนเกี่ยวกับการวัด อัตราส่วน ตรรกโกณมิติ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและการนำความรู้เกี่ยวกับการวัดไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

3. เรขาคณิต รูปเรขาคณิตและสมบัติของรูปเรขาคณิตหนึ่งมิติ สองมิติ และสามมิติ การนิกภาพแบบจำลองทางเรขาคณิต ทฤษฎีบททางเรขาคณิต การแปลงทางเรขาคณิต (Geometric Transformation) ในเรื่องการเลื่อนขนาน (Translation) การสะท้อน (Reflection) และการหมุน (Rotation)

4. พีชคณิตแบบรูป (Pattern) ความสัมพันธ์ฟังก์ชันเซตและการดำเนินการของเซต การให้เหตุผลนิพจน์สมการ ระบบสมการ อสมการ กราฟ ลำดับเลขคณิต ลำดับเรขาคณิตอนุกรมเลขคณิตและอนุกรมเรขาคณิต

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น การกำหนดประเด็นการเขียนข้อคำถาม การกำหนดวิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดระบบข้อมูล การนำเสนอข้อมูลค่ากลางและการกระจายของข้อมูล การวิเคราะห์และการแปลความข้อมูล การสำรวจความคิดเห็นความน่าจะเป็น การใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นในการอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ และช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน

6. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้เหตุผลการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ทำไมต้องเรียนวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิต และการทำงานเหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based Society) ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผลสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

เรียนรู้อะไรในวิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้โดยใช้กระบวนการในการสืบเสาะหาความรู้และการแก้ปัญหาที่หลากหลายให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลายเหมาะสมกับระดับชั้นโดยได้กำหนดสาระสำคัญไว้ดังนี้

1. สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต สิ่งมีชีวิตหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต โครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตและกระบวนการดำรงชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การถ่ายทอดทางพันธุกรรม การทำงานของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต วิวัฒนาการ และความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตและเทคโนโลยีชีวภาพ
2. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สิ่งมีชีวิตที่หลากหลายรอบตัว ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ ความสำคัญของการรักษาธรรมชาติ การใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลก ปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิตในสภาพแวดล้อมต่างๆ
3. สารและสมบัติของสาร สมบัติของวัสดุและสาร แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค การเปลี่ยนสถานะการเกิดสารละลายและการเกิดปฏิกิริยาเคมีของสารสมการเคมีและการแยกสาร
4. แรงแและการเคลื่อนที่ ธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงแโน้มถ่วง แรงแนวนิวเคลียร์ การออกแรงกระทำต่อวัตถุ การเคลื่อนที่ของวัตถุ แรงเสียดทาน โมเมนต์การเคลื่อนที่แบบต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
5. พลังงาน พลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน สมบัติและปรากฏการณ์ของแสงเสียงและวงจรไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า กัมมันตภาพรังสีและปฏิกิริยานิวเคลียร์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน การอนุรักษ์พลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม
6. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก โครงสร้างและองค์ประกอบของโลกทรัพยากรทางธรณี สมบัติทางกายภาพของดินหินน้ำอากาศ สมบัติของผิวโลกและบรรยากาศกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก ปรากฏการณ์ทางธรณี ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศ
7. ดาราศาสตร์และอวกาศ วิวัฒนาการของระบบสุริยะ กาแล็กซี เอกภพปฏิสัมพันธ์และผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก ความสัมพันธ์ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และโลก ความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศ

8. ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหาและจิตวิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ศาสนาศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาการอยู่อย่างเสมอรวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญการเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยมความเชื่อปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิหน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพและการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร ภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ทำไมต้องเรียนสุขศึกษาและพลศึกษา

สุขภาพหรือสุขภาวะหมายถึงภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญาหรือจิตวิญญาณ สุขภาพหรือสุขภาวะจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพเพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัยอันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ

เรียนรู้อะไรในสุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้นักเรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา สารที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประกอบด้วย

1. การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกายรวมถึงวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย

2. ชีวิตและครอบครัว นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัวการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศและทักษะในการดำเนินชีวิต

3. การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬาไทยและกีฬาสากล นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬาทั้ง

ประเภทบุคคลและประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎกติการะเบียบ ข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา

4. การสร้างเสริมสุขภาพสมรรถภาพและการป้องกันโรค นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพ เพื่อสุขภาพและการป้องกันโรค ทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

5. ความปลอดภัยในชีวิต นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจาก พหุติกรรมเสี่ยงต่างๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสาร เสพติตรวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ทำไมต้องเรียนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพควมมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพ ชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ วิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระใน ศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ

1. ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอ ผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างาน ทัศนศิลป์เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชมประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่าง สร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลงและเล่น ดนตรีในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิง สุนทรียะ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

3. นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

เรียนรู้้อะไรในการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนานักเรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวันการช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและสังคมได้ ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียงไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเอง
2. การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยีสร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต
3. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศการติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงานคุณค่า และผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ทำไมต้องเรียนภาษาต่างประเทศ

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารการศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลกและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การคิดสังเคราะห์ธุรกิจ การเมืองการปกครองมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลีและภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้านหรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

เรียนรู้อะไรในภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม
2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม
3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชนและสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

โดยสรุป สารการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 8 กลุ่มสาระ คือ (1) ภาษาไทย (2) คณิตศาสตร์ (3) วิทยาศาสตร์ (4) ภาษาต่างประเทศ (5) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (6) การงานและเทคโนโลยี (7) ศิลปะ และ (8) สุขศึกษาและพลศึกษา

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) สภาพทั่วไปและที่ตั้ง (2) เขตพื้นที่บริการ (3) วิสัยทัศน์ (4) พันธกิจ (5) เป้าประสงค์ (6) ประเด็นกลยุทธ์ (7) จุดเน้น และ (8) ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (2560, ออนไลน์) กล่าวถึงสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานภายในองค์กรไว้ดังนี้

5.1 สภาพทั่วไปและที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2553 รับผิดชอบการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของจังหวัดจันทบุรี 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอบาเจาะ อำเภออีย่าง อำเภอเรือสำเภา และอำเภอศรีสาคร มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล สนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา ให้ประชากรในวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเสมอภาค เท่าเทียมและมีคุณภาพ จัดตั้ง ยุบรวม หรือล้มเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา มีโครงสร้างการบริหารสำนักงาน 8 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา หน่วยตรวจสอบภายใน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 222 หมู่ที่ 10 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส รหัสไปรษณีย์ 96000 โทรศัพท์ 0-7353-2150 โทรสาร 0-7353-2154 เว็บไซต์ <http://www.nara1.org>

5.2 เขตพื้นที่บริการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 มีเขตพื้นที่บริการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอรือเสาะ และอำเภอศรีสาคร

5.3 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 มุ่งสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกับภูมิภาคอื่น และพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

5.4 พันธกิจ

1. จัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงทุกคน
2. จัดการศึกษาให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักสูตรสอดคล้องกับท้องถิ่น และพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือภาระหน้าที่ เพื่อให้ทำงานได้เต็มศักยภาพ
4. จัดระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทันสมัย โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษา
5. จัดการศึกษาให้นักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.5 เป้าประสงค์

1. นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีความเป็นไทย ห่วงไกลยาเสพติด
3. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิ์ที่กำหนดไว้ อย่างทั่วถึงตรงตามศักยภาพ
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพตามสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง มีคุณภาพและมาตรฐาน เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

6. นักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.6 ประเด็นกลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ขยายโอกาสทางการศึกษา

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

6. พัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.7 จุดเน้น

1. เร่งรัดแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียน

2. เร่งรัดการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานทั้งบวก ลบ คูณ หาร ของนักเรียน

3. เร่งรัดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. พัฒนาทักษะการตัดลายมือของนักเรียน

5. ส่งเสริมการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการให้กับนักเรียน

6. พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางวิชาการของนักเรียน

7. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเด็กพิการ

8. เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

9. ส่งเสริมศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในการปฏิบัติงาน

10. ส่งเสริมความเข้มแข็งของการนิเทศการศึกษา

11. พัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและการให้บริการของบุคลากร

12. ส่งเสริม สนับสนุนศักยภาพในการแข่งขันด้านต่างๆ แก่สถานศึกษา

13. เสริมสร้างความปลอดภัยแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

14. เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

15. เสริมสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแก่บุคลากร ผู้บริหาร ครู และนักเรียน

16. ส่งเสริมการพัฒนาภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

5.8 ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ทางการศึกษา

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลจำนวนกลุ่มโรงเรียนจำแนกรายอำเภอ ปีการศึกษา 2560

อำเภอ	จำนวนกลุ่มโรงเรียน	ร้อยละ
อำเภอเมือง	6	27.26
อำเภอยิ่งง	3	13.64
อำเภอบาเจาะ	5	22.73
อำเภอรีอเสาะ	5	22.73
อำเภอศรีสาคร	3	13.64
รวม	22	100

ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียน ปีการศึกษา 2560

ประเภท	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
จำแนกตามประเภทระดับชั้นที่เปิดสอน		
ระดับอนุบาล 1 – ป.6	134	89.93
ระดับอนุบาล 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3	15	10.07
รวม	149	100
จำแนกตามประเภทตามขนาดโรงเรียน		
ขนาดที่ 1 (นักเรียน 1 – 120 คน)	22	14.77
ขนาดที่ 2 (นักเรียน 121 – 200 คน)	51	34.23
ขนาดที่ 3 (นักเรียน 201 – 300 คน)	46	30.87
ขนาดที่ 4 (นักเรียน 301 – 499 คน)	23	15.44
ขนาดที่ 5 (นักเรียน 500 – 1499 คน)	7	4.69
ขนาดที่ 6 (นักเรียน 1500 – 2499 คน)	0	0
ขนาดที่ 7 (นักเรียน > = 2500 คน)	0	0
รวม	149	100

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภท	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
จำแนกตามรายอำเภอ		
อำเภอเมือง	41	28.00
อำเภอยี่งอ	23	15.00
อำเภอบาเจาะ	27	18.00
อำเภอรือเสาะ	40	27.00
อำเภอศรีสาคร	18	12.00
รวม	149	100

ตารางที่ 2.3 แสดงข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2560

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
บุคลากรในสถานศึกษา	3,135
ผู้บริหารสถานศึกษา	145
ครู	1,814
ครูอัตราจ้าง	121
ลูกจ้างประจำ	120
พนักงานราชการ	458
ลูกจ้างชั่วคราว	527
บุคลากรในสำนักงาน	88
ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	7
ศึกษานิเทศก์	12
ข้าราชการ	35
ลูกจ้างประจำ	11
ลูกจ้างชั่วคราว	16
ครูช่วยราชการ	7
รวมทั้งสิ้น	3,273

ตารางที่ 2.4 แสดงข้อมูลจำนวนนักเรียน จำแนกรายชั้น/เพศ และห้องเรียน ปีการศึกษา 2560

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียนชาย	จำนวน นักเรียนหญิง	รวม	จำนวน ห้องเรียน
อนุบาล 3 ขวบ	313	300	613	33
อนุบาล 1	2,034	1,867	3,901	173
อนุบาล 2	2,085	1,896	3,981	181
รวมก่อนประถม	4,432	4,063	8,495	387
ประถมศึกษาปีที่ 1	2,801	2,280	5,081	188
ประถมศึกษาปีที่ 2	2,359	2,092	4,451	179
ประถมศึกษาปีที่ 3	2,298	2,051	4,349	177
ประถมศึกษาปีที่ 4	2,304	2,115	4,419	180
ประถมศึกษาปีที่ 5	2,341	2,183	4,524	179
ประถมศึกษาปีที่ 6	2,047	1,958	4,005	174
รวมประถมศึกษา	14,150	12,679	26,829	1,077
มัธยมศึกษาปีที่ 1	257	154	411	17
มัธยมศึกษาปีที่ 2	231	180	411	17
มัธยมศึกษาปีที่ 3	205	201	406	19
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	693	535	1,228	53
รวมทั้งสิ้น	19,275	17,277	36,552	1,517

โดยสรุป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานของจังหวัดนราธิวาส 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอรือเสาะ และ อำเภอศรีสาคร มีโครงสร้างการบริหารสำนักงาน 8 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา หน่วยตรวจสอบภายใน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษางานวิจัย ครอบคลุม (1) งานวิจัยภายในประเทศ และ (2) งานวิจัยต่างประเทศ

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

วัฒน์ ภูวทิศ (2553) ได้ศึกษาการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมและผลกระทบเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว พบว่า "สื่อสังคม" ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สื่อข่าวในสังคมยุคดิจิทัล โดยสามารถนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อสืบค้นและต่อยอดข่าวสารให้มีความหลากหลายและเป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวสาร รวมทั้งยังใช้เป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่เป็นสาธารณะที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างอิสระไร้ข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่และรูปแบบ แม้ว่าจุดเด่นของสื่อสังคมคือความสะดวกและรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสาร แต่หลายฝ่ายยังวิตกกังวลถึงผลกระทบเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวสารผ่านสื่อสังคม เนื่องจากข้อมูลที่ใช้สื่อสารในเครือข่ายสังคม ขาดความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ดังนั้นเพื่อให้การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ผู้ใช้ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลควรคำนึงถึงจริยธรรมในการใช้ควบคู่ไปด้วย

ทวิพงศ์ ศรีสุวรรณ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานบนเครือข่ายสังคมวิชาฟิสิกส์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าเมื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่า คะแนนการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเรียน ผลการประเมินกิจกรรมตามภาพจริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในเกณฑ์ดีมากและจากการประเมินความพึงพอใจได้ผลระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานบนเครือข่ายสังคมวิชาฟิสิกส์ มีค่าเท่ากับ 4.38 ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มาก สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานบนเครือข่ายสังคมวิชาฟิสิกส์ ที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างดี

ทัตธนันท์ พุ่มนุช (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม (Social Network) เพื่อพัฒนาในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม พบว่าบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เคยใช้งานเว็บไซต์เครือข่ายสังคมในระดับปานกลาง เว็บไซต์เครือข่ายเข้าใช้งานคือ 1. เฟซบุ๊ก (Facebook) 2. ไฮไฟว์ (Hi5) 3. บล็อกแก๊งค์และทวิตเตอร์ (Blog Gang and Twitter) 4. บล็อกเกอร์ (Blogger) 5. มายสเปซและเอ็กเทิน (Myspace and Exteen) และ 6. มัลติพลายและสไกป์ (Multiply and Skype) ใช้งานเฉลี่ย 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์มากที่สุด

ช่วงเวลาที่เข้าใช้งานคือช่วงเวลา 18.01-24.00 น. ระยะเวลาที่ใช้งานใน 1 วันใช้งานไม่เกิน 1 ชั่วโมง สถานที่ใช้งานคือที่ทำงาน มีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่บ้าน โดยใช้เพื่อสื่อสารในกระบวนการปฏิบัติงาน มีประสบการณ์การใช้ตั้งแต่ 2-3 ปี มีเพื่อนในเว็บไซต์ตั้งแต่ 11 - 50 คน ใช้ภาษาไทยในการเข้าไปใช้และต้องการให้มีการจัดฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนา (2) แนวทางการใช้เครือข่ายสังคมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาคือ 1) ควรมีลักษณะการสื่อสารทั้งกลุ่มเดี่ยวและต่างกลุ่มกัน 2) ควรจัดหาเครื่องมือในเครือข่ายสังคม เช่น ควรมีการสร้างกิจกรรม ควรมีบล็อกแสดงความคิดเห็น ควรมีการสร้างกลุ่มเครือข่ายและควรมีการสร้างโปรไฟล์ 3) ควรมีการเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครือข่ายสังคม เช่น ควรจัดฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนา ควรจัดทำคู่มือการใช้ ควรจัดศึกษาดูงาน ควรจัดป้ายประชาสัมพันธ์ ควรจัดทำจุลสาร/แผ่นพับ ควรจัดประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์สำนักงาน 4) ควรได้รับการสนับสนุนด้านพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครือข่ายทางสังคม ควรจัดการสื่อและเครื่องมือ เตรียมความพร้อมด้านระบบอินเทอร์เน็ตและแนวทางการจัดกิจกรรม

เทพยพงษ์ เศษคิมบง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมที่มีต่อความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสื่อการศึกษาเบื้องต้นของนักศึกษาที่เรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาที่เรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$ และ $S.D. = 0.68$)

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้กันผ่านสื่อสังคมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.13$ และ $S.D. = 0.74$)

ปณิชา นิตีพรมงคล (2555) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการเครือข่ายสังคม (Social Network) ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 19-40 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิงที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างนิยมใช้เครือข่ายสังคมเฟซบุ๊ก (Facebook) มากที่สุดรองลงมาได้แก่ กูเกิลพลัส, ทวิตเตอร์ และไฮไฟว์ (Google Plus Twitter and Hi5) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคม 1-3 ครั้งต่อวันใช้ระยะเวลา 1-2 ชั่วโมงต่อวัน เข้าใช้เครือข่ายสังคมที่พิกหรือหอพักมากที่สุด รองลงมาได้แก่ที่ทำงาน ส่วนใหญ่เข้าใช้เครือข่ายสังคมจากเครื่องคอมพิวเตอร์ PC รองลงมาได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ Notebook และโทรศัพท์มือถือ/สมาร์ตโฟน ตามลำดับ

พิมพ์สุรีย์ พงษ์เสื่อ (2555) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท เป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมเฟซบุ๊กมากที่สุด และเข้าใช้งานบ่อยที่สุด โดยมีเหตุผลเพื่อติดต่อกับเพื่อน กิจกรรมที่กระทำในเครือข่ายสังคมคือ การสนทนา กลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการในช่วงเวลา 21.00 - 01.00 น. และใช้บริการทุกวัน วันละ 3 ชั่วโมงขึ้นไป โดยเข้าใช้งานจากที่บ้าน หรือหอพักมากที่สุด ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้เครือข่ายสังคมมากที่สุด คือ ตนเอง และส่วนใหญ่ใช้เน็ตบุ๊กในการเข้าใช้บริการเครือข่ายสังคม และเข้าถึงโดยการใช้วาฬาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงเครือข่ายสังคม การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านเพศและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ เครือข่ายสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเลือกใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคม ด้านช่วงเวลา ด้านสถานที่ ด้าน ผู้มีอิทธิพลต่อการใช้และด้านค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการใช้เครือข่ายสังคม สำหรับการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านรายได้กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม 3 ด้าน คือ ด้านการเลือกใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคม ด้านช่วงเวลา และด้านสถานที่ในการใช้และปัจจัยด้านรายได้ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม มี 2 ด้าน คือ ผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้เว็บไซต์ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการใช้เครือข่ายสังคม

โดยสรุป จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ พบว่า การใช้สื่อสังคมจากที่ต่างๆ พบว่า การใช้สื่อสังคมส่วนมากผู้ใช้จะใช้เพื่อการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล ติดตามข่าวสารและการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการใช้สื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมากเป็นที่ พอใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นประเด็นในการสำรวจในงานวิจัยครั้งนี้

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ธุรกิจการศึกษา (e-Journal of Business Education and Scholarship of Teaching, 2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สมาร์ทโฟนและเฟซบุ๊ก ในการ ประเมินผลที่สำคัญ : ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษา 11 คน จากทั้งหมด 12 คนรายงานว่าการใช้ สมาร์ทโฟนและเฟซบุ๊กช่วยเพิ่มแรงจูงใจ และอิสระในการเรียนรู้ รวมทั้งกระตุ้นความรับผิดชอบให้ พวกเขา เทคโนโลยีไม่เพียงแต่ทำให้นักศึกษามีทักษะที่เกี่ยวข้องยังช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ เรียนรู้เพิ่มขึ้น

ลิว วาย (Liu Y, 2010) ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่ จะนำไปใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีของนักศึกษามหาวิทยาลัยฮูสตัน พบว่า เครื่องมือสื่อสังคมเป็นที่ แพร่หลายและจะสามารถเห็นนักเรียนใช้เครื่องมือสื่อสังคมได้ตลอดเวลา ในบรรดาเครื่องมือที่นิยม มากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก (Facebook), วิกิพีเดีย (Wikipedia), ยูทูบ (YouTube), บูลิตินบอร์ด (Bulletin Board), ลิงค์อิน (LinkedIn), บล็อกและทวิตเตอร์ (Blog and Twitter) ความก้าวหน้าของ

เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้พยายามอย่างดีที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนรุ่นใหม่ รายงานการวิจัยได้เสนอผลการศึกษาที่ได้ดำเนินการในฤดูใบไม้ร่วง ค.ศ. 2009 ที่วิทยาเขตกลางของมหาวิทยาลัยฮูสตัน การศึกษาครั้งนี้เป็นการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือสื่อสารสังคมในลักษณะที่แตกต่างของนักเรียน การรับรู้และทัศนคติที่มีต่อเครื่องมือและความต้องการของกลุ่มเครือข่ายสังคม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือสื่อสารสังคมที่ถูกนำมาใช้สูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook), วิกิพีเดีย (Wikipedia) และยูทูป (YouTube) เหตุผลสูงสุด 4 ประการในการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารสังคม คือ เพื่อการมีส่วนร่วม การสื่อสาร ความรวดเร็วของการตอบสนอง และการสร้างความสัมพันธ์

ซาฟราน (Safran, 2010) ได้ศึกษาการใช้สื่อสังคมในการศึกษาพบว่า สื่อสังคมเป็นเครื่องมือที่นักเรียนทุกคนรู้จัก เข้าใจ และเคยใช้บริการใดบริการหนึ่งของสื่อสังคม โดยการใช้สื่อสังคมในการเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้สูงสุด ช่วยให้ครูสามารถสื่อสารกับนักเรียนได้ง่าย ลดปัญหานักเรียนไม่กล้าถามครูในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสื่อสังคมยังเป็นสื่อที่สะท้อนความรู้หรือผลการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ง่าย นักเรียนสามารถสะท้อนความคิดของตนเองในเครื่องมือเหล่านั้น และเกิดการสื่อสาร แสดงความคิดเห็นหรือให้คำแนะนำโดยปฏิสัมพันธ์กันในระดับเครือข่ายได้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศด้าน การใช้สื่อสังคมและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ พบว่า เน้นการใช้สื่อสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและเป็นแรงจูงใจให้เกิดความรับผิดชอบและทำให้นักเรียนมีประสบการณ์เรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้เป็นประเด็นในการสำรวจในงานวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดประชากร สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1,814 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 333 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย ตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน ที่ความเชื่อมั่นที่ระดับ 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 6 ตอน คือ **ตอนที่ 1** ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 6 ข้อ เป็นข้อความแบบเลือกตอบ **ตอนที่ 2** ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 9 ข้อ เป็นข้อความแบบเลือกตอบ **ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ด้านเป้าหมายการใช้สื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ **ด้านที่ 2** ด้านประเภทสื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ **ด้านที่ 3** ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน เป็นข้อความแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ **ตอนที่ 4** แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ด้านการ

จัดหาสื่อสังคม เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 3 ด้านตัวครู เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้น 1 กำหนดสิ่งที่ต้องประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านสภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 2 ด้านปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

ขั้น 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

ขั้น 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	มีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
4	มีพฤติกรรมในระดับมาก
3	มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
2	มีพฤติกรรมในระดับน้อย
1	มีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้น 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบ

เลือกตอบ **ตอนที่ 2** ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 9 ข้อ เป็นข้อความแบบเลือกตอบ **ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคม เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ด้านเป้าหมายการใช้สื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ **ด้านที่ 2** ด้านประเภทสื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ **ด้านที่ 3** ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ **ตอนที่ 4** แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ด้านการจัดหาสื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ **ด้านที่ 2** ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ **ด้านที่ 3** ด้านตัวครู เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ **ด้านที่ 4** ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ **ตอนที่ 5** แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ด้านการจัดหาสื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ **ด้านที่ 2** ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ **ด้านที่ 3** ด้านเทคนิค/วิธีการ เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ **ด้านที่ 4** ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ เป็นข้อความแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ **ตอนที่ 6** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

ขั้น 5 ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง จำนวน 3 ครั้ง

ขั้น 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบข้อความให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อความ โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ได้ปรับปรุงข้อความให้เหมาะสม
- 2) ดูความถูกต้องของคำ ประโยค
- 3) เพิ่มเติมข้อความเกี่ยวแอปพลิเคชันที่ใช้ในระบบอินเทอร์เน็ตให้ทันสมัยกับยุค

ปัจจุบัน

- 4) จัดรูปแบบตารางของแบบสอบถามให้สวยงาม

ขั้นที่ 7 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญท่านตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายนามผู้เชี่ยวชาญ แสดงในภาคผนวก ก หน้า 106) โดยผู้เชี่ยวชาญจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจน แจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน และผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดีมาก 2 ท่าน และระดับดี 1 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

+ 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
- 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC \geq .66 แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งผลพบว่า ข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.66 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 94 ข้อ (รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ค หน้า 121)

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการถามคำถาม
- 2) ได้ปรับปรุงข้อคำถามให้กระชับ ชัดเจน
- 3) แก้ไขคำนำหน้าของข้อคำถาม
- 4) ในส่วนของตัวเลือกอื่นๆ ให้ใส่ข้อมูลว่า โปรดระบุ.....

ขั้นที่ 9 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2560 กับครูโรงเรียนบ้านคูโบะบุโละและโรงเรียนบ้านมะนังปันยัง จังหวัดนราธิวาส ที่ทำการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน ผลทดลองใช้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจภาษาที่ใช้และเข้าใจข้อคำถามแต่ละหัวข้อเป็นอย่างดี โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายลงในตารางซึ่งมีให้เลือก 2 ช่อง คือ เข้าใจ/ไม่เข้าใจ ในข้อคำถามหลังจากทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เข้าใจ” ในข้อคำถามทุกข้อ (รายละเอียดผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 134)

ขั้นที่ 10 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงในภาคผนวก ข หน้า 108) แบบสอบถามสมบูรณ์มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู 3 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านประเภทของสื่อสังคม เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู 4 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านตัวครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู 4 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม วิธีการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม วิธีการ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ วิธีการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัด ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ วิธีการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยจะดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล เรียนผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบางนาตราธิวาส เขต 1 จำนวน 149 โรงเรียน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 333 ฉบับ และได้แบบสอบถามคืนจำนวน 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ โดย รับประทานแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.3 วัน เวลา ในการแจกและรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลระหว่างภาค เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการ เรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบางนาตราธิวาส เขต 1 โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาคัน (Best John W. and Kahn James V., 1993, pp. 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 – 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 – 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4.3 สูตรส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) (Lafferty Peter and Rowe Julian 1995, pp. 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$N\sum X^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
$(\sum X^2)$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคม เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุมเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน และหน้าที่พิเศษ นอกเหนือการสอน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 267)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ			
ชาย		80	29.96
หญิง		187	70.04
2 อายุ			
21 – 30 ปี		32	11.98
31 – 40 ปี		160	59.93
41 – 50 ปี		70	26.22
51 – 60 ปี		5	1.87

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3 วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	230	86.14
ปริญญาโท	37	13.86
ปริญญาเอก	0	0.00
อื่นๆ	0	0.00
4 ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	37	13.87
5 - 10 ปี	107	40.07
10 – 15 ปี	107	40.07
15 ปี ขึ้นไป	16	5.99
5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
ภาษาไทย	53	19.86
คณิตศาสตร์	43	16.10
วิทยาศาสตร์	27	10.11
ภาษาต่างประเทศ	21	7.87
ศิลปะ	27	10.11
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	16	5.99
สุขศึกษาและพลศึกษา	37	13.86
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	43	16.10
6 หน้าที่พิเศษนอกเหนือการสอน		
มี (โปรดระบุ.....)	208	77.90
ไม่มี	59	22.10
รวม	267	100.00

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

1. เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.04 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 29.69

2. อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามช่วงอายุที่ 31 – 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.93 รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุที่ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.22 ช่วงอายุที่ 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.98 และช่วงอายุที่ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.87

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.14 รองลงมา คือ วุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 13.86

4. ประสบการณ์ในการสอนในภาคเรียนที่ผ่านมา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์สอน 5 - 10 ปี และ 10 - 15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.07 รองลงมามีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.87 และมีประสบการณ์สอน 15 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.99

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.86 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 16.10 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.86 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 10.11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 7.87 และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 5.99

6. หน้าที่พิเศษนอกเหนือการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหน้าที่พิเศษนอกเหนืองานสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.90 รองลงมาคือ ไม่มีหน้าที่พิเศษนอกเหนืองานสอน คิดเป็นร้อยละ 21.10

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ครอบคลุม การใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน อุปกรณ์/เครื่องมือสื่อสารที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคมระบบปฏิบัติการของแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟนที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคม จำนวนครั้งที่ใช้สื่อสังคมต่อวัน ระยะเวลาที่ใช้สื่อสังคมต่อวัน ช่วงเวลาที่เข้าใช้สื่อสังคมมากที่สุด ค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือน

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม (n = 267)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1 การใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน		
ใช้	240	89.89
ไม่ใช้	27	10.11
2 การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.1 ประเภทตีพิมพ์/บทความ		
Blog	18	6.74
Wikipedia	88	32.95
Twitter	53	19.85
2.2 ประเภทแบ่งปัน		
Youtube	259	97.00
Slideshare	23	8.61
My space	10	3.74
Flickr	-	-
LineTV	67	25.09
Instagram	72	26.96
2.3 ประเภทอภิปราย/สนทนา		
Webboard	5	1.87
Skype	11	4.11
Line	231	86.51
Tango	12	4.49
Whatapp	21	7.86
KakaoTalk	8	2.99
Videocall	192	71.91
Hungouts	6	2.24
2.4 ประเภทเครือข่ายสังคม/ชุมชนเสมือนจริง		
Game Online	42	15.73
Google plus	35	13.10
Facebook	253	82.77

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3	วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	การเรียนการสอนในโรงเรียน	36	13.48
	เรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน	44	16.47
	เรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์	55	20.59
	งานแสดงสินค้า/นิทรรศการ	10	3.74
	เรียนรู้จากวิดีโอทัศน์	13	4.86
	เรียนรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	198	74.15
	อบรมจากโรงเรียน	78	29.21
	เรียนรู้ด้วยตนเอง	112	41.94
	เรียนรู้จากบทความในหนังสือพิมพ์	2	0.74
	เรียนรู้จากหนังสือคอมพิวเตอร์	25	9.36
	เรียนรู้จากซีดีรอม	4	1.49
4	อุปกรณ์/เครื่องมือสื่อสารที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	คอมพิวเตอร์ (ตั้งโต๊ะ/PC)	68	25.46
	คอมพิวเตอร์พกพา (โน้ตบุ๊ก/แล็ปท็อป)	198	74.15
	แท็บเล็ต	33	12.35
	โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน	240	89.88
5	ระบบปฏิบัติการของแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟนที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคม		
	IOS	43	16.07
	Windows mobile	52	19.64
	Android	172	64.29
6	จำนวนครั้งที่ใช้สื่อสังคมเฉลี่ยต่อวัน		
	1 - 5 ครั้งต่อวัน	165	61.80
	6 - 10 ครั้งต่อวัน	64	23.97
	11 - 15 ครั้งต่อวัน	27	10.11
	15 - 20 ครั้งต่อวัน	11	4.12
	มากกว่า 20 ครั้งต่อวัน	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7 ระยะเวลาที่ใช้สื่อสังคมเฉลี่ยต่อวัน		
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	59	22.10
1 - 2 ชั่วโมง	101	37.83
3 - 4 ชั่วโมง	85	31.84
5 - 6 ชั่วโมง	11	4.12
7 ชั่วโมงขึ้นไป	11	4.12
8 ช่วงเวลาที่เข้าถึงสื่อสังคมมากที่สุด		
ช่วงเช้านอกก่อนเข้าสอน	32	11.99
ช่วงคาบว่างระหว่างการสอน	75	28.09
ช่วงพักกลางวัน	64	23.97
ช่วงเย็นหลังเลิกงาน	96	35.96
9 ค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือน		
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	11	4.12
น้อยกว่า 500 บาท	123	46.07
500 - 1,000 บาท	133	49.81
1,001 - 1,500 บาท	0	0.00
1,501 - 2,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 2,000 บาท	0	0.00
รวม	267	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1. การใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 89.89 และไม่ใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 10.11

2. การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ยูทูปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.00 รองลงมาคือไลน์ คิดเป็นร้อยละ 86.51 เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 82.77 วิดีโอคอล คิดเป็นร้อยละ 71.91 วิกิพีเดีย คิดเป็นร้อยละ 32.95 อินสตราแกรม คิดเป็นร้อยละ 26.93 ไลน์ทีวี คิดเป็นร้อยละ 25.09 ทวิตเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 19.85 เกมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 15.73 กูเกิลพลัส คิดเป็นร้อยละ 13.10 สไลด์แชร์ คิดเป็น

ร้อยละ 8.61 วอทแอป คิดเป็นร้อยละ 7.86 บล็อก คิดเป็นร้อยละ 6.74 แท็งก์ คิดเป็นร้อยละ 4.49 สไกป์ คิดเป็นร้อยละ 4.11 มายสเปซ คิดเป็นร้อยละ 3.74 กากาวที่อค คิดเป็นร้อยละ 2.99 แอ็งก์ คิดเป็นร้อยละ 2.24 เว็บบอร์ด คิดเป็นร้อยละ 1.87

3. วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีเรียนรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.15 รองลงมาคือ เรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 41.94 อบรมจากโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.21 เรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 20.59 เรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 16.47 เรียนรู้จากการเรียนการสอนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.48 เรียนรู้จากหนังสือคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 9.36 เรียนรู้จากวิทยุทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 4.86 งานแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 3.74 เรียนรู้จากซีดีรอม คิดเป็นร้อยละ 1.49 และ เรียนรู้จากบทความในหนังสือพิมพ์ 0.74

4. อุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าถึงสื่อสังคมโดยใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารชนิดโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.88 รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์พกพา (โน้ตบุ๊ก/แล็ปท็อป) คิดเป็นร้อยละ 74.15 คอมพิวเตอร์ (ตั้งโต๊ะ/PC) คิดเป็นร้อยละ 25.46 และแท็บเล็ต คิดเป็นร้อยละ 12.35

5. ระบบปฏิบัติการของแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟนที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เข้าถึงสื่อสังคมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาคือ ระบบปฏิบัติการวินโดวส์โมบาย คิดเป็นร้อยละ 19.64 และระบบปฏิบัติการไอโอเอส คิดเป็นร้อยละ 16.07

6. จำนวนครั้งที่ใช้สื่อสังคมเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่อสังคมเฉลี่ย 1 - 5 ครั้งต่อวัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.80 รองลงมาคือ 6 - 10 ครั้งต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 23.97 11 - 15 ครั้งต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 10.11 และ 15 - 20 ครั้งต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 4.12

7. ระยะเวลาที่ใช้สื่อสังคมเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่อสังคมเฉลี่ย 1 - 2 ชั่วโมงต่อวัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.83 รองลงมาคือ 3 - 4 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 31.84 ต่ำกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 22.10 5 - 6 ชั่วโมงต่อวันและ 7 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 4.12

8. ช่วงเวลาที่เข้าถึงสื่อสังคมมากที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าถึงสื่อสังคมช่วงเย็นหลังเลิกงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.96 รองลงมาคือ ช่วงคาบว่างระหว่างการสอน คิดเป็นร้อยละ 28.09 ช่วงพักกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 23.97 และช่วงเช้านก่อนเข้าสอน คิดเป็นร้อยละ 11.99

9. ค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือน 500 - 1,000 บาท

มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.81 รองลงมาคือ น้อยกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.07 ไม่เสียค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 4.12 1,001 - 1,500 บาท 1,501 - 2,000 บาท และมากกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตอนที่ 3 สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม

ด้านที่ 2 ด้านประเภทของสื่อสังคม

ด้านที่ 3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านที่ 1 - 3 โดยภาพรวม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม (n = 267)

ลำดับที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ด้านที่ 1 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม	3.86	.63	มาก
2	ด้านที่ 2 ประเภทของสื่อสังคม	3.52	.76	มาก
3	ด้านที่ 3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน	3.83	.74	มาก
	รวม	3.73	.71	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมสภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .71) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .63) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประเภทของสื่อสังคม ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .76)

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านที่ 1 - 3 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.4 - 4.6

ด้านที่ 1 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม

ตารางที่ 4.4 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.96	.49	มาก
2	เพื่อผลิตสื่อสังคมประกอบการเรียนการสอน	3.86	.73	มาก
3	เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนการสอน	3.94	.59	มาก
4	เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.84	.65	มาก
5	เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน	3.88	.66	มาก
6	เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน	4.16	.62	มาก
7	เพื่อค้นหาข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอน	4.14	.53	มาก
8	เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการจัดเรียนการสอน	3.96	.57	มาก
9	เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับนักเรียน	3.96	.53	มาก
10	เพื่อการสอนซ่อมเสริมโดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.76	.56	มาก
11	เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสื่อและใช้สื่อสังคม	3.72	.61	มาก
12	เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน	3.84	.62	มาก
13	เพื่อให้บริการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาย่างแท้จริง	3.74	.63	มาก
14	เพื่อสามารถวัดและประเมินผลนักเรียนได้ตลอดเวลา	3.40	.70	ปานกลาง
15	เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ตามมาตรฐานสากล	3.80	.53	มาก
16	เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน	3.82	.56	มาก
	รวม	3.86	.63	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .63) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .62) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เพื่อสามารถวัดและประเมินผลนักเรียนได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = .70)

ด้านที่ 2 ด้านประเภทของสื่อสังคม

ตารางที่ 4.5 ด้านประเภทของสื่อสังคม (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ประเภทตีพิมพ์/บทความ	3.58	.73	มาก
2	ประเภทแบ่งปัน	3.66	.82	มาก
3	ประเภทอภิปราย/สนทนา	3.48	.79	ปานกลาง
4	ประเภทเครือข่ายสังคม	3.62	.67	มาก
5	ประเภทตีพิมพ์แบบไมโครบล็อก	3.24	.80	ปานกลาง
	รวม	3.52	.76	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านประเภทของสื่อสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .76) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ประเภทแบ่งปัน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .82) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประเภทตีพิมพ์แบบไมโครบล็อก ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = .80)

ด้านที่ 3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.6 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สื่อสังคมที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง	3.94	.77	มาก
2	สื่อสังคมที่มีสีสันสวยงามและมีการจัดวางรูปภาพเหมาะสม	3.92	.72	มาก
3	สื่อสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายได้	3.62	.92	มาก
4	สื่อสังคมที่สามารถใช้ศึกษาและทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง	3.82	.75	มาก
5	สื่อสังคมที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้	3.90	.74	มาก
6	สื่อสังคมที่ใช้ปฏิบัติการกรรมการเรียนตามความต้องการได้ตลอดเวลา	3.88	.69	มาก
7	สื่อสังคมที่สามารถฝึกปฏิบัติได้สะดวกและเข้าใจง่าย	3.92	.67	มาก
8	สื่อสังคมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน	3.62	.63	มาก
	รวม	3.83	.74	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .74) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สื่อสังคมที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สื่อสังคมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = .63)

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม

ด้านที่ 3 ด้านตัวครู

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านที่ 1 - 4 โดยภาพรวม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม (n = 267)

ลำดับที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม	3.41	.85	ปานกลาง
2	ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม	3.34	.68	ปานกลาง
3	ด้านที่ 3 ด้านตัวครู	3.18	.84	ปานกลาง
4	ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ	3.15	.82	ปานกลาง
	รวม	3.27	.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .80) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดหาสื่อสังคม ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .85) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = .82)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านที่ 1 - 4 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.8 - 4.11

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม

ตารางที่ 4.8 ด้านการจัดหาสื่อสังคม (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ขาดแคลนสื่อสังคมที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.52	.84	มาก
2	บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนไม่ทั่วถึง	3.18	.92	ปานกลาง
3	คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เครือข่ายขาดประสิทธิภาพในการใช้งานเครือข่ายสังคมในเวลาที่ต้องการ	3.42	.95	ปานกลาง
4	จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอ	3.60	.90	มาก
5	ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตล่าช้า	3.38	.78	ปานกลาง
6	แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ต้องการค้นคว้ามีน้อย	3.38	.73	ปานกลาง
	รวม	3.41	.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการจัดหาสื่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .85) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนไม่ทั่วถึง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = .92)

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม

ตารางที่ 4.9 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ขาดการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อการสอนตามเนื้อหา	3.40	.61	ปานกลาง
2	ไม่มีการตรวจเช็คสภาพหรือทดลองสื่อก่อนการใช้งานจริง	3.36	.66	ปานกลาง
3	เวลาที่ใช้ในการเตรียมพร้อมของสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันกับสื่อการสอนไม่เพียงพอ	3.52	.74	มาก
4	ไม่มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการใช้สื่อสังคมที่สร้างความน่าสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียน	3.24	.74	ปานกลาง
5	สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนขาดการออกแบบให้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน	3.30	.68	ปานกลาง
6	ขาดการอธิบายรายละเอียดในส่วนสำคัญของรายวิชาในขณะที่สอนด้วยสื่อสังคม	3.28	.67	ปานกลาง
7	ขาดการควบคุมเวลาการใช้สื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้	3.28	.70	ปานกลาง
	รวม	3.34	.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านกระบวนการใช้สื่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .68) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เวลาที่ใช้ในการเตรียมพร้อมของสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันกับสื่อการสอนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ไม่มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการใช้สื่อสังคมที่สร้างความน่าสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียน ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = .74)

ด้านที่ 3 ด้านตัวครู

ตารางที่ 4.10 ด้านตัวครู (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ขาดทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์	3.00	.88	ปานกลาง
2	ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้จากสื่อสังคม	3.42	.84	ปานกลาง
3	ขาดทักษะการใช้อุปกรณ์เครือข่ายเพื่อให้ได้ข้อมูลสื่อสังคมที่ต้องการ	3.24	.82	ปานกลาง
4	ขาดการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการใช้สื่อสังคม	3.16	.77	ปานกลาง
5	ภาระงานนอกเหนือจากงานสอนมีจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาค้นหาสื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอนได้	3.40	.78	ปานกลาง
6	ขาดความรับผิดชอบต่องานการสอนที่ได้รับมอบหมาย	2.98	.98	ปานกลาง
7	ขาดทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ต ทำให้ข้อมูลสื่อสังคมที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	3.06	.84	ปานกลาง
	รวม	3.18	.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านตัวครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = .84) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้จากสื่อสังคม ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = .84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ขาดความรับผิดชอบต่องานการสอนที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = .98)

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ

ตารางที่ 4.11 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอนขาดคุณภาพ	3.10	.79	ปานกลาง
2	ขาดการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนให้นักเรียนสนใจ	3.14	.76	ปานกลาง
3	รูปแบบวิธีการสอนหรือแผนการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน	3.16	.84	ปานกลาง
4	สื่อสังคมที่ครูเลือกใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน	3.20	.90	ปานกลาง
	รวม	3.15	.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = .82) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ สื่อสังคมที่ครูเลือกใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = .90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอนขาดคุณภาพ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = .79)

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู
ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ด้านการจัดการหาสื่อสังคม

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม

ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านที่ 1 - 4 โดยภาพรวมรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม (n = 267)

ลำดับที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ด้านที่ 1 ด้านการจัดการหาสื่อสังคม	4.06	.72	มาก
2	ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม	4.09	.70	มาก
3	ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ	4.15	.60	มาก
4	ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ	3.99	.59	มาก
	รวม	4.07	.65	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .65) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .59)

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ด้านที่ 1 - 4 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.13 - 4.16

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม

ตารางที่ 4.13 ด้านการจัดหาสื่อสังคม (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ต้องการห้องเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้สื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอน	3.94	.82	มาก
2	ต้องการอุปกรณ์ทางเทคนิคที่ต้องนำมาใช้ร่วมกับสื่อการสอน	4.06	.65	มาก
3	ต้องการเทคนิค วิธีการ หรือแนวทางในการจัดหาสื่อสังคมที่ตรงกับความต้องการเพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน	4.04	.70	มาก
4	ต้องการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมช่วยสำหรับดาวโหลดสื่อสังคมเพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน	4.08	.75	มาก
5	ต้องการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนที่มีประสิทธิภาพการทำงานสูง เพื่อใช้สำหรับค้นหาข้อมูลหรือสื่อสังคม	4.18	.69	มาก
	รวม	4.06	.72	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านการจัดหาสื่อสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .72) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ต้องการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนที่มีประสิทธิภาพการทำงานสูง เพื่อใช้สำหรับค้นหาข้อมูลหรือสื่อสังคม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ต้องการห้องเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้สื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .82)

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม

ตารางที่ 4.14 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ควรมีการจัดลำดับการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามแผนการสอนที่วางไว้	3.92	.72	มาก
2	ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบอุปกรณ์ภายในห้องเรียนที่ต้อง ใช้งานร่วมกับสื่อสังคมเป็นระยะๆ	4.18	.72	มาก
3	ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ในการค้นหา การจัดทำสื่อสังคม และการใช้สื่อสังคม	4.12	.77	มาก
4	ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับอัปเดตข้อมูลภายในสื่อสังคมให้เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ	4.14	.73	มาก
5	ก่อนนำสื่อสังคมไปใช้จัดการเรียนการสอน ควรทดสอบการใช้งาน ก่อนนำไปใช้	4.08	.70	มาก
6	ควรเลือกสื่อสังคมที่สามารถปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนได้ เพื่อเพิ่มการ เรียนรู้และความน่าสนใจ	4.12	.66	มาก
7	ต้องการแอปพลิเคชันใหม่ในการผลิตสื่อสังคมเพื่อจัดการ เรียนรู้	4.08	.60	มาก
รวม		4.09	.70	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .70) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบอุปกรณ์ภายในห้องเรียนที่ต้องใช้งานร่วมกับสื่อสังคมเป็นระยะๆ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ควรมีการจัดลำดับการใช้สื่อสังคมเพื่อจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .72)

ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ

ตารางที่ 4.15 ด้านเทคนิค/วิธีการ (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ต้องการผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อสังคมอย่างถูกวิธี	4.20	.61	มาก
2	ต้องการให้มีการฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ	4.20	.57	มาก
3	ต้องการความรู้ความเข้าใจหลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน	4.20	.67	มาก
4	ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นๆ เพื่อสร้างสื่อสังคม	4.14	.61	มาก
5	ต้องการเรียนรู้ทักษะเพิ่มเติมในการจัดทำสื่อออนไลน์ในระบบเครือข่าย	4.16	.58	มาก
6	ต้องการผู้ช่วยในการจัดหาสื่อสังคม เนื่องจากภาระงานนอกเหนืองานสอนมีปริมาณมาก	4.00	.61	มาก
รวม		4.15	.60	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านเทคนิค/วิธีการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .60) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการความรู้ความเข้าใจหลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .67) ต้องการผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อสังคมอย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .61) ต้องการให้มีการฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ต้องการผู้ช่วยในการจัดหาสื่อสังคม เนื่องจากภาระงานนอกเหนืองานสอนมีปริมาณมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .61)

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ

ตารางที่ 4.16 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ (n = 267)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ประชุมบุคลากรเพื่อหาแนวทางหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	3.98	.51	มาก
2	เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้และเสริมทักษะการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจ	3.94	.62	มาก
3	ควรมีการทดลองใช้วิธีการการสอนรูปแบบต่างๆกับนักเรียนเพื่อให้ได้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน	4.00	.64	มาก
4	ควรเลือกสื่อสังคมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น	4.06	.59	มาก
รวม		3.99	.59	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ควรเลือกสื่อสังคมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้และเสริมทักษะการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .62)

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ท่านต้องการความช่วยเหลือในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

อย่างไร

- 6.1.1 อยากให้มีการฝึกอบรมบุคลากรในการใช้สื่อสังคมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ (จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30)
- 6.1.2 ต้องการอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนเพื่อการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23)
- 6.1.3 ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนทุกห้อง (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69)
- 6.1.4 ต้องการสื่อสังคมที่หลากหลายและมีประโยชน์กับนักเรียน (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69)
- 6.1.5 ต้องการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69)
- 6.1.6 ต้องการเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการใช้สื่อสังคมและให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69)
- 6.1.7 อยากให้สื่อสังคมมีเนื้อหาครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.84)
- 6.1.8 ต้องการเรียนรู้การใช้โปรแกรมช่วยในการดาวโหลดสื่อสังคม (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.84)

6.2 ท่านคิดว่าสื่อสังคมมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

- 6.2.1 ช่วยในการค้นคว้าหาความรู้และเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ (จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 48.27)
- 6.2.2 สามารถกระตุ้นให้นักเรียนสนใจวิชาเรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนที่หลากหลาย (จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 24.13)
- 6.2.3 ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น ได้ความรู้ใหม่ๆ มีมุมมองที่กว้างขึ้น เกิดความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้มากขึ้น (จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79)
- 6.2.4 มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเรียนรู้เข้าใจมากขึ้น (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.89)
- 6.2.5 ช่วยพัฒนาผู้เรียนสู่ยุค 4.0 (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.44)
- 6.2.6 มีประโยชน์ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการผลิตสื่อการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.44)

6.3 ท่านพอใจในการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนอย่างไร

6.3.1 พอใจมาก เพราะการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเร็วขึ้น ทำให้สะดวกต่อการค้นหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนและดึงดูดความสนใจของนักเรียนมากขึ้น (จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 39.28)

6.3.2 พอใจ เพราะอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทั่วโรงเรียนและมีคุณภาพ (จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00)

6.3.3 ไม่ค่อยพอใจ เพราะความเร็วของอินเทอร์เน็ตช้ามาก (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.85)

6.3.4 พอใจในบางครั้ง เพราะบางครั้งอินเทอร์เน็ตไม่อำนวยความสะดวกการใช้งาน ซึ่งเกิดจากสภาพอากาศ ไฟดับ และอื่นๆ (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71)

6.3.5 พอใจ เพราะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57)

6.3.6 พอใจ เพราะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57)

6.4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

6.4.1 ต้องการอุปกรณ์ในการสืบค้นข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการและมีประสิทธิภาพ (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80)

6.4.2 อยากได้อุปกรณ์ที่ทันสมัย (จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.04)

6.4.3 ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลสำหรับนักเรียน (จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.04)

6.4.4 ต้องการให้มีบริการอินเทอร์เน็ตทั่วทุกจุดในโรงเรียน (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28)

6.4.5 ควรมีการฝึกอบรมครูเพื่อใช้สื่อสังคมให้ตรงกับเนื้อหาที่สอน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76)

6.4.6 ควรมีการพัฒนาสื่อสังคมให้กับครู (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76)

6.4.7 ควรมีการควบคุมและตรวจสอบการสืบค้นข้อมูล โดยเน้นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงชั้นของนักเรียน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76)

6.4.8 ขาดผู้ดูแลรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76)

6.4.9 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำปรึกษา คำแนะนำในการค้นหา การจัดทำและการใช้สื่อสังคม (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76)

6.4.10 วรรศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลก่อนเสมอ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ทำการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,814 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ทำการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 333 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย ตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน ที่ความเชื่อมั่น 95%

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม ด้านที่ 2 ด้านประเภทของสื่อสังคมและด้านที่ 3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน ตอนที่ 4 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม ด้านที่ 3 ด้านตัวครู และด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ ตอนที่ 5 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ และด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ ตอนที่ 6 เป็นการสอบถามข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อความที่กำหนดไว้ จำนวน 4 ข้อ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 333 ฉบับ ได้รับคืน 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-17 สิงหาคม 2560

1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 31 - 40 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์สอนอยู่ที่ 5 - 15 ปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนภาษาไทย โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหน้าที่พิเศษนอกเหนืองานสอน

1.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ผ่านมาประเภทแบ่งปันมากที่สุด คือ สื่อสังคมยูทูป เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง อุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เข้าถึงสื่อสังคมคือ โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน ระบบปฏิบัติการของแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟนที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อสังคมคือ แอนดรอยด์ จำนวนครั้งที่ใช้สื่อ

สังคมเฉลี่ยต่อวันคือ 1 - 5 ครั้ง ระยะเวลาที่ใช้สื่อสังคมเฉลี่ยต่อวันคือ 1 - 2 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่เข้าถึงสื่อสังคมมากที่สุดคือ ช่วงเย็นหลังเลิกงาน ค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือนคือ 500 - 1,000 บาท

1.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน

ด้านที่ 2 ด้านประเภทของสื่อสังคม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ประเภทแบ่งปัน

ด้านที่ 3 ด้านการจัดหาอุปกรณ์และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่อสังคมที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง

1.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม พบว่า จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอ

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม พบว่า เวลาที่ใช้ในการเตรียมพร้อมของสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันกับสื่อการสอนไม่เพียงพอ

ด้านที่ 3 ด้านตัวครู พบว่า ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้จากสื่อสังคม

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ พบว่า สื่อสังคมที่ครูเลือกใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน

1.4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการจัดหาสื่อสังคม พบว่า ต้องการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตหรือสมาร์ตโฟนที่มีประสิทธิภาพการทำงานสูง เพื่อใช้สำหรับค้นหาข้อมูลหรือสื่อสังคม

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม พบว่า ควรจะมีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ภายในห้องเรียนที่ต้องใช้งานร่วมกับสื่อสังคมเป็นระยะๆ

ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค/วิธีการ พบว่า ต้องการความรู้ความเข้าใจหลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ พบว่า ควรเลือกสื่อสังคมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคมผู้ตอบแบบสอบถามใช้เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอนมากที่สุด ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เลือกใช้งานยูทูป เป็นสื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนสูงสุด ประเด็นนี้สอดคล้องกับภัทรวรรณ สังข์สกุล (2557) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของครู คือ การสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน สำหรับประเภทยูทูปนั้น เป็นสื่อทางการเรียนการสอนหรือมีการบันทึกวีดิโอการสอนเนื้อหาที่ครูรับผิดชอบและอัปโหลดไว้ในเว็บไซต์ทั้งแบบวีดิโอ ภาพเคลื่อนไหว เสียงหรืออื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปเรียนในเวลาใดก็ได้ ในเรื่องที่ตนเองสนใจ

2.2 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ด้านการจัดการสื่อสังคม จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอกับความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งสำหรับครูและนักเรียน ต้องการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ในการใช้งานให้พร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอน ประเด็นนี้สอดคล้องกับสำนักงานรัฐมนตรี (2556, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการพัฒนา ICT เพื่อการศึกษาโดยการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาทั้งคอมพิวเตอร์ประจำห้องปฏิบัติการ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ศูนย์ข้อมูล Data Center และสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษา

2.3 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ด้านเทคนิคและวิธีการ พบว่า ต้องการความรู้ความเข้าใจ หลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบถึงวิธีการใช้งานและได้สื่อการสอนที่มีคุณภาพสำหรับใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ประเด็นนี้สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุ

สภา (2548) ได้กล่าวถึงนอกเหนือจากจรรยาบรรณที่ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางหลักสำหรับวิชาชีพครู แล้ว และเพื่อให้สอดคล้องกับการมีใบประกอบวิชาชีพครู ทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการคิดค้น การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยสภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียน

การสอนของครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่อสังคมเพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน โดยใช้สื่อสังคมประเภทแบ่งปันมากที่สุดคือยูทูป เป็นสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน เพราะเป็นสื่อที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง ดังนั้นสื่อสังคมยูทูป เหมาะสำหรับการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนกับนักเรียนระดับประถมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้น

3.1.2 ผลการวิจัยปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนราธิวาส เขต 1 ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ในการใช้งานให้พร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป

3.1.3 ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับต้องการความรู้ความเข้าใจหลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรมีการจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทำงานของสื่อสังคม แหล่งข้อมูลสื่อสังคมที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน การให้คำแนะนำช่วยเหลือในการผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อสังคมอย่างถูกวิธี เพื่อยืดอายุการใช้งานและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้สื่อสังคมประเภทแบ่งปันมากที่สุด นั่นคือยูทูป รองลงมาคือ ไลน์และเฟซบุ๊ก ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมประเภทยูทูป ในการจัดการเรียนการสอนส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการเรียนรู้ทักษะเพิ่มเติมในการจัดทำสื่อสังคมในระบบเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.16 อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ทักษะการจัดทำสื่อสังคมในระบบเครือข่าย เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานที่สถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2540). *สรุปบรรยายเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปผลการประชุมปฏิบัติการ*. (รายงานวิจัยทางการศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). กรมวิชาการ, กรุงเทพฯ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *การประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และระดับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- _____. (2539). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเขาสู่มาตรฐานการศึกษา การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : เอกสารชุดแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2548). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2558). *เส้นทางสู่ความสำเร็จ สังคมออนไลน์ขององค์กร*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/business/ceoblogs>.
- เกรียงไกร นันทาทอง. (2543). *ผลของการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญมากที่สุด ในรวมบทความปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- คงเดช กี่สุขพันธ์. (2554). *เครื่องมือทางสื่อสังคมออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.it24hrs.com/page/302>.
- คำหมาน คนโค. (2543). *ทางก้าวหน้าของครุมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ฉันท ชาติทอง. (2554). *สอนคิด : การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

- จารุวัจน์ ขาฟีอีย์. (2558). *เครือข่ายสังคมออนไลน์กับห้องเรียน*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/466575>.
- จินตนา สุขมาก. (2536). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- จิระพงษ์ โพพันธ์. (2558). *สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนการสอน*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <http://smforedu.blogspot.com/2014/02/blog-post.html>.
- ชรินทร์ ทองเสมอ. (2550). *ผลของบทเรียนวิดีโอที่ค้นตามประสงค์เรื่อง หลักการใช้สื่อการสอน*. (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ปัตตานี.
- ชัยเดช บุญสอน. (2554). *การพัฒนากระบวนการเรียนออนไลน์ด้วยกรณีศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การแก้ปัญหาการควบคุมหุ่นยนต์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2551). *การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). *อินเทอร์เน็ตเครือข่ายเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ทวีพงศ์ ศรีสุวรรณ. (2553). *การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานบนเครือข่ายสังคมออนไลน์วิชาฟิสิกส์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรเทคโนโลยีมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัตธนันท์ พุ่มนุช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม (Social Network) เพื่อพัฒนา ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/28155/24194>.
- เทพยพงษ์ เศษคิมบง. (2554). *ผลการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มี ต่อความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). *ความเป็นครู*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์.
- นาวิก นาเสียง. (2554). *ประเภทของสื่อออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.mediamonitor.in.th/main/knowledge/2011-06-21-07-08-27/233-2011-09-13-03-37-13.html>.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2551). *การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณิชา นิตีพรมงคล. (2555). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงานในเขต กรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย ศรีปทุม, กรุงเทพฯ.
- พระเทพวิสุทธิเมธี. (2546). *หน้าที่ของคน ฉบับสมบูรณ์ คนดีและคุณสมบัติพิเศษของนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์. (2554). *สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec_11/pdf/aw016.pdf.
- _____. (2554). *สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต*. *วารสารนักบริหาร*, (31)4, 99-103.
- พิมพ์สุรีย์ พงษ์เสื่อ. (2555). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558, จาก http://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2555). *รูปแบบของสื่อสังคม*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <http://pairatmk232.igetweb.com/index.php?mo=3&art=41949198>.
- มนัส บูรพา. (2545). *ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการสอนแบบระบบนิเวศน์ในนาข้าว*. กรุงเทพฯ: พรินแอนด์คอนโทรล.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. (2556). *การประยุกต์ใช้ YouTube กับการเรียนการสอน*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก http://social.chan.rmutto.ac.th/managefiles/_Manual_Youtube_For_Elearning.pdf.
- ระดมพล ช่วยชูชาติ. (2557). *การออกแบบระบบบริหารจัดการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก http://www.randompon.com/weblog/?page_id=131.
- ฤดี หลิมไพโรจน์. (2554). *การตลาดเครือข่ายทางสังคม 2011*. *วารสารนักบริหาร*, (31)2, 77-78.

- วนิษา แก้วสุข. (2557). การศึกษาการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการบริจาคกรณีศึกษา
มูลนิธิเพื่อสุนัขไร้ปี 2557. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2538). ทฤษฎีและการพัฒนาหลักสูตร. ใน *ประมวลสารชุดวิชาการพัฒนาระบบ
ก่อนสอน*. หน่วยที่ 1 – 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิยะดา ฐิติมัทธมา. (2554). *เครือข่ายสังคมออนไลน์: แนวโน้มปรากฏการณ์และจริยธรรม*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ,
กรุงเทพฯ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
_____. (2545). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอล ที
เพรส.
- วัฒน์ ภูวทิศ. (2554). *การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อเชิงจริยธรรมในการนำ
เสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558, จาก [http://www.bu.ac.th
/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_11pdf/aw23.pdf](http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_11pdf/aw23.pdf).
- ศิริภัสสร เป็รียวแผ่พร. (2554). *บทบาทหน้าที่ของครู*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/463906>.
- สมบูรณ์ โพธิยะ. (2537). *ครูประถมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพนักเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ:
ทิพย์วิสุทธิ.
- สมพิศ วงษ์ประเทศ. (2557). *ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ตามทฤษฎีการสร้าง
องค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสร้างงานนำเสนอสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
กรุงเทพฯ.
- สภาวิศวกร. (2553). *เครือข่ายสังคม (Social Networking)*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก
http://www.coe.or.th/e_engineers/knc_detail.php?id=170.
- สุทธิพร คล้ายเมืองปัก. (2543). *บทบาทของครูกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป*. กรุงเทพฯ:
โสภณการพิมพ์.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2536). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครู
สวนดุสิต.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2535). *สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุริยา ฮ่องเสนาะ. (2558). *บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2560, จาก http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=28182.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2543). *การเรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2556). *ความรู้เบื้องต้น: ความหมายและความสำคัญของ Social Media*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก http://vihogto.blogspot.com/2013_05_01_archive.html.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2560). *ข้อมูลพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2560, จาก www.nara1.org/.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. (2552). *โซเชียลมีเดียกับการศึกษาไทย*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <https://hooahz.wordpress.com/tag>.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2553). *ความหมายของคำว่าสั่งสอน การสอน การเรียนการสอนและการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/346258>.
- อรรวรรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง. (2558). *สื่อสังคมออนไลน์ Social Media*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2558, จาก <https://sites.google.com/site/winniesomwaraporn/sux-sangkhm-xxnlin-social-media>.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อัจฉรา นางแย้ม. (2556). *พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทวิตเตอร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- Best, John W. and Kahn, James V. (1993). *Research in Education*. Allyn and Bacon, Boston.
- Lafferty, Peter and Rowe, Julain. (1995). *The Hutchison Dictionary of Science*. 2th ed. Oxford Great Britain Helicon, England.
- Liu, Y. (2010). *Social media tools as a learning resource*. Journal Educational Technology Development and Exchange. 3(1) 101-114.
- Safran, C. (2010). *Social Media in Education*. Thesis for the Award of the Academic Degree of a Doctor of Technology, Graz University of Technology.

Williamson, Andy. (2013). *Social Media Guidelines for Parliaments*. Available date 5 December 2015, from http://www.ipu.org/PDF/publications/SMG2013_EN.pdf.

ภาคผนวก

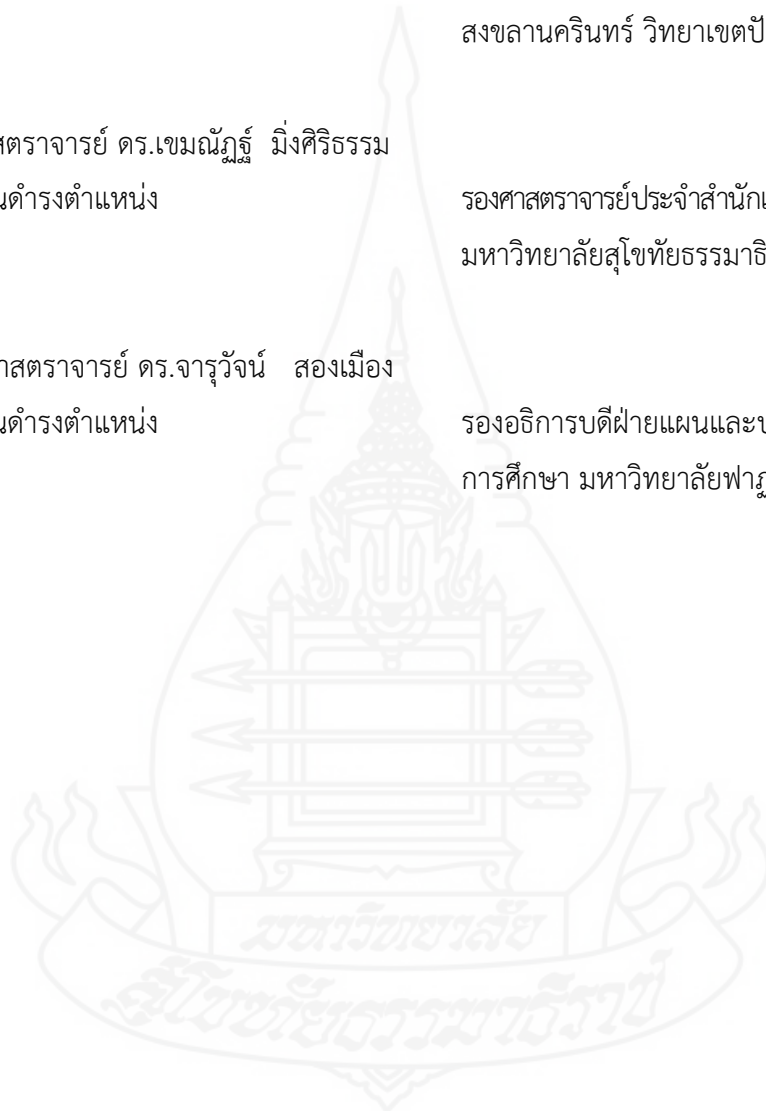
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.คณิตา นิจจรัลกุล
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัจน์ สองเมือง
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายแผนและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน
ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1

3. ความคิดเห็นของท่านและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) บางข้อคำถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม
- 2) ด้านประเภทของสื่อสังคม
- 3) ด้านการจัดหาอุปกรณ์ และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดหาสื่อสังคม
- 2) ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม
- 3) ด้านตัวครู
- 4) ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดหาสื่อสังคม

- 2) ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม
- 3) ด้านเทคนิค/วิธีการ
- 4) ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างให้ตรงกับข้อมูลของท่านตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี

3. ท่านมีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับใด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

4. ท่านมีประสบการณ์ในการสอนกี่ปี

- น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี
 10 - 15 ปี 15 ปี ขึ้นไป

5. ท่านสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด

- ภาษาไทย คณิตศาสตร์
 วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ
 ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. ท่านมีงานหน้าที่พิเศษในโรงเรียนนอกเหนืองานสอนของท่านหรือไม่

- มี (โปรดระบุ).....
 ไม่มี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างให้ตรงกับข้อมูลของท่านตามสภาพที่เป็นจริง

1. ท่านใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

- ใช่
 ไม่ใช่ (ข้ามไปทำข้อ 4)

2. ท่านใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสังคมใดในการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 ประเภทตีพิมพ์/บทความ

- Blog
 Wikipedia
 Twitter

2.2 ประเภทแบ่งปัน

- Youtube Flickr
 Slideshare LineTV
 My space Instagram

2.3 ประเภทอภิปราย/สนทนา

- Webboard Whatapp
 Skype KakaoTalk
 Line Videocall
 Tango Hungouts

2.4 ประเภทเครือข่ายสังคม/ชุมชนเสมือนจริง

- Game Online
 Google plus
 Facebook

3. ท่านเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การเรียนการสอนในโรงเรียน อบรมจากโรงเรียน
 เรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน เรียนรู้ด้วยตนเอง
 เรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์ เรียนรู้จากบทความในหนังสือพิมพ์
 งานแสดงสินค้า/นิทรรศการ เรียนรู้จากหนังสือคอมพิวเตอร์

- เรียนรู้จากวิดีโอทัศน์ เรียนรู้จากซีดีรอม
 เรียนรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ บล็อก สื่อสังคม ฯลฯ

4. อุปกรณ์/เครื่องมือสื่อสารชนิดใด ที่ท่านใช้เข้าถึงสื่อสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คอมพิวเตอร์ (ตั้งโต๊ะ/PC)
 คอมพิวเตอร์พกพา (โน้ตบุ๊ก/แล็ปท็อป)
 แท็บเล็ต เช่น iPad ,GalaxyTab เป็นต้น
 โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน เช่น Iphone, Samsung, Nokia เป็นต้น

5. กรณีที่ท่านใช้แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน ในการเข้าถึงสื่อสังคม ท่านใช้ระบบปฏิบัติการใด

- IOS
 Windows mobile
 Android

6. โดยทั่วไปท่านใช้สื่อสังคมเฉลี่ยกี่ครั้ง ต่อวัน

- 1 - 5 ครั้งต่อวัน 6 - 10 ครั้งต่อวัน
 11 - 15 ครั้งต่อวัน 15 - 20 ครั้งต่อวัน
 มากกว่า 20 ครั้งต่อวัน

7. ระยะเวลาที่ท่านใช้สื่อสังคมโดยทั่วไป เฉลี่ยต่อวัน นานเท่าไร

- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง 1 - 2 ชั่วโมง
 3 - 4 ชั่วโมง 5 - 6 ชั่วโมง
 7 ชั่วโมงขึ้นไป

8. ท่านใช้ช่วงเวลาใดในการเข้าถึงสื่อสังคม มากที่สุด

- ช่วงเช้าก่อนเข้าสอน ช่วงคาบว่างระหว่างรอสอน
 ช่วงพักกลางวัน ช่วงเย็นหลังเลิกงาน

9. ท่านมีค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือน

- ไม่เสียค่าใช้จ่าย น้อยกว่า 500 บาท
 500 - 1,000 บาท 1,001 - 1,500 บาท
 1,501 - 2,000 บาท มากกว่า 2,000 บาท

ตอนที่ 3 สภาพและประสบการณ์การใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของคุณ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงสำหรับ
ตัวท่าน

รายการ	ระดับการใช้งาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม					
1.1 เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
1.2 เพื่อผลิตสื่อสังคมประกอบการเรียนการสอน					
1.3 เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนการสอน					
1.4 เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
1.5 เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน					
1.6 เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน					
1.7 เพื่อค้นคว้าข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอน					
1.8 เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการจัดเรียนการสอน					
1.9 เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับนักเรียน					
1.10 เพื่อการสอนซ่อมเสริมโดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง					
1.11 เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสื่อและใช้สื่อสังคม					
1.12 เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน					
1.13 เพื่อให้บริการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง					
1.14 เพื่อสามารถวัดและประเมินผลนักเรียนได้ตลอดเวลา					
1.15 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ตาม มาตรฐานสากล					
1.16 เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน					
2. ด้านประเภทของสื่อสังคม					
2.1 ประเภทตีพิมพ์/บทความ					
2.2 ประเภทแบ่งปัน					
2.3 ประเภทอภิปราย/สนทนา					

รายการ	ระดับการใช้งาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2.4 ประเภทเครือข่ายสังคม					
2.5 ประเภทตีพิมพ์แบบไม่โครบล็อก					
3. ด้านการจัดหาอุปกรณ์ และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน					
3.1 สื่อสังคมที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง					
3.2 สื่อสังคมที่มีสีสันสวยงามและมีการจัดวางรูปภาพเหมาะสม					
3.3 สื่อสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายได้					
3.4 สื่อสังคมที่สามารถใช้ศึกษาและทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง					
3.5 สื่อสังคมที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้					
3.6 สื่อสังคมที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามความต้องการได้ตลอดเวลา					
3.7 สื่อสังคมที่สามารถฝึกปฏิบัติได้สะดวกและเข้าใจง่าย					
3.8 สื่อสังคมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน					

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงสำหรับตัวท่าน

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดการสื่อสังคม					
1.1 ขาดแคลนสื่อสังคมที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน					
1.2 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนไม่ทั่วถึง					
1.3 คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เครือข่ายขาดประสิทธิภาพในการเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมในเวลาที่ต้องการ					
1.4 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอ					
1.5 ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตล่าช้า					
1.6 แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมที่เกี่ยวข้องกับสาระวิชาที่ต้องการค้นคว้ามีน้อย					
2. ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม					
2.1 ขาดการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อการสอนตามเนื้อหา					
2.2 ไม่มีการตรวจเช็คสภาพหรือทดลองสื่อก่อนการใช้งานจริง					
2.3 เวลาที่ใช้ในการเตรียมพร้อมของสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันกับสื่อการสอนไม่เพียงพอ					
2.4 ไม่มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการใช้สื่อสังคมที่สร้างความน่าสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียน					
2.5 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนขาดการออกแบบให้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน					
2.6 ขาดการอธิบายรายละเอียดในส่วนสำคัญของรายวิชาในขณะที่สอนด้วยสื่อสังคม					
2.7 ขาดการควบคุมเวลาการใช้สื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้					
3. ด้านตัวครู					
3.1 ขาดทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์					

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3.2 ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้จากสื่อสังคม					
3.3 ขาดทักษะการใช้อุปกรณ์เครือข่ายเพื่อให้ได้ข้อมูลสื่อสังคมที่ต้องการ					
3.4 ขาดการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการใช้สื่อสังคม					
3.5 ภาระงานนอกเหนือจากงานสอนมีจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาค้นหาสื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอนได้					
3.6 ขาดความรับผิดชอบต่องานการสอนที่ได้รับมอบหมาย					
3.7 ขาดทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ต ทำให้ข้อมูลสื่อสังคมที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร					
4. ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ					
4.1 แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอนขาดคุณภาพ					
4.2 ขาดการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนให้นักเรียนสนใจ					
4.3 รูปแบบวิธีการสอนหรือแผนการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน					
4.4 สื่อสังคมที่ครูเลือกใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน					

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกของใดช่องหนึ่งที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงสำหรับตัวท่าน

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดหาสื่อสังคม					
1.1 ต้องการห้องเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้สื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอน					
1.2 ต้องการอุปกรณ์ทางเทคนิคที่ต้องนำมาใช้ร่วมกับสื่อการสอน					
1.3 ต้องการเทคนิค วิธีการ หรือแนวทางในการจัดหาสื่อสังคมที่ตรงกับความต้องการเพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน					
1.4 ต้องการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมช่วยสำหรับดาวโหลดสื่อสังคมเพื่อใช้สำหรับบริหารจัดการเรียนการสอน					
1.5 ต้องการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนที่มีประสิทธิภาพการทำงานสูง เพื่อใช้สำหรับค้นหาข้อมูลหรือสื่อสังคมออนไลน์					
2. ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม					
2.1 ควรมีการจัดลำดับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนที่วางไว้					
2.2 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ภายในห้องเรียนที่ต้องใช้งานร่วมกับสื่อสังคมเป็นระยะๆ					
2.3 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ในการค้นหา การจัดทำสื่อสังคม และการใช้สื่อสังคม					
2.4 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับอัปเดตข้อมูลภายในสื่อสังคมให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
2.5 ก่อนนำสื่อสังคมไปใช้จัดการเรียนการสอน ควรทดสอบการใช้งานก่อนนำไปใช้					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2.6 ควรเลือกสื่อสังคมที่สามารถปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนได้เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และความน่าสนใจ					
2.7 ต้องการแอปพลิเคชันใหม่ในการผลิตสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนรู้					
3. ด้านเทคนิค / วิธีการ					
3.1 ต้องการผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อสังคมอย่างถูกต้อง					
3.2 ต้องการให้มีการฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ					
3.3 ต้องการความรู้ความเข้าใจ หลักการทำงานของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน					
3.4 ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ เพื่อสร้างสื่อสังคม					
3.5 ต้องการเรียนรู้ทักษะเพิ่มเติมในการจัดทำสื่อออนไลน์ในระบบเครือข่าย					
3.6 ต้องการผู้ช่วยในการจัดหาสื่อสังคม เนื่องจากภาระงานนอกเหนืองานสอนมีปริมาณมาก					
4. ด้านการบริหารจัดการและวิธีการ					
4.1 ประชุมบุคลากรเพื่อหาแนวทางหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ					
4.2 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้และเสริมทักษะการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจ					
4.3 ควรมีการทดลองใช้วิธีการการสอนรูปแบบต่างๆกับนักเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4.4 ควรเลือกสื่อสังคมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**คำชี้แจง** กรุณาเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมลงในช่องว่างให้ครบทุกข้อ

1. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

2. ท่านคิดว่าสื่อสังคมมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

3. ท่านพอใจในการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

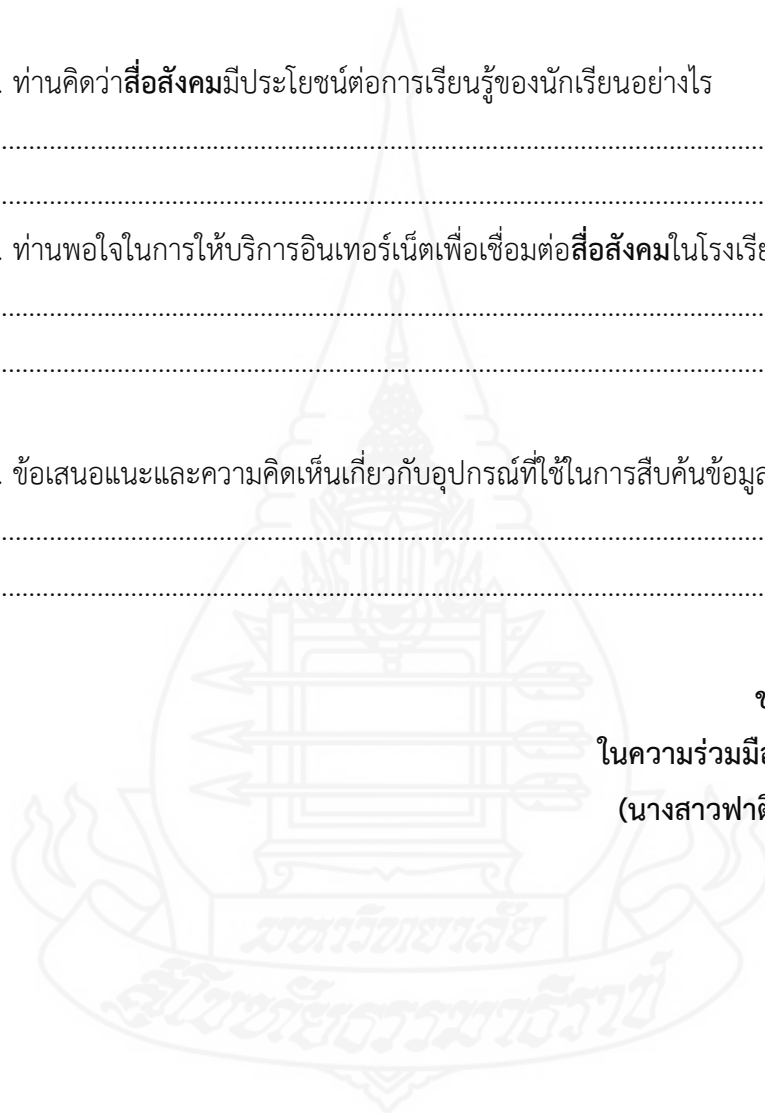
.....

.....

ขอขอบคุณ

ในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

(นางสาวฟาติฮะห์ ไทยสนิท)

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความสำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง + 1
 2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
 3. ถ้าไม่เห็นว่าเป็นหรือไม่สอดคล้อง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง - 1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตอนที่ 1	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1	เพศ				
	☐ ชาย	+1	+1	+1	1
	☐ หญิง	+1	+1	+1	1
2	อายุ				
	☐ 21 - 30 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 31 - 40 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 41 - 50 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 51 - 60 ปี	+1	+1	+1	1
3	การศึกษาสูงสุดในระดับใด				
	☐ ปริญญาตรี	+1	+1	+1	1
	☐ ปริญญาโท	+1	+1	+1	1
	☐ ปริญญาเอก	+1	+1	+1	1
	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	1
4	ประสบการณ์ด้านการสอน				
	☐ น้อยกว่า 5 ปี	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	☐ 5 – 10 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 11 – 15 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 15 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	1
5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน				
	☐ ภาษาไทย	+1	+1	+1	1
	☐ วิทยาศาสตร์	+1	+1	+1	1
	☐ คณิตศาสตร์	+1	+1	+1	1
	☐ ภาษาต่างประเทศ	+1	+1	+1	1
	☐ ศิลปะ	+1	+1	+1	1
	☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	1
	☐ สุขศึกษาและพลศึกษา	+1	+1	+1	1
	☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	+1	+1	+1	1
6	มีหน้าที่พิเศษในโรงเรียนนอกเหนืองานสอนของท่านหรือไม่				
	☐ มี (โปรดระบุ).....	+1	+1	+1	1
	☐ ไม่มี	+1	+1	+1	1
ตอนที่ 2	ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคม				
1	ท่านใช้สื่อสังคมในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่				
	☐ ใช้	+1	+1	+1	1
	☐ ไม่ใช้ (ข้ามไปทำข้อ 4)	+1	+1	+1	1
2	ท่านใช้สื่อสังคมประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	2.1 ประเภทตีพิมพ์/บทความ				
	☐ Blog	+1	+1	+1	1
	☐ Wikipedia	+1	+1	+1	1
	☐ twitter	+1	+1	+1	1
	2.2 ประเภทแบ่งปัน				
	☐ Youtube	+1	+1	+1	1
	☐ Slideshare	+1	+1	+1	1
	☐ My space	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	☐ LineTV	+1	+1	+1	1
	☐ Flickr	+1	+1	+1	1
	☐ Instagram	+1	+1	+1	1
2.3 ประเภทอภิปราย/สนทนา					
	☐ Webboard	+1	+1	+1	1
	☐ Skype	+1	+1	+1	1
	☐ Line	+1	+1	+1	1
	☐ Tango	+1	+1	+1	1
	☐ Videocall	+1	+1	+1	1
	☐ KakaoTalk	+1	+1	+1	1
	☐ Whatapp	0	+1	+1	0.66
	☐ Hangouts	+1	0	+1	0.66
2.4 ประเภทเครือข่ายสังคม/ชุมชนเสมือนจริง					
	☐ Game Online	+1	+1	+1	1
	☐ Google plus	+1	+1	+1	1
	☐ Facebook	+1	+1	+1	1
3	ท่านเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	☐ การเรียนการสอนในโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	☐ อบรมจากโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้จากบทความในหนังสือพิมพ์	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้จากหนังสือคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้จากวิดีโอทัศน์	+1	+1	+1	1
	☐ เรียนรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ บล็อก สื่อสังคม ฯลฯ	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่1	คนที่ 2	คนที่ 3	
4	อุปกรณ์/เครื่องมือสื่อสารชนิดใด ที่ท่านใช้เข้าถึงสื่อสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	☐ คอมพิวเตอร์ (ตั้งโต๊ะ/PC)	+1	+1	+1	1
	☐ คอมพิวเตอร์พกพา (โน้ตบุ๊ก/แล็ปท็อป)	+1	+1	+1	1
	☐ แท็บเล็ต	+1	+1	+1	1
5	กรณีที่ท่านใช้แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน ในการเข้าถึงสื่อสังคม ท่านใช้ระบบปฏิบัติการใด				
	☐ IOS	+1	+1	+1	1
	☐ Android	+1	+1	+1	1
	☐ Windows phone	+1	+1	+1	1
6	โดยทั่วไปท่านใช้สื่อสังคมเฉลี่ยกี่ครั้ง ต่อวัน				
	☐ 1 - 5 ครั้งต่อวัน	+1	+1	+1	1
	☐ 6 - 10 ครั้งต่อวัน	+1	+1	+1	1
	☐ 11 - 15 ครั้งต่อวัน	+1	+1	+1	1
	☐ 15 - 20 ครั้งต่อวัน	+1	+1	+1	1
7	ระยะเวลาที่ท่านใช้สื่อสังคมโดยทั่วไป เฉลี่ยต่อวัน นานเท่าไร				
	☐ ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	+1	+1	+1	1
	☐ 1 - 2 ชั่วโมง	+1	+1	+1	1
	☐ 3 - 4 ชั่วโมง	+1	+1	+1	1
	☐ 5 - 6 ชั่วโมง	+1	+1	+1	1
8	ท่านใช้ช่วงเวลาใดในการเข้าถึงสื่อสังคม มากที่สุด				
	☐ ช่วงเช้ามืดก่อนเข้าสอน	+1	+1	+1	1
	☐ ช่วงคาบว่างระหว่างการสอน	+1	+1	+1	1
	☐ ช่วงพักกลางวัน	+1	+1	+1	1
9	☐ ช่วงเย็นหลังเลิกงาน				
	ท่านมีค่าใช้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อกับสื่อสังคมต่อเดือน				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	☐ ไม่เสียค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	1
	☐ น้อยกว่า 500 บาท	+1	+1	+1	1
	☐ 500 - 1,000 บาท	+1	+1	+1	1
	☐ 1,001 - 1,500 บาท	+1	+1	+1	1
	☐ 1,501 - 2,000 บาท	+1	+1	+1	1
	☐ มากกว่า 2,000 บาท	+1	+1	+1	1
ตอนที่ 3	สภาพและประสิทธิภาพการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู				
1	ด้านเป้าหมายของการใช้สื่อสังคม				
	1.1 เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.2 เพื่อผลิตสื่อสังคมประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.3 เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.4 เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	1
	1.5 เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน	+1	+1	+1	1
	1.6 เพื่อสร้างความหลากหลายด้านสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
	1.7 เพื่อค้นหาข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.8 เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.9 เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	1
	1.10 เพื่อการสอนซ่อมเสริมโดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1
	1.11 เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสื่อและใช้สื่อสังคม	+1	+1	+1	1
	1.12 เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	1.13 เพื่อให้บริการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง	+1	+1	+1	1
	1.14 เพื่อสามารถวัดและประเมินผลนักเรียนได้ตลอดเวลา	+1	+1	+1	1
	1.15 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ตามมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	1
	1.16 เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน	+1	0	+1	0.66
2	ด้านประเภทของสื่อสังคม				
	2.1 ประเภทตีพิมพ์/บทความ	+1	+1	+1	1
	2.2 ประเภทแบ่งปัน	+1	+1	+1	1
	2.3 ประเภทอภิปราย/สนทนา	+1	+1	+1	1
	2.4 ประเภทเครือข่ายสังคม	+1	+1	+1	1
	2.5 ประเภทตีพิมพ์แบบไมโครบล็อก	+1	+1	+1	1
3	ด้านการจัดหาอุปกรณ์ และสื่อสังคมที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนการสอน				
	3.1 สื่อสังคมที่มีภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง	+1	+1	+1	1
	3.2 สื่อสังคมที่มีสีสันสวยงามและมีการจัดวางรูปภาพเหมาะสม	+1	+1	+1	1
	3.3 สื่อสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายได้	+1	+1	+1	1
	3.4 สื่อสังคมที่สามารถใช้ศึกษาและทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1
	3.5 สื่อสังคมที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้	+1	+1	+1	1
	3.6 สื่อสังคมที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามความต้องการได้ตลอดเวลา	+1	+1	+1	1
	3.7 สื่อสังคมที่สามารถฝึกปฏิบัติได้สะดวกและเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	3.8 สื่อสังคมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน	+1	+1	+1	1
ตอนที่ 4	ปัญหาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู				
1	ด้านการจัดหาสื่อสังคม				
	1.1 ขาดแคลนสื่อสังคมที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.2 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนไม่ทั่วถึง	+1	+1	+1	1
	1.3 คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เครือข่ายขาดประสิทธิภาพในการเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมในเวลาที่ต้องการ	+1	+1	+1	1
	1.4 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการใช้งานเครือข่ายสังคมมีไม่เพียงพอ	+1	+1	+1	1
	1.5 ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตล่าช้า	+1	+1	+1	1
	1.6 แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมที่เกี่ยวข้องกับสาระวิชาที่ต้องการค้นคว้ามีน้อย	+1	+1	+1	1
2	ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม				
	2.1 ขาดการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อการสอนตามเนื้อหา	+1	+1	+1	1
	2.2 ไม่มีการตรวจเช็คสภาพหรือทดลองสื่อก่อนการใช้งานจริง	+1	+1	+1	1
	2.3 เวลาที่ใช้ในการเตรียมพร้อมของสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันกับสื่อการสอนไม่เพียงพอ	+1	+1	+1	1
	2.4 ไม่มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการใช้สื่อสังคมที่สร้างความน่าสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียน	+1	+1	+1	1
	2.5 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนขาดการออกแบบให้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2.6 ขาดการอธิบายรายละเอียดในส่วนสำคัญของรายวิชาในขณะที่สอนด้วยสื่อสังคม	+1	+1	+1	1
	2.7 ขาดการควบคุมเวลาการใช้สื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้	0	+1	+1	0.66
3	ด้านตัวครู				
	3.1 ขาดทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
	3.2 ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้จากสื่อสังคม	+1	+1	+1	1
	3.3 ขาดทักษะการใช้อุปกรณ์เครือข่ายเพื่อให้ได้ข้อมูลสื่อสังคมที่ต้องการ	+1	+1	+1	1
	3.4 ขาดการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการใช้สื่อสังคม	+1	+1	+1	1
	3.5 ภาระงานนอกเหนือจากงานสอนมีจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาดำเนินหาสื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอนได้	+1	+1	+1	1
	3.6 ขาดความรับผิดชอบต่องานการสอนที่ได้รับมอบหมาย	+1	0	+1	1
	3.7 ขาดทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ต ทำให้ข้อมูลสื่อสังคมที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	+1	0	+1	1
4	ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนและวิธีการ				
	4.1 แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอนขาดคุณภาพ	+1	+1	+1	1
	4.2 ขาดการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนให้นักเรียนสนใจ	+1	+1	+1	1
	4.3 รูปแบบวิธีการสอนหรือแผนการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	1
	4.4 สื่อสังคมที่ครูเลือกใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตอนที่ 5	แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู				
1	ด้านการจัดหาสื่อสังคม				
	1.1 ต้องการห้องเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้สื่อสังคมเพื่อประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.2 ต้องการอุปกรณ์ทางเทคนิคที่ต้องนำมาใช้ร่วมกับสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
	1.3 ต้องการเทคนิค วิธีการ หรือแนวทางในการจัดหาสื่อสังคมที่ตรงกับความต้องการเพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.4 ต้องการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมช่วยสำหรับดาวโหลดสื่อสังคมเพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	1.5 ต้องการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟนที่มีประสิทธิภาพการทำงานสูงเพื่อใช้สำหรับค้นหาข้อมูลหรือสื่อสังคม	+1	+1	+1	1
2	ด้านกระบวนการใช้สื่อสังคม				
	2.1 ควรมีการจัดลำดับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนที่วางไว้	+1	+1	+1	1
	2.2 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบสภาพเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงเพื่อให้พร้อมบริการอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1
	2.2 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ภายในห้องเรียนที่ต้องใช้งานร่วมกับสื่อสังคมเป็นระยะๆ	+1	+1	+1	1
	2.3 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ในการค้นหา การจัดทำสื่อสังคม และการใช้สื่อสังคม	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2.4 ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับอัปเดตข้อมูล ภายในสื่อสังคมให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1
	2.5 ก่อนนำสื่อสังคมไปใช้จัดการเรียนการสอน ควรทดสอบการใช้งานก่อนนำไปใช้	+1	+1	+1	1
	2.6 ควรเลือกสื่อสังคมที่สามารถปฏิสัมพันธ์กับ นักเรียนได้ เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และความ น่าสนใจ	+1	+1	+1	1
	2.7 ต้องการแอปพลิเคชันใหม่ในการผลิตสื่อ สังคมเพื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1
3	ด้านเทคนิค/วิธีการ				
	3.1 ต้องการผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการ ผลิต การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อสังคมอย่าง ถูกวิธี	+1	+1	+1	1
	3.2 ต้องการให้มีการฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อ สังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	1
	3.3 ต้องการความรู้ความเข้าใจหลักการทำงาน ของสื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	3.4 ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือครู ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสร้างสื่อสังคม	+1	+1	+1	1
	3.5 ต้องการเรียนรู้ทักษะเพิ่มเติมในการจัดทำ สื่อออนไลน์ในระบบเครือข่าย	+1	+1	+1	1
	3.6 ต้องการผู้ช่วยในการจัดหาสื่อสังคม เนื่องจากภาระงานนอกเหนืองานสอนมี ปริมาณมาก	+1	+1	+1	1
4	ด้านการบริหารจัดการและวิธีการ				
	4.1 ประชุมบุคลากรเพื่อหาแนวทางหรือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	4.2 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้และเสริมทักษะการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจ	+1	+1	+1	1
	4.3 ควรมีการทดลองใช้วิธีการการสอนรูปแบบต่างๆกับนักเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	1
	4.4 ควรเลือกสื่อสังคมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น	+1	+1	+1	1
ตอนที่ 6	ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอน				
	1. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร	+1	+1	+1	1
	2. ท่านคิดว่าสื่อสังคมมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างไร	+1	+1	+1	1
	3.ท่านพอใจในการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อสื่อสังคมในโรงเรียนอย่างไร	+1	+1	+1	1
	4. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

/ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก / ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

/ ดีมาก

ดี

พอใช้

ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม

ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม

เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

คนที่	ชื่อ - นามสกุล	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
1	นางสาวมาสเตอร์ เจ๊ะโเซ๊ะ	✓	
2	นางสาวฮานูน่า โละมะ	✓	
3	นางสุนีย์ อุเซ็ง	✓	
4	นางสาวมูญา มามู	✓	
5	นางสาวพาทินะ นิแด	✓	
6	นางสาวปัทมาวดี แลหะ	✓	
7	นางสาวไชนะ และลี	✓	
8	นางสาววารุณี แวกูมา	✓	
9	นายฮุซัยฟี เจ๊ะโเซ๊ะ	✓	
10	นางสาวมารีแย สือมาแอ	✓	
11	นางปราณี สะแลแม็ง	✓	
12	นางอารูยิ ยูโเซ๊ะ	✓	
13	นางสาวโนรี บองออาแซ	✓	
14	นางสาวกุฟารีดา กอตอนีล	✓	
15	นางสาวคอลลีเปาะ อาบู	✓	
16	นางสาวนาปีชะ เสาะมะ	✓	
17	นายอูสมาน มะยีนี	✓	
18	นายมุฮัมมัดอิน บูละ	✓	
19	นายอาหมัดฟิตรี โละนีย	✓	
20	นายมือลี สาแม	✓	
21	นางสาวฮาสานะห์ ดือเว๊ะ	✓	
22	นางสาวซุรา สะอู	✓	
23	นางสาวสุรียดา มะชะเหรัมย์	✓	
24	นางนุรีซัน ปะดอ	✓	
25	นางอาลากียะ อิม่ากะจิ	✓	
26	นางซื่อลาเมาะ ปะแด	✓	

คนที่	ชื่อ - นามสกุล	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
27	นางฮัสณา สาแม	✓	
28	นางสาวมารีแย ยีเจ๊ะนิ	✓	
29	นางสาวอาแอเสาะ มะยิดา	✓	
30	นายพับลี กายู	✓	
รวม		✓ (30)	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวฟาติฮะห์ ไทยสนิท
วัน เดือน ปีเกิด	1 มกราคม 2532
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต พ.ศ. 2544
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านมะนังปันยัง อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
ตำแหน่ง	ครูธุรการโรงเรียน

